Bibliotek 1800

O. Henry

Purpurkjolen

Noveller

O. Henry

Purpurkjolen

Noveller

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af O. Henry: *Purpurkjolen* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of O. Henry: *Purpurkjolen* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Purpurkjolen

vi må se på den nuance, der benævnes purpur. Det er en farve, der med rette nyder anseelse blandt menneskehedens sønner og døtre. Kejsere gør krav på den som deres private kulør. Flinke svende allevegne søger at give deres næse den elskværdige lød, der opstår, når rødt og blåt mikses. Man siger om fyrster, at de er født til purpuret, og det er de utvivlsomt også, for kolikken vrider den kongelige kulør frem i deres åsyn såvel som i brændehuggerens unges opstoppernæsede fjæs. Alle kvinder elsker den – når den er moderne.

Og nu går man med purpur. Man ser den på gaden. Naturligvis er andre farver lige så fine – jeg så således forleden et yndigt væsen i olivengrøn jaket med treetages hvid flæse på nederdelen, der var prydet med indlagte firkanter i silke og dertil kniplingsfichu over stribet vest og dobbelte pufærmer med kniplingskanter – men man ser også en masse purpur. Vist gør man så, gå blot en eftermiddag ned ad 23. Street.

Derfor sagde Maida – pigebarnet med de store brune øjne og det kanelfarvede hår i Magasin Bikuben – til Grace – pigebarnet med bjergkrystal-brochen og den pebermynteduftende tale – "Jeg skal have en purpurrød dragt – en purpurrød tailormade – til taksigelsesdagen."

"Å, skal du," sagde Grace og lagde nogle 7½-handsker i 6¾;-æsken. "Nå, jeg foretrækker nu rødt. Man ser mere rødt i Fifth Avenue, og herrerne lader til at holde af det."

"Jeg holder mest af purpur," sagde Maida, "og gamle Schlegel har lovet at sy den for 8 dollars. Den bliver bedårende. Jeg skal

have lægget nederdel og bolerotrøje med sorte silkekantninger og hvid lærredskrave med to rader ..."

"Lumskesidse!" sagde Grace med et lydeligt blink.

"... flettede snore over en hvid pipués jabot og en blød hue og ..."

"Lumskesidse – lumskesidse!" gentog Grace.

"– læggede ærmer med fløjlskantning på faste opslag. Hvad mener du med det vrøvl, du siger?"

"Du tror, mr. Ramsay godt kan lide purpur. Jeg hørte ham sige i går, at han fandt visse dybe nuancer rødt mægtig flotte."

"Jeg er ligeglad," sagde Maida. "Jeg foretrækker purpur, og de, der ikke synes om det, kan jo gå over på den anden side af gaden."

Hvilket lader ane, at purpurets tilhængere alligevel er udsatte for visse vildfarelser. Faren truer, når unge piger tror, de kan bære purpur uden hensyn til teint og meninger, og når kejsere tror, deres purpurkåber vil vare evigt.

Maida havde sparet 18 dollars sammen ved otte måneders økonomi, og med dem havde hun købt materialet til purpurdragten og givet Schlegel 4 dollars af de 8, han skulle have for at sy den. Dagen før taksigelsesfesten ville hun netop have sparet de 4 dollars, der manglede, sammen. Og så ny kjole på en høj helligdag – findes der noget mere bedårende i denne verden?

Gamle Bachman, indehaveren af Magasin Bikuben, gav altid sine folk en taksigelsesmiddag. På hver evige af de påfølgende 364 dage, søndage fraregnet, ville han minde dem om det overståede festmåltids glæder og om de kommende års og således sprede forventningsfryd og øget arbejdslyst om sig.

Middagen blev serveret i magasinet på et af de lange borde midt i lokalet. De fæstede indpakningspapir med tegnestifter foran udstillingsvinduerne, og kalkunerne og de andre rare sager blev bragt ad bagdøren fra restauranten på hjørnet. Man vil forstå, at Bikuben ikke var noget mondænt stormagasin, det var næsten for lille til at kaldes et magasin, og man kunne uden videre gå derind og blive betjent og gå ud igen. Og ved hver eneste taksigelsesmiddag kom mr. Ramsay …

Så, for pokker! Jeg burde have nævnt mr. Ramsay straks. Han er mere betydningsfuld end purpur og grønt, eller selv den røde frugtsauce.

Mr. Ramsay var forretningsføreren, og jeg for mit vedkommende synes om ham. Han kneb aldrig pigebørnene i armen, når han mødte dem i en mørk krog, og når han fortalte dem historier de sløje dage, og pigebørnene fniste og sagde: "Å, gå væk!" så var det ikke formedelst samme historiers uartighed. Mr. Ramsay var foruden at være en gentleman også løjerlig og sær på andre områder. Han havde fået et dusin sundhedsregler forkert i halsen og troede fuldt og fast, at man aldrig burde spise noget, man ikke kunne lide. Han var en voldsom modstander af folk, der ville have det hyggeligt, af folk, der gik i læ for snestorme, af folk, der gik med galocher, spiste medicin eller på anden måde forkælede sig selv. Hver eneste af de ti pigebørn i forretningen drømte hver nat sødt og blideligt om at blive mrs. Ramsay. For næste år ville gamle Bachman optage ham som kompagnon i forretningen. Og hver eneste en af dem var klar over, at fangede hun ham, så skulle hun banke de skøre sundhedsideer ud af hovedet på ham, længe før han havde fået sin fordøjelse i orden igen efter bryllupskagen.

Mr. Ramsay var ceremonimester ved middagene. De havde altid to italienere til at spille violin og harpe og dansede så lidt i butikken bagefter.

Og her blev to dragter udpønskede til at bedåre Ramsay med – den ene purpur, den anden rød. Selvfølgelig skulle de andre otte piger rimeligvis også have nye kjoler, men de talte ikke med. De kom vel i bluse og sort nederdel – og det kunne jo aldrig hamle op med purpur eller rødt.

Grace havde også sparet sine penge sammen. Hun ville købe sig en dragt færdigsyet. Å, hvad skal det til at have ulejlighed med en skrædder, når man har en figur, der er let at finde noget til – de færdigsyede er lavet til en fejlfri figur – det vil sige, jeg må altid have dem lagt ind i livet – den normale skikkelse er så tyk om livet.

Aftenen før taksigelsesdagen kom Maida hastede hjem, frisk og munter ved tanken på den velsignede morgendag. Hendes tanker var purpur, men hvide i sig selv – den frydefulde begejstring for ungdomsglæder, som ungdommen nu engang må have eller visne hen. Hun vidste, purpur ville klæde hende, og – for tusinde gang prøvede hun på at overbevise sig om, at det *var* purpur, mr. Ramsay havde sagt, han holdt af, og ikke rødt. Hun ville først hjem for at hente de 4 dollars, der lå indsvøbt i silkepapir i den nederste kommodeskuffe, og så ville hun hen for at betale Schlegel og selv tage dragten med hjem.

Grace boede i det samme hus. Hun havde værelset oven over Maidas.

Og dér fandt Maida larm og forvirring. Værtindens stemme kvækkede surt på trappen som en kærnestok i en smørkærne. Og så kom Grace ned med øjne så røde af gråd som nogen kjole.

"Hun siger, jeg skal ud," sagde Grace. "Det gamle asen. Fordi jeg skylder hende 4 dollars. Hun satte min kuffert ud på trappen og låsede døren. Jeg kan ikke komme andre steder hen. Jeg ejer ikke en cent."

"Det havde du da i går," sagde Maida.

"Dem betalte jeg af på min dragt," sagde Grace. "Jeg troede, hun ville vente med lejen til næste uge."

Frem kom – thi frem *måtte* komme – Maidas 4 dollars.

"Å, du dejlige menneske," udbrød Grace, der nu lyste som en regnbue. "Jeg vil betale det tarvelige gamle kvindfolk og så vil jeg prøve min nye dragt. Jeg tror, den er himmelsk. Kom med op og se på den. Jeg skal betale dig pengene tilbage, en dollar om ugen – det på ære."

– Taksigelsesdag.

Middagen skulle indtages kl. 12. Et kvarter før kom Grace fejende ind i Maidas værelse. Ja, hun så fortryllende ud. Rødt var hendes farve. Maida sad ved vinduet i sin gamle cheviots nederdel og blå bluse og stoppede str..., vrøvl, *broderede*.

"Men, gudfader, er du ikke klædt på endnu?" skingrede den røde. "Hvordan sidder den i ryggen? Synes du ikke, de fløjlskvaster ser morderlig chic ud? Hvorfor er du ikke klædt om, Maida?"

"Min dragt er ikke blevet færdig," sagde Maida. "Jeg går ikke med til middagen."

"Næ, det var da en skam. Det gør mig morderlig ondt for dig, Maida, det ved Gud det gør. Hvorfor ta'r du ikke et eller andet på og kommer med – det er jo ikke andre end os selv og dem fra lageret, og de ser ikke på sådan noget."

"Jeg havde ventet min purpurdragt," sagde Maida. "Når jeg ikke kan gå i den, så går jeg slet ikke. Bryd dig ikke om mig, stik af, ellers kommer du for sent. Rødt klæ'r dig vældig godt."

Den lange formiddag og middagstimen med sad Maida ved sit vindue. I tankerne kunne hun høre pigebørnene skrige over en knallert, kunne høre gamle Bachmans bragende latter over sine egne uudgrundelige vittigheder, kunne se fede mrs. Bachman, der kun viste sig i magasinet ved taksigelsesfesten, lyne med sine diamanter – se mr. Ramsay bevæge sig omkring, hurtig, venlig, omhyggelig for alles velbefindende.

Klokken 4 om eftermiddagen gik hun med et udtryksløst ansigt og underlig afdød holdning langsomt hen i Schlegels forretning og fortalte ham, hun ikke kunne betale de fire dollars, hun skyldte ham på dragten.

"Godt!" udbrød Schlegel vredt. "Hvorfor ser De så sørgmodig ud. Tag den med. Den er parat. Betal mig senere. Har jeg ikke set Dem gå forbi min butik hver dag i to år? Er det meningen, at jeg ikke forstår mig på mennesker, fordi jeg laver klæder? De betaler mig senere, når De kan. Gå med den. Den er fin, og ser De køn ud i den, så er det storartet. Så. Betal mig, når De kan."

Maida udåndede en milliontedel af den taknemmelighed, der fødtes i hendes hjerte, og skyndte sig bort med sin dragt. Idet hun gik ud af butikken, slog en pludselig regn hende hårdt i ansigtet. Hun smilede og følte ingenting.

Damer, der foretager indkøb i selvejervogn, I forstår det ikke. Unge piger, hvis modehandlerregninger bliver sendte til den gamles kontor, I kan end ikke begynde at fatte – I kunne aldrig forstå, hvorfor Maida ikke følte taksigelses-regnens kolde snerten.

Klokken fem gik hun ud på gaden i sin purpurdragt. Regnen var taget til, og den slog ned på hende i jævn, vinddreven strøm. Folk hastede hjem og til sporvognene med paraplyerne tæt over sig og regnfrakkerne knappet til halsen. Mange drejede hovedet for at forundre sig over denne skønne, uforstyrrede unge pige med de lykkelige øjne, der i sin purpurdragt vandrede gennem uvejret, som om hun slentrede i en have under lette sommerskyer.

Jeg siger, at I ikke forstår det, I damer med fulde punge og righoldige garderober. I ved ikke, hvad det vil sige at leve i en evig længsel efter skønne sager – at halvsulte otte måneder for at få en purpurdragt og en helligdag til at indtræffe samtidig. Hvad betød det, om det regnede, haglede, sneede, skypumpede?

Maida havde hverken paraply eller galocher. Hun havde sin purpurdragt, og hun vandrede ud. Lad blot elementerne gøre deres værste. Det forsultne hjerte må have om så bare en eneste krumme om året. Regnen rislede ned og drev fra hendes fingerspidser.

Én drejede om hjørnet og spærrede hende vejen. Hun så op og mødte mr. Ramsays øjne, der funklede af beundrende interesse.

"Men, miss Maida," sagde han, "De ser ligefrem pragtfuld ud i Deres nye dragt. Jeg blev dybt skuffet, da De ikke kom til vor middag. Og af alle de unge piger, jeg har truffet, har De dog vist Dem i besiddelse af mere sund fornuft og god forstand. Der er intet så sundt og styrkende som at trodse vejr og vind. Må jeg slå følge med Dem?"

Og Maida rødmede og nøs.

Kompagni 99's udenrigspolitik

John Byrnes, slangevogns-kusk ved Brandkompagni 99, var angrebet af noget, hans kammerater kaldte japanitis.

Byrnes havde konstant et krigskort spredt ud foran sig på et bord i brandstationens anden etage, og på enhver tid af døgnet kunne han give enhver forklaring om nøjagtige stillinger, forhold og begge hæres hensigter. Han havde anbragt små skove af knappenåle i kortet, de forestillede de fjendtlige hære, og dem flyttede han omkring på fra dag til dag i overensstemmelse med dagbladenes krigsnyt.

Når som helst japanerne vandt en sejr, flyttede John Byrnes sine knappenåle, og udførte derpå en lyksalig krigsdans, hvorunder de andre brandmænd hørte ham hyle: "Gå på, din forbandede lille overskårne, skævøjede, abefjæsede klat varm ris! Æd dem, din lille vimse, skævbenede terrier – gi' dem en ny gang yalutjimdadatjim, så kan du komme til at spise ris i St. Petersborg. Hvordan er russerne, hva'? Kan du klarski demski, når det kommer til slagsmålski?"

End ikke på Nippons skønne ø fandtes så entusiastisk en beundrer af mikadoens mænd. Russervenner gjorde klogt i at holde sig fra brandstation 99.

Undertiden forsvandt enhver tanke om japanerne af John Byrnes hoved. Det var, når brandalarmen havde lydt, og han spændt fast til sit kuskesæde på den svajende vogn styrede Erebus og Joe, det fineste spand i hele staten – i henhold til mandskabet på station 99.

Af samtlige de love, mennesket har vedtaget til regulering af handlinger over for medmennesker er disse de vigtigste: Loven

for kong Arthurs riddere om det runde bord, De forenede Staters forfatning og New York brandvæsens uskrevne love. Det runde bords metoder er ikke længere at praktisere siden sporvogne og processer for brud på ægteskabsløfte opfandtes, og vor forfatning befindes dag for dag at blive mindre forfatningsmæssig, så det må være vore brandmænds regulativ, der nu har føringen.

Forfatningen siger, at en mand er fuldt så god som enhver anden, men brandvæsenet siger, at han er bedre. Dette er en alt for ædelmodig teori, men anderledes lader loven sig nu ikke udlægge. Hvilket alt sammen er faretruende nær ved at være en paradoks og kræver den patruljerende betjents opmærksomhed.

En af de transatlantiske dampere udspyede på Ellis Island en klat protoplasma, der forventedes at ville udvikle sig til en amerikansk borger. En hovmester sparkede ham ned ad et faldereb, en læge slog ned på ham som en ravn på jagt efter pest- og kolerasymptomer, han blev puffet i land og sparket ud i byen i frihedens navn. Denne indsprøjtning af europæisme vandrede lykkeligt ind i byens årer med et fornøjet barns brede grin. Den var ikke belæsset med bagage, bekymring eller ærgerrighed. Dens legeme var smidigt formet og iført en slags udenlandsk kofte, dens ansigt lysende tonet med en lille flad næse og over den største del af arealet dækket af et tykt, pjusket, krøllet skæg, der mindede om en spaniols pels. I det importerede væsens lommer fandtes nogle mønter – denarer – scudi – kopek – pfennig – pilastre – hvad nu hans ukendte hjemlands møntenhed kan have været.

Småsludrende ved sig selv og stadig bredt grinende fornøjet med braget og bevægelsen i den barbariske by, hvortil de konkurrencenedskrevne dampskibstakster havde sendt ham, strejfede den fremmede bort fra havet, som han hadede, indtil han nåede ind på Brandstation 99's område. Let som en prop boblede han henad menneskefloden, det mest primitive atom i alt det bundfald i den strøm, der udtømte sig i frihedens bassin.

Da han skråede over Third Avenue, sagtnede han sine skridt, dåret af luftbanernes tordnen og det dulmende drøn af hjul over brostenene. Og så klang en ny og vidunderlig streng i opstandelsen – en gongongs klingende musik og en stor, funklende juggernaut, der udspyede ild og røg, og som folk benede efter.

Denne skønne indretning, så vidunderlig for øjet, jog forbi, og den protoplasmatiske indvandrer trådte ud i dens kølvand med sit brede, betagede, intet begribende grin. Og derved kom han i vejen for 99's susende slangevogn, med John Byrnes, der stålspændstig holdt tøjlerne over Erebus' og Joes springende rygge.

Brandmandens uskrevne grundlov har hverken undtagelsesparagraffer eller ændringer. Den er ligetil – så ligetil, som reguladetri. Dér var det tåbelige menneske midt på kørebanen, dér var slangevognen og luftbanens jernpille.

John Byrnes lagde sin hele vægt og muskelkraft i den venstre tøjle. Spand og køretøj svingede den vej og bragede som en torpedo ind i jernpillen. Vognens mandskab fo'r til alle sider som rejer. Kuskens sele brast, pillen sang ved sammenstødet og John Byrnes faldt på kørebanen med knækket skulder, tyve

skridt derfra, mens Erebus – den skønne, ravnsorte, højtelskede Erebus – lå klynkende i sit seletøj med et brækket ben.

Af hensyn til Brandstation 99's følelser går vi let hen over de nærmere enkeltheder. Mænnerne holder ikke af at blive mindet om den dag. Der blev et mægtigt opløb, der blev kimet efter assistance, og mens ambulancer gongong'ede sig fri bane, hørte mandskabet fra Station 99 betjentens revolver, og de vendte hovedet bort for ikke at se Erebus' afsjælede legeme.

Da brandmændene kom tilbage til stationen, opdagede de, at en af dem slæbte årsagen til deres fortvivlede kummer med sig ved kraven. De anbragte den midt på gulvet og forsamlede sig barske omkring den. Den ulykkebringende genstand vrøvlede overstrømmende gennem sit kindskæg og slog ud med hænderne.

"Det lyder som bruslimonade," sagde Mike Dowling med væmmelse, "og det virker endda mere kvalmende. Og det skal være en mand! – Den hest var en dampskibsladning af den slags tobenede dyr værd. Det er en indvandrer – det er, hvad det er."

"Se, dér er karantænelægens kridtmærke på frakken," sagde Reidly, regnskabsføreren. "Han er lige smidt i land. Det må være en slags dago eller en hunner eller en af disse hersens finner, velsagtens. Det er den slags gods, Europa læsser af sig hos os."

"Og tænke sig, at sådan et væsen kommer i vejen og sender John på hospitalet og ødelægger det fineste forspand i byen," stønnede en anden brandmand. "Han skulle slæbes ned til havnen og druknes."

"En af jer må hen efter Sloviski," foreslog dampsprøjtekusken, "og lade ham undersøge, hvilken nation der har ansvaret for denne klump hår og spektakel."

Sloviski var indehaver af en delikatesseforretning om hjørnet i Third Avenue og nød ry for sprogkundskab.

En af folkene hentede ham – en fed, krybende mand med flakkende øjne og lugten af mange slags madvarer ved sin person.

"Ta' og undersøg den importvare dér med din babelskæft, Sloviski," befalede Mike Dowling. "Vi kan ikke rigtig regne ud, om han er fra Hackensack eller fra Hongkong ved Ganges."

Sloviski henvendte sig til den fremmede i flere tungemål, der i rytme og kraft varierede fra en gurglen af drøvlen til den lyd, der fremkommer, når man åbner en dåse tomatpuré med en broderesaks. Indvandreren svarede med udtalelser, der lignede proppens svup, når den forlader flasken med ingefærøl.

"Jeg har hans navn," meldte Sloviski. "I skal ikke prøve på at udtale det. Det er bedre at skrive det." De gav ham papir, og han skrev: "Demetre Svangvsk".

"Det ligner stenografi," sagde regnskabsføreren.

"Han taler et sprog," vedblev tolken og tørrede sin pande, "der hører hjemme i Østrig, men er blandet med lidt tyrkisk. Og så har han nogle magyarske ord og et par polske og mange, der ligner rumænske, men med en accent, der kommer fra en stamme i Bessarabien. Jeg ham ikke ganske begribe."

"Vil du kalde ham en dago eller en polak eller en hvadforén?" spurgte Mike, der rynkede bryn ved denne babelske beskrivelse.

"Han er en" – svarede Sloviski – "han er en – jeg tror, han kommer fra – jeg tror, han er et fjols," sluttede han, arrig over

sin sprogkundskabs nederlag, "og hvis I ikke har noget imod det, vil jeg vende tilbage til mine delikatesser."

"Hvad han så end er, et fjerkræ er han," sagde Mike Dowling, "og nu skal I se ham flyve."

Mike greb ved vingebenet den fremmede fugl, der var flagret ind i frihedens rede, førte ham til brandstationens dør og bibragte ham et spark så kraftigt, at hele kompagni 99's stemning fandt fyldestgørende udtryk deri. Demetre Svangvsk luskede ned ad fortovet og vendte sig en gang for at vise de krænkede brandmænd sit uudslettelige grin.

Tre uger efter mødte John Byrnes igen til tjeneste, udskrevet fra hospitalet. Med stor ståhej skred han til det arbejde at føre sit krigskort à jour. "Jeg holder på japanerne i hver evige omgang," erklærede han. "Se bare på de her russere – de er ikke bedre end ulve. Slet dem ud, siger jeg – og den lille jiu-jitsu-bande er netop de små kirsebærblomster, der kan lave det nummer – glem bare ikke det!"

Den anden dag efter Byrnes' tilbagekomst indtraf Demetre Svangvsk, den uidentificerede, til brandstationen med et bredere grin end nogensinde. Det lykkedes ham at gøre begribeligt, at han gerne ville lykønske slangevogns-kusken med helbredelsen og undskylde, at han havde forårsaget ulykken. Dette gjorde han med så overdådige gestus og eksplosive lyde, at mandskabet kunne grine over det en hel halv time. Så sparkede de ham ud igen, og næste dag kom han grinende tilbage. Hvordan eller hvor han i øvrigt opretholdt livet, det anede ingen. Og så skete det, at John Byrnes' niårs søn, der kom med rekonvalescent-lækkerier fra det hjemlige

køkken, blev forgabet i Svangvsk, og de gav ham lov til at drive om ved stationen nu og da.

En eftermiddag summede branddirektørens store gråbrune automobil frem foran indkørslen til Station 99, og direktøren trådte indenfor for at inspicere – uofficielt. Mandskabet sparkede Svangvsk ud, lidt hårdere end normalt, og eskorterede direktøren omkring i Station 99, hvor alt skinnede så fint og så blankt som en skøn dames spejl.

Direktøren respekterede kompagniets sorg formedelst Erebus' død, og han var kommet for at love det en anden kammerat til Joe, der kunne gøre ham ære. Så de tog Joe ud af stalden og viste direktøren, at han fortjente den fineste kammerat, der overhovedet eksisterede i hesteverdenen.

Medens de kredsede omkring Joe, ivrigt snakkende, klavrede Chris op i direktørens auto og satte fuld kraft på motoren. Mandskabet hørte et uhyre stønne og et vræl fra drengen og sprang ud – for sent. Den store auto skød sig væk, heldigvis snorlige ned ad gaden. Drengen kendte intet til dens mekanik, han sad og klyngede sig til hynderne og vrælede. Med fuld kraft på kunne intet mindre end et grundmuret hus standse den auto, og Chris havde intet at håbe ved en sådan afslutning på farten.

Demetre Svangvsk kom netop ind med et grin for at få et spark til, da Chris lod sin lille spas løbe af stablen. Mens de andre fo'r til døren, fo'r Demetre til Joe. Han gled op på den bare hesteryg som en slange og råbte noget til ham, der lignede et dusin piskesmæld. En af brandmændene svor bagefter på, at hesten svarede ham i det samme sprog. Ti sekunder efter

autoens start opåd den vælige ganger asfalten, som var den en stribe makaroni.

Nogle personer to og en halv karré længere fremme så redningen. De sagde, at autoen kun var en gråbrun larmen med en sort prik midt i, der var Chris, da en stor skimmel med et firben liggende på ryggen gungrede op på siden af den, og firbenet langede ud og pillede den sorte prik ud af larmen.

Kun et kvarter efter Svangvsk's sidst modtagne spark fra Brandstation 99's mandskab red Joe tilbage gennem indkørslen med drengen velbeholden, men ganske klar over, at der ventede ham en læsterlig endefuld.

Svangvsk gled ned, lagde sit hoved mod Joes og frembragte en lyd som hønekluk. Joe nikkede og vrinskede højlydt med en forståelse, der beskæmmede Delikatesse-Sloviskis forsøg.

John Byrnes gik hen til Svangvsk, der grinte i forventningen om et spark. Byrnes greb udlændingen så kraftigt ved næven, at Demetre grinte videre i den tro, at det var en ny form for afstraffelse.

"Hedningen dér rider som en kosak," sagde en brandmand, der havde været i wild-west cirkus, "de er de fineste ryttere i verden."

Ordet syntes at elektrisere Svangvsk. Han grinte bredere end nogensinde.

"Jah – jah – mig kosak," spruttede han og slog sig for brystet.

"Kosak!" gentog John Byrnes tankefuldt, "er det ikke en slags russere?"

"Vist så, de er en af de russiske stammer," sagde regnskabsføreren, der læste bøger mellem brandmeldingerne.

Oldermand Foley, der var på vej hjem og intet havde hørt om løbskkørslen, standsede netop da uden for stationen og råbte til Byrnes:

"Hov, dér, Jimmy, min dreng – hvordan skær den med krigen? Jap'erne har stadigvæk bjørnen sat godt i trav, hva'?"

"Å, det ved jeg dog ikke," sagde John Byrnes tankefuldt, "der er nu ikke noget rigtigt vejr i de gule. Vent blot, til Kuropatkin får mulet dem ordentligt ved lejlighed, så er de ikke mange sure sild værd, bagefter."

Den tabte cocktail

Siden baren blev velsignet af gejstligheden, og cocktails begyndte at indlede de udvalgtes middage, er det tilladt at omtale beværtningen. Afholdsmænd behøver ikke at høre efter: de har jo altid automatcafeen, hvor en ticent kastet i bouillonsprækken uvægerlig fremtryller en tør martini.

Con Lantry arbejdede på den ædru side af skænken i Kenealys café. Per og Povl stod på den anden side og gik i frivillig likvidation med ugelønnen. Vis-à-vis dansede Con, ren, mådeholden, klarhovedet, høflig, hvidjakket, punktlig, pålidelig, ung, ansvarlig, og tog vore penge.

Oven over caféen boede Kenealy med sin familie. Hans datter Katherine havde mørke, irske øjne – men hvad kommer det egentlig Dem ved? For Con drømte om hende, og når hun fra foden af bagtrappen blødt kaldte og bad om ølkanden til middagsmaden, fo'r hans hjerte op og ned som en mælketoddy i rysteren. Sømmelige og gode er romantikkens love: smider du din sidste og eneste skilling på skænken for en whisky, vil kyperen gribe den og ægte sin mesters datter, og meget godt vil komme ud af det.

Men sådan var Con ikke. For i kvindens nærværelse var han målløs og blodrød. Han, der med et blik kunne dulme den sangglade ungersvend, der blev veltalende af en rødvinstoddy, eller med citronpresseren knuse den påtrængende eller i rendestenen slynge den blodtørstige uden at afstedkomme en fold i sin hvide dragt – han var stum og uartikuleret, stammende og druknet i hed undselighed og elende, når han stod foran kvinden. Hvordan overfor Katherine? En skælven,

der intet ord havde at fremføre, forstemt, uden smigrende tale, den stummeste elsker, der nogensinde vrøvlede om vejret i sin guddoms nærværelse.

Der kom til Kenealy to solbrændte mænd, Riley og McQuick. De holdt en konference med Kenealy og satte sig derpå i besiddelse af en bagstue, som de fyldte med flasker og sifoner og krus og måleglas. Alt tilbehør, alle spirituosa, der bør forefindes i en beværtning var her, men de udskænkede intet. Hele dagen svedte de to derinde, hældte op og miksede ukendte bryg og afkog af de spritsorter, de havde på lager. Riley var den kundskabsrige, han udregnede på hele papir, reducerede oksehoveder til unzer og trepægleflasker til dråber. McQuick, en muggen mand med røde øjne, slog hver mislykket blanding i vasken, når den var færdig, og han gjorde det med forbandelser af en blid, hæs og dybtfølt natur. De arbejdede tungt og utrætteligt for at finde en eller anden mystisk eliksir, ligervis som alkymisterne, der søger at udskille guld af elementerne.

En aften, da arbejdet var endt, kom han ind i denne bagstue. Hans professionelle nysgerrighed var vakt af visse okkulte kypere, ved hvis skænk ingen drak, og som daglig tærede på Kenealys lager for at kunne fortsætte deres grådige og frugtesløse eksperimenter.

Ned ad bagtrappen kom Katherine med sit smil, der var som solopgang over Gweebarra-bugten.

"Godaften, mr. Lantry," siger hun. "Hvad nyt er der i dag?"

"Det ser ud til at blive r-regnvejr," stammede den undselige og støttede ryggen mod væggen.

"Det er godt det samme," sagde Katherine. "Jeg synes nu, at lidt vand er aldrig nogen skade til." I bagstuen asede Riley og

McQuick som skæggede hekse over deres sælsomme blandinger. Fra halvtredsindstyve flasker tog de flydende varer, omhyggeligt målte efter Rileys tal, og rystede det hele sammen i en stor glasskål. Så hældte McQuick det ud med skumle eder, og de begyndte forfra igen.

"Sid ned," sagde Riley til Con. "Så skal jeg fortælle Dem det. – I fjor sommer kom jeg og Tim til det resultat, at en *american bar* i det land Nicaragua ville betale sig. Der fandtes på kysten en by, hvor intet var at æde undtagen kinin og intet at drikke undtagen rom. De indfødte og de fremmede gik i seng med kuldegysninger og stod op med feber, og en god *mixed drink* er det naturlige middel mod alle slige tropiske ubekvemmeligheder.

Så vi anskaffer et fint lager af våde varer i New York med barinventar og glasvarer og sejler til denne Santa Palma-by med en kalkdamper. Undervejs kigger jeg og Tim på flyvefisk og spiller "halv tolv" med kaptajn og hovmester og begynder allerede at føle os som tropernes sjuskonger.

Da vi er en fem timers sejlads fra landet, hvor vi ville indføre de høje glas og ingen penge tilbage, kalder kaptajnen os over til styrbord og kommer i tanker om forskelligt.

"Hør, drenge," siger han, "jeg glemte at fortælle jer, at Nicaragua forgangen måned lagde en indførselstold på 48 pct. af værdien på alle aftappede varer. Præsidenten drak forleden en flaske Cincinnati-hårvand, som han troede var kirsebærlikør, og nu vil han gøre gengæld. Varer på tønder er fri."

"Kedeligt, De ikke fortalte os det før," siger vi. Og vi købte to 42-gallon vinfade af kaptajnen og afproppede hver evige flaske

vi havde og smækkede sprutten sammen i tønderne. De 48 pct. ville have ruineret os, så vi tog chancen ved at lave den 1200-dollars cocktail, hellere end vi smed sprutten væk.

Nå, vi kom i land og tappede af den ene tønde. Blandingen var noget så hjerteskærende. Den havde kulør som en tallerken legeret ærtesuppe, og den smagte som et af de kaffesurrogater, man får af sin tante, når man har hjertebanken. Vi gav en nigger fire fingerbredder for at bruge ham som forsøgskanin, og han lå under en kokospalme tre dage og sparkede med hælene i sandet og nægtede at underskrive en anbefaling af varen.

Men den anden tønde! Hør, kyper, har De nogensinde iført Dem en stråhat med gult bånd om for at stige op i en ballon med en køn pige og 8 millioner dollars i lommen – alt sammen på én gang? Sådan en fornemmelse fik man for tredive dråber af den. Med to fingerbredder af den i sit indre ville man begrave sit åsyn i sine hænder og græde, fordi der ikke var nogen mere betydelig mand end sølle Jim Jeffries for én at tæve. Ja, min herre, varen i den anden tønde var destilleret slagsmål, penge og svir. Den var gylden i farven og klar som glas, og den lyste efter mørkets frembrud, som om der endnu var solskin i den. Først i tusindårsriget vil en sådan drink blive rakt os over skranken.

Nå, vi startede forretning på denne ene sort spiritus, og det var mere end nok. Den blakkede overklasse i landet summede om den som bier om en kube. Havde den tønde holdt, var landet blevet det mægtigste på jorden. Når vi lukkede op om morgenen, stod generaler, oberster, eks-præsidenter og revolutionære i kø udenfor. Vi begyndte med 50 cents i sølv for

et glas. De sidste ti gallons gik let for 5 dollars pr. mundfuld. Det var en herlig vare. Den gav en mand mod og ærgerrighed og koldblodighed til at gøre hvad som helst. Da den tønde var halvt tømt, havde Nicaragua betalt statsgælden, ophævet cigaretafgiften og skulle netop til at erklære de Forenede Stater og England krig.

Det var ved et uheld, vi opdagede denne drikkenes konge, og det bliver ved et svineheld, hvis vi finder den igen. I ti måneder har vi forsøgt. Lidt efter lidt har vi mikset hele tønder af samtlige de nedbrydende væsker, der eksisterer i drukvidenskaben. Man kunne forsyne ti beværtninger med den whisky, cognac, likør, bitter, og vin, jeg og Tim har spildt. En så pragtfuld drink skal nægtes verden! Det er sorg, det er pengetab. De Forenede Stater ville som nation byde en sådan drik velkommen og betale for den."

Hele tiden havde McQuick omhyggeligt målt og sammenhældt små kvantiteter af forskellige spirituosa, efterhånden som Riley nævnede dem på grundlag af de sidste beregninger. Den færdige cocktail havde en infam og blakket chokoladeagtig kulør. McQuick smagte og kylede den med en passende ed i vasken.

"Det er en mærkværdig historie, selv om den er sand," sagde Con. "Nu vil jeg hen til min aftensmad."

"Tag en drink," sagde Riley. "Vi har alle sorter undtagen den tabte cocktail."

"Jeg drikker aldrig noget, der er stærkere end vand," sagde Con. "Jeg har lige mødt miss Katherine på trappen. Hun sagde et sandt ord. – Lidt vand er aldrig nogen skade til, sagde hun."

Da Con var gået, slog Riley næsten McQuick i gulvet ved et slag i ryggen.

"Hørte du det?" råbte han. "Vi er to store idioter. De seks dusin flasker apollinaris, vi havde om bord – du åbnede dem selv – hvilken tønde kom du dem i – hvilken tønde, dit dyndhovede?"

"Jeg husker det," sagde McQuick langsomt. "Det var i den tønde, vi åbnede sidst. Jeg kan huske den lap blåt papir, der var klistret på den."

"Nu har vi det," udbrød Riley. "Det var det, vi manglede. Det er vandet, der gør det. All det andet har vi i orden. Skynd dig, mand, og skaf to flasker apollinaris fra forretningen, mens jeg regner forholdet ud."

En time senere slentrede Con ned ad fortovet henimod Kenealys café. Sålunde, draget af en mystisk tiltrækning, hjemsøger trofast mandskab i fritiden de steder, hvor de har deres arbejde.

Et salatfad holdt foran døren. Tre ferme betjente halvt bar, halvt trak Riley og McQuick op ad trinnene bagpå. Deres øjne og ansigt var flået og flænset af blodigt og vedholdende slagsmål. Og dog jublede de sært og frydefuldt og rettede resterne af deres kamplyst i svage tjat mod politiet.

"De begyndte at klø hinanden i bagstuen," forklarede Kenealy. "Og sang! Det var værre. De smadrede så godt som alt. Men det er reelle fyre. De vil betale for det alt sammen. De prøvede på at opfinde en ny slags cocktail. Jeg skal sørge for, at de slipper ud med det gode i morgen tidlig."

Con drev ind i bagstuen for at bese slagmarken. Da han gik gennem forhallen, kom Katherine netop ned ad trappen.

"God aften igen, mr. Lantry," sagde hun. "Er der noget nyt om vejret?"

"Det t-truer stadig med r-regn," sagde Con og smuttede forbi med røde pletter på sine glatte, blege kinder.

Riley og McQuick havde i sandhed kæmpet godt venskabeligt. Der lå knuste glas og flasker over alt. Luften var tung af alkoholdunst, gulvet prangede med forskelligt farvede pytter.

På bordet stod et 32 ounzes måleglas. På bunden var to spiseskefulde væske – en lys og gylden væske, der syntes at holde solskinnet fangen i sine gyldne dybder.

Con lugtede til det. Han smagte. Han drak.

Da han vendte tilbage gennem forstuen, var Katherine netop på vej op ad trappen.

"Noget nyt, mr. Lantry?" spurgte hun med sin drillende latter.

Con løftede hende frit fra gulvet og holdt hende svævende dér.

"Der er det nyt," sagde han, "at vi skal giftes."

"Slip mig, vil De!" udbrød hun indigneret, "eller jeg – å, Con, hvor, ja, hvor i alverden har du fået mod fra til at sige det?"

Den ideale ægtemand

Harlem.

Mrs. Fink er smuttet indenfor hos mrs. Cassidy, der har lejligheden nedenunder.

"Er det ikke et skønt syn?" sagde mrs. Cassidy.

Hun drejede stolt hovedet, så hendes veninde mrs. Fink kunne se. Det ene øje var næsten lukket med en stor grønlig-violet plet omkring. Læben var flækket og blødte lidt, og der sad røde mærker efter fingre på hver side af halsen.

"Min mand ville aldrig drømme om at behandle mig sådan," sagde mrs. Fink og skjulte sin misundelse.

"Jeg ville ikke eje en mand, der ikke tævede mig mindst én gang om ugen," erklærede mrs. Cassidy. "Det viser, at han ser noget i én. Puh! Den sidste omgang, Jack gav mig, var nu ikke den rene homøopati. Jeg ser stjerner endnu. Men resten af ugen er han den blideste mand i hele byen, bare for at gøre det godt igen. Det øje her skal da allermindst give teaterbilletter og en silkebluse."

"Jeg vil da håbe," sagde mrs. Fink med påtaget overlegenhed, "at mr. Fink er for meget af en herre til nogensinde at løfte en hånd imod mig."

"Å, la' bare være, Maggie!" lo mrs. Cassidy og smurte skønhedscreme på. "Du er bare misundelig. Din gamle stodder er for sløv og sur i det til nogensinde at give dig en på skrinet. Han sætter sig bare hen og ta'r motion med en avis, når han kommer hjem – passer det ikke?"

"Mr. Fink studerer ganske vist bladene, når han kommer hjem," indrømmede mrs. Fink og slog men hovedet, "men han

slår da aldrig mig til plukfisk, bare for at more sig – det er sikkert og vist."

Mrs. Cassidy lo den trygge og lykkelige husmoders tilfredse latter. Med en mine, som var hun Cornelia, der fremviser sine juveler, smøgede hun sin kimonokrave ned og åbenbarede en anden kær lemlæstelse, skidengul og olivengrøn blandet med orangegylden i kanten – et slag, der nu var næsten smertefrit, men stadig kært for erindringen.

Mrs. Fink overgav sig. Det formelle blink i hendes øjne blidnedes til misundelig beundring. Hun og mrs. Cassidy havde været veninder i papæskefabrikken nede i byen, inden de et år tidligere indgik i ægteskabet. Nu havde hun og hendes mand lejligheden ovenover Mame og hendes. Derfor kunne hun dårligt skabe sig overlegen hos Mame.

"Gør det ikke ondt, når han tæver dig?" spurgte mrs. Fink nysgerrigt.

"Ondt!" Mrs. Cassidy udstødte en frydefuld sopranlyd. "Ja – er der nogensinde væltet et hus ovenpå dig? – Nå, sådan virker det – akkurat, som når man bliver gravet ud under ruinerne. Jack har et venstrehåndsstød, der skaffer mig to eftermiddagsforestillinger og et nyt par blondebenklæder – og hans højre! – nåda, den gi'r en tur til Coney og seks par gennembrudte silkestrømper, inden den får tilgivelse."

"Men hvorfor slår han dig?" spurgte mrs. Fink med store, runde øjne.

"Dumrian!" sagde mrs. Cassidy overbærende. "Fordi han er fuld, naturligvis. Det er gerne lørdag aften, det foregår."

"Men hvilken grund giver du ham?" vedblev den kundskabstørstende.

"Hva', har jeg ikke giftet mig med ham? Jack kommer pyntet hjem, og her er jeg, ikke sandt? Hvem ellers har han ret til at klø? Jeg kunne nok lide at gribe ham i at klø andre! Sommetider er det, fordi aftensmaden ikke er parat, og sommetider fordi den er det. Jack er ikke smålig, når det gælder grunde. Han pimper bare, til han kommer i tanker om, at han er gift, og så sejler han hjem og besørger mig. Hver lørdag aften flytter jeg bare alle møbler med skarpe kanter af vejen, så jeg ikke flækker hovedet, når han ta'r fat. Han har et venstre sving, der lammer! Sommetider nøjes jeg med første omgang, men når jeg trænger til at have det rigtig fint resten af ugen eller vil ha' nogle nye klude, så stiller jeg til flere klø. Det var sådan, jeg lavede den i aftes. Jack ved, jeg har ønsket mig en sort silkebluse en hel måned, og jeg mente ikke, et enkelt blåt øje kunne lave den. Jeg skal sige dig noget, Mag, jeg tør holde en omgang *icecream* på, at han kommer med den i aften."

Mrs. Fink grundede dybt.

"Min Mart," sagde hun, "har aldrig i sit liv givet mig en eneste lussing. Det er akkurat, som du sagde, Mame, han kommer sur hjem og har ikke et ord at skulle have sagt. Han er en bænkevarmer hjemme, så det forslår noget. Han køber foræringer til mig, men han ser så død ud til det, at jeg aldrig bryder mig om dem."

Mrs. Cassidy tog sin veninde om livet.

"Stakkels lille du!" sagde hun. "Men vi kan jo ikke alle sammen få en mand som Jack. Der var ingen ulykkelige ægteskaber, hvis de alle sammen var som han. Disse her utilfredse hustruer, man hører om – det, de trænger til, er bare, at manden kommer hjem engang om ugen og sparker

ribbenene ind på dem, og så gør det godt igen med kys og is-chokolade. Det kunne gi' dem lidt interesse for tilværelsen. Må jeg be' om en muskelstærk svend, der tæver mig, når han er fuld, og kæler for mig, når han ikke er det. Fri mig for den mand, der ikke har humør til at gøre nogen af delene!"

Mrs. Fink sukkede.

Trappen genlød pludselig af lyd. Mr. Cassidy sparkede døren op. Han havde favnen fuld af pakker. Mame fløj ham i møde og slog armene om hans hals. Hendes raske øje funklede af det elskovslys, der skinner i maoripigens blik, når hun vågner til bevidsthed i den elskers hytte, der har slået hende bevidstløs og slæbt hende hjem.

"Hov, gamle tøs!" råbte mr. Cassidy. Han smed sine pakker og løftede hende fra gulvet i et mægtigt favntag. "Jeg har billetter til Barnum & Bailey, og hvis du hiver seglgarnet af en af de pakker, så tror jeg nok, du finder den silkebluse – men godaften, mrs. Fink – jeg så Dem ikke straks. Hvordan har gamle Mart det?"

"Han har det meget godt, mr. Cassidy – tak," sagde mrs. Fink. "Jeg må se at komme op nu. Mart er der snart til aftensmad. Jeg skal komme ned med det mønster i morgen, Mame."

Mrs. Fink gik op i sin lejlighed og græd lidt. Det var meningsløse tårer, den slags tårer, som kun kvinder kender til, tårer, der ikke har nogen egentlig årsag, helt igennem fjollede tårer, de mest forbigående og fortvivlede tårer i sorgens repertoire. Hvorfor havde Mart aldrig tævet hende? Han var lige så stor og stærk som Jack Cassidy. Brød han sig slet ikke om hende? Han skændtes aldrig, han kom hjem og drev omkring,

tavs, sur, doven. Han var en ret god forsørger, men han manglede sans for livets krydderier.

Mrs. Finks drømmeskib havde rolig sejlads. Hendes kaptajn fo'r fra blommesyltetøj til sin køje. Hvis han dog bare ville dundre lidt i bordet og trampe lidt i dækket nu og da. Og hun havde troet, hun skulle sejle så muntert og anløbe havne på livsglædens øer! Men nu var hun, for at bruge et andet billede, også parat til at smide svampen, træt, skønt uden en skramme efter alle disse tomme omgange i bokseringen med en sløv modstander. Et øjeblik hadede hun næsten Mame – Mame, der havde flænger og blå pletter at smøre gave- og kys-salve på, der sejlede stormjaget med sin slagsbroderlige, brutale, elskende mage.

Mr. Fink kom hjem klokken syv. Han var gennemtrukket af den hjemlige hygges forbandelse. Uden for sit hyggelige hjems enemærker drømte han aldrig om at farte. Han var manden, der har nået sporvognen, slangen, der havde slugt sit bytte, træet, der lå, som det var faldet.

"Er maden god, Mart?" spurgte mrs. Fink, der havde gjort sig umage med den.

"Nå – nå – nå – jah," gumlede mr. Fink.

Efter bordet samlede han sine aviser for at læse dem. Han sad i hosesokker.

Stå op, en eller anden ny Dante, og syng mig et passende smædekvad til fortabelse for den mand, der i sit hjem optræder i hosesokker. Oh, tålmodighedens søstre, der formedelst tvang eller pligtfølelse har tålt dem i silke, tråd, bomuld eller uld – trænger vi ikke til denne nye sang?

Næste dag var 1. maj. D'herrer Finks og Cassidys arbejde lå stille, mens solen foretog én runde. Det triumferende arbejde ville gå i procession og på anden vis adsprede sig.

Mrs. Fink kom tidligt ned med mrs. Cassidys mønster. Mame havde sin nye silkebluse på. Det lykkedes endog for hendes beskadigede øje at udsende et helligdagsglimt. Jack var angerfuld med resultater, og der udpønskedes et muntert program for dagen, hvori skove og madkurve og pilsnere ikke manglede.

En vågnende og indigneret misundelse greb mrs. Fink, da hun vendte tilbage til sin lejlighed på næste sal. Oh, lykkelige Mame med sine blå pletter og sin hurtigt virkende balsam! Men skulle Mame have monopol på lykken? Sikkerligen, Martin Fink var fuldt så god en mand som Jack Cassidy. Skulle hans hustru evigt leve utævet og ukærtegnet? En pludselig, strålende, åndeløs idé kom til mrs. Fink. Hun ville vise Mame, at der var ægtemænd, fuldt så dygtige til at bruge deres næver og måske fuldt så ømme bagefter som nogen Jack.

Helligdagen så ud til at skulle blive af en noget formel natur hos Finks. Mrs. Fink fyldte de to sidste ugers vasketøj i de faste kar i køkkenet, det havde ligget i blød natten over. Mr. Fink sad i sine hosefødder og læste en avis. Således tegnede førstemajdagen til at forløbe.

Misundelse bølgede højt i mrs. Finks hjerte og endnu højere bølgede en dumdristig beslutning. Hvis hendes mand ikke ville slå hende – hvis han ikke ville gøre så meget for at vise sin mandskraft, sine forrettigheder og sin interesse for samlivets lykke, måtte han anspores til at gøre sin pligt.

Mr. Fink tændte sin pibe og gnubbede fredeligt sin ankel med sin sokkeklædte tå. Han hvilede i den ægteskabelige stand som en klump usmeltet klaret i en budding. Dette var hans jævne Elysium – at sidde veltilpas, på sikker afstand farte verden rundt gennem det trykte ord, omgivet af hustruelige klask i sæbevandet og behagelige dufte af overståede frokostretter og kommende middagsmad. Mange tanker var fjernt fra ham, men fjernest var den at gi' konen klø!

Mrs. Fink lukkede op for det varme vand og anbragte vaskebrættet i sæbeskummet. Fra lejligheden nedenunder hørtes mrs. Cassidys muntre latter. Det lød som en tirren, som viftede hun sin lykke for næsen af den utævede brud ovenover. Nu var mrs. Finks time kommet.

Pludselig vendte hun sig som en furie mod den læsende ægtemand.

"Din dovne drivert!" råbte hun, "skal jeg arbejde mine arme af med at vaske og slide for dig, dit grimme dyr? Er du en mand eller er du en jordemormand?"

Mr. Fink tabte avisen, lammet af forbavselse. Hun var bange for, at han ikke skulle slå – at fornærmelsen ikke havde været grov nok. Hun sprang på ham og slog ham vildt i ansigtet med knyttet hånd. I det øjeblik gennembævedes hun af en kærlighed til ham, hun ikke havde følt i lange tider. Stå op, Martin Fink, og træd ind i dit kongerige. Oh! nu måtte hun føle vægten af hans hånd – bare for at vise, han holdt af hende – bare for at vise, han holdt af hende.

Mr. Fink sprang op – Maggie langede ham en til på kæben med et mægtigt sving i armen. Hun lukkede øjnene et angst og

saligt øjeblik, før hans slag ville falde – hun hviskede hans navn ved sig selv – hun bøjede sig mod det ventede brag, higende …

I lejligheden nedenunder pudrede mr. Cassidy Mames øjne med et skamfuldt og angrende ansigt – de skulle jo ud blandt folk. Fra lejligheden ovenover kom lyden af en kvinderøst, højtstemt, en bumpen, en snublen, en skraben, en væltet stol … lyde, der ufejlbarligt røbede ægteskabelig scene.

"Tæves Mart og Mag?" spurgte mr. Cassidy undrende. "Jeg anede ikke, de nogensinde hengav sig til det. Skal jeg stikke op og se, om de trænger til en kampdommer?"

Mrs. Cassidys ene øje funklede som en diamant. Det andet glippede.

"Oho-oho," sagde hun stille. "Mon – mon – Gud ved! Vent, Jack, mens jeg stikker op og ser efter."

Op ad trappen fo'r hun. Da hun nåede etagen ovenover, fo'r mrs. Fink vildt ud.

"Oh, Maggie," udbrød mrs. Cassidy henrykt hviskende, "gjorde han det? Hva' – gjorde han?"

Mrs. Fink styrtede i favnen på sin veninde og hulkede håbløst med ansigtet ved hendes skulder.

Mrs. Cassidy tog Maggies ansigt mellem sine hænder og løftede det blidt. Det var tårevædet, det rødmede og det blegnede, men den fløjlsbløde, hvide, klædeligt fregnede teint var uden en rift eller revne eller noget andet mærke af mr. Finks vågnende nævefærdighed.

"Fortæl mig det, Maggie," bønfaldt Mame, "eller jeg går derind og spørger ham. Hvad var det? Slog han dig – hvad gjorde han?"

Mrs. Finks åsyn sank atter i fortvivlelse ned ved venindens barm.

"For Guds skyld, luk ikke den dør op, Mame," hulkede hun. "Og sig det aldrig til et menneske – skjul det. Han – han rørte mig ikke engang, og – han – å, Gud! – han står nu og vasker tøjet – han vasker tøjet!"

Den skyldige

En rødhåret, ubarberet, snavset mand sad i en gyngestol ved et vindue. Han havde netop tændt en pibe og udstødte blå røgskyer med megen tilfredshed. Han havde taget sine støvler af og iført sig et par falmede blå kludesko. Med den standhaftige nyhedsdrankers sygelige tørst bladrede han kejtet i en aftenavis og nedsvælgede ivrigt de stærke, sorte overskrifter, der miksedes med det mildere og mousserende småtryk til detaljerne nedenunder.

I et tilstødende værelse lavede en kvinde aftensmad. Dufte af kraftig bacon og kogende kaffe blandede sig med *cut plug*-dunsten fra aftenpiben.

Udenfor var en af østbyens overfyldte gader, hvor Satan ved tusmørkets frembrud opretter sit rekrutteringsbureau. En vældig børnehær dansede og løb og legede i gaden. Nogle i pjalter, andre i pænt, hvidt med opstrøgne bånd og bændler, nogle ville og rastløse som unge falke, nogle vrælende rå og syndige ord, andre forfærdet lyttende til det, de meget snart skulle betragte som dagligdags … her legede børnene i syndens forhal. Over legepladsen rugede evindeligen en stor fugl. De humoristiske kaldte den en stork. Men befolkningen i Chrystle Street var bedre fuglekendere. De kaldte den en grib.

En lille tolvårs pige kom frygtsomt hen til manden, der hvilede og læste ved vinduet, og sagde:

"Far, vil du ikke spille dam med mig, hvis du ikke er for træt?"

Den rødhårede, ubarberede, snavsede mand, der i sine kludesko sad ved vinduet, svarede med en bister panderynken:

"Dam. Nej, jeg vil ikke. Når man slider i det hele dagen, kan man vel nok få en smule hvile, når man kommer hjem. Hvorfor går du ikke ned og leger med de andre unger i gaden?"

Kvinden, der lavede mad, kom frem i døren.

"John," sagde hun, "jeg holder ikke af, at Lizzie leger på gaden. Dér lærer hun så meget, hun ikke har godt af. Hun har været hjemme hele dagen. Du kunne da nok ofre lidt af din tid på at more hende, når du kommer hjem."

"Lad hende stikke ned og lege med de andre, hvis hun trænger til morskab," sagde den rødhårede, ubarberede, snavsede mand, "og lad vær med at irritere mig."

"Tak," sagde Kid Mullaly. "50 dollars mod 25 på, at jeg går på bal med Annie. Op med stakaterne."

Kids sorte øjne glimtede med den udfordredes og lokkedes ild. Han hev sin "rulle" op og knaldede fem tiere i skænken. De tre-fire unge fyre, der således så deres udfordring blive modtaget, kom lidt uvilligt frem med deres indsats. Kyperen, officiel forvarer af deposita, tog imod pengene, pakkede dem omhyggeligt sammen, opnoterede væddemålet med en halvtommelang blyant og proppede det hele ned i et hjørne af kasseapparatet.

"Nådadada, du bliver s'gu ordentlig luftet på den!" sagde en af de tre med forventningsfuld fryd.

"Lad du mig om det," sagde Kid strengt. "Hæld i dem, Mike."

Efter omgangen trak Kids venneskare ham ud til skopudseren på hjørnet, hvor alle *De Små Timers Selskabelige Klubs* officielle og betydningsfulde anliggender blev ordnet. Mens Tony polerede klubpræsidentens og klubsekretærens

lysebrune sko for femte gang den dag, talte Burke visdommens ord til sin chef.

"Lad den blonde løbe, Kid," lød hans båd. "Ellers bliver der ballade. Hvorfor vil du absolut fornærme din egen pige? Du finder aldrig én, der hænger så probat ved dig, som Lizz gør. Hun er en hel sækfuld Annier værd."

"Jeg er ingen beundrer af Annie!" sagde Kid og tabte cigaretaske på sin pudsede støvlesnude og tørrede det af igen på Tonys skulder. "Men jeg har lyst til at gi' Lizzie et vink. Hun tror, jeg er hendes ejendom. Hun har pralet med, at jeg ikke tør henvende et ord til en anden pige. Lizz er god nok – på sin måde. Hun drikker lidt for meget i den sidste tid, og hun bruger udtryk, der ikke passer sig for en dame."

"I er forlovede, ikke sandt?" spurgte Burke.

"Vist så. Vi gifter os til næste år, måske."

"Jeg så, da du fik hende til at drikke øl første gang," sagde Burke. "Det er to år siden, dengang hun sommetider kom barhovedet ned på hjørnet af Chrystle for at møde dig efter sin aftensmad. Hun var en stilfærdig lille tøs, dengang, og rødmede ved hvert ord, hun sagde."

"Hun er en lille arrigkat sommetider," sagde Kid. "Jeg hader skinsyge. Det er derfor, jeg går på bal med Annie. Det kan måske lære hende en smule sund fornuft."

"Nå, du må nu hellere være lidt forsigtig," sluttede Burke. "Hvis Lizz var min pige og jeg ville lumske til bal med en Annie, så gik jeg ikke uden panserskjorte under mine fine klude."

Gennem storke-gribbens land vandrede Lizz. Hendes sorte øjne ransagede forbipasserende flokke, fyrigt, men usikkert. Nu og da nynnede hun stumper af små og dumme viser. Af og

til bed hun sine små, hvide tænder sammen og udtalte hvasse ord, som østbyen har beriget sproget med.

Lizzies nederdel var af den grønneste silke. Hendes liv var storternet brunt og lyserødt, det sad godt og var ikke uden stil. Hun bar en mægtig ring med store, falske rubiner og en pudderdåse, der daskede mod hendes knæ for enden af en lang sølvkæde. Hendes sko hævede sig på høje, skæve hæle og havde aldrig set sværte. Hendes hat kunne dårligt rummes i en meltønde.

Den Blå Cafés "familie-indgang" opslugte hende. Hun satte sig ved et bord og trykkede på knappen, som var hun Mylady, der ringer efter sin vogn. Tjeneren kom med sin fede hage, sin sagte stemme, sit ærbødigt-familiære væsen. Lizz glattede sin silkenederdel og vuggede tilfreds i hofterne. Hun gjorde det mest mulige ud af det. Her kunne hun kræve ind og blive betjent. Det var alle de kvindelige forrettigheder, hendes verden havde levnet hende.

"Whisky, Tommy," sagde hun, som hendes søstre deroppe i byen mumler "Champagne, James."

"Ja vel, miss Lizzie. Hvad spæder vi den op med?"

"Seltzer. Hør, Tommy, har Kid været her i dag?"

"Næ, miss Lizzie, jeg har for resten ikke set ham i dag."

Det høflige "Miss Lizzie" kom let, for Kid var kendt for den strenghed, hvormed han vågede over sin forlovedes værdighed.

"Jeg er på udkig efter ham," sagde Lizz, da seltzeren havde spruttet kildrende i hendes næsebor. "Jeg har hørt, han har sagt, han vil gå på bal med Annie Carlson. Lad ham det. Den rødøjede, hvide rad. Jeg er på udkig efter ham. Du kender mig, Tommy. To år har jeg og Kid været forlovet. Se på den ring. Fem

hundrede siger han, den har kostet. Lad ham gå på bal med hende. Hvad jeg så gør? Jeg snitter hans hjerte ud. En whisky til, Tommy."

"Jeg ville ikke høre på den slags sladder, miss Lizzie," bemærkede tjeneren blidt gennem den smalle sprække over hagen. "Kid Mullaly er ikke den, der negligerer en dame som Dem. Skal det være seltzer?"

"To år," gentog Lizzie, der under virkningen af destillatørens kunst forfaldt til følsomhed. "Jeg legede altid på gaden om aftenen, for der var ikke noget ved at være hjemme. I lange tider sad jeg bare på trappetrinene og så på lygterne og på folk, der gik forbi. Og så kom Kid forbi en aften og skød mig, og jeg var edderskoldet lige med det samme. Da han første gang havde fået mig til at drikke noget, brølede jeg hele natten hjemme og fik kløe, fordi jeg ikke ville være stille. Og nu – hør, Tommy, har du nogensinde set Annie Carlson? Havde hun ikke været et menneske, havde Dyrebeskyttelsen kloroformeret hende for længe siden. Å, jeg er på udkig efter ham. Sig det til Kid, hvis han kommer. Krig? Jeg snitter hans hjerte ud. Lad mig om det. En whisky til, Tommy."

Ladt usikkert, men med årvågne og klare øjne spadserede Lizz op ad Allen. På dørtrinnet til en murstensbygning sad et krøllet barn og grublede over en indfiltret sejlgarnsløkkes mysterier. Lizz smækkede sig ned ved siden af hende med et snu og flygtigt smil på sit ophedede ansigt. Men hendes øjne var pludselig blevet klare og uden svig.

"Nu skal jeg vise dig, hvordan man laver en kattevugge, min tøs," sagde hun og samlede den grønne silkenederdel om sine snavsede sko.

Og mens de sad dér, blev lyset tændt i salen, hvor *De Små Timers Selskabelige Klub* holdt fest. Det var det to gange månedlige bal, en kostumefest, hvori medlemmerne satte megen stolthed og gjorde sig uhyre umage for at optræde skønt og værdigt.

Klokken ni skred præsidenten, Kid Mullaly, ud på gulvet med en dame under armen. Gyldent som Loreleys var hendes hår. Hendes "Ja" var beåndet, men ikke til at tage fejl af. Hun trådte i sit eget slæb og rødmede – og smilede ind i Kid Mullalys øjne.

Og da, mens de stod midt på det talkumbestrøede gulv, skete det, som talrige lamper i talrige studerekamre og biblioteker er tændt den ganske nat for at forhindre.

Ud fra tilskuernes skare sprang skæbnen i grøn silkenederdel; den gik under navnet "Lizz". Hårdere, men sortere end stenkul var hendes øjne. Hun hverken skreg eller tøvede. Højst ukvindeligt udråbte hun en ed – Kids egen yndlingsed – med hans egen, dybe stemme; og så, mens *De Små Timers Selskabelige Klub* splittedes i rædsel, viste hun, at hendes erklæring over for tjener Tommy ikke havde været tomt praleri – viste det, så langt som hendes knivklinges længde og hendes arms styrke tillod det.

Og så vågnede den primitive selvopholdelsesdrift – eller måske selvtilintetgørelsesdrift – det instinkt, samfundet har ranet fra naturens grønne træ – –

Liz løb ud og ned ad gaden, hurtig og sikker som skovduen, når den flyver gennem de unge birkes kroner ved skumringstid.

Og den store bys dybeste skændsel kom nu, dens ældste og i råddenskab spillevende kræftskade, dens besmittelse og vanære, dens pest og perversitet, dens evige infamhed og

brøde, opklækket, ublidnet og opelsket, overleveret fra et svundet århundredes laveste barbari – skriget og jagten: Stop hende! Kun i de store byer kan det leve, kun her, hvor civilisationen, kulturen, den forfinede borgerfølelse vrælende sætter jagtens tempo op.

De forfulgte hende – en skrigende mob af fædre, mødre, elskende og unge kvinder – hylende, vrælende, kaldende, fløjtende, skrigende efter blod. Ja, ulven kan roligt blive udenfor den store by. Den er for blid til at kunne trives derinde.

Hun kendte sin vejs ende, hun higede mod målet, hun jog gennem kendte stræder, indtil omsider hendes fødder følte den rådnende moles bløde grund under sig. Og så gjaldt det endnu blot et par stønnende spring – og gode moder East River tog Liz ind til sin barm, gav hende fred; i dynd, men hurtigt, og afgjorde på fem minutter det problem, der holder lys brændende om natten i tusinder præstegårde og universiteter.

Det er nogle mægtig grinagtige drømme, man har sommetider. Digterne kalder dem visioner, men en vision er ikke andet end en drøm i urimede vers. Jeg drømte resten af denne historie.

Jeg troede, jeg var i den næste verden. Jeg ved ikke, hvordan jeg var kommet derhen, men jeg må vel have kørt med luftbanen gennem Ninth Avenue eller spist patentmedicin eller kildet Jim Jeffries på næsen, eller have foretaget mig noget andet ubesindigt. Men i hvert fald, dér var jeg, og vi var en hel masse uden for retslokalet, hvor der blev holdt dom. Og nu og da kom en overmåde skøn og imponerende retsbetjent frem i døren og råbte en ny sag op.

Medens jeg grublede over mine egne jordiske synder og spurgte mig selv, om det mon kunne nytte mig noget at søge fremskaffet et alibi ved at holde på min faste bopæl i New Jersey, trådte retsbetjent-englen frem i døren og sang:

"Sag nr. 99.852.743."

Frem træder en civilklædt mandsperson – der var masser af den slags, klædt nøjagtig som prædikanter, og de masede med os sjæle, akkurat som panserne gør det på jorden – og han slæbte af med – hvem tror De? Med Liz!

Retsbetjenten tog hende indenfor og lukkede døren. Jeg gik hen til hr. bevinget politibetjent og spurgte ham om sagens præmisser.

"Et meget sørgeligt tilfælde," sagde han og lagde sine manicurerede fingerspidser mod hinanden. "En ganske uforbederlig ung pige. Jeg er Speciel Jordisk Betjent, Honorable Jones. Sagen blev overgivet mig. Pigen myrdede sin kæreste og begik selvmord. Hun havde intet forsvar at fremføre. Min rapport til retten bringer alle detaljer, der alle er underbyggede af pålidelige vidneudsagn. Syndens sold er døden. Lovsynger Herren."

Retsbetjenten åbnede døren og trådte frem.

"Stakkels pige," sagde Speciel Jordisk Betjent, Honorable Jones med en tåre i øjet. "Det er en af de sørgeligste sager, jeg nogensinde har haft med at gøre. Naturligvis blev hun …"

"Frikendt," sagde politibetjenten. "Kom her hen, lille Jonesmand. Inden du ved af det, bliver du forflyttet til suppekød for de sorte. Hvad siger du til at blive missionær på Sydhavsøerne – hvad? Nu nærer du dig med dine uberettigede arrestationer, eller du bliver forflyttet – er du med? Den

skyldige, som du har at finde i denne sag, er en rødhåret, ubarberet, snavset mand, der sidder ved vinduet og læser med kludesko på, mens hans børn leger på gaden. Kan du humme dig!"

Nå, var det ikke en tosset drøm?

Hver efter sin forstand

Et steds i dybderne af den store by, hvor den urolige bærme evigt rystes sammen, havde unge Murray og kaptajnen mødt hinanden og var blevet venner. Begge var på lavest lavvande indenfor mulighedernes grænse, begge var faldet fra en i hvert fald midlertidig betydnings og respektabilitets himmel, og begge var typiske produkter af det uhyggelige og ejendommelige sociale kredsløb i deres anmassende og indbildske by.

Kaptajnen var ikke længer kaptajn. En af disse pludselige moralske flodbølger, der undertiden jager gennem byen, havde nedslynget ham fra en høj og indbringende stilling i politietaten, flået hans distinktioner og knapper af og skyllet de stykker fast ejendom, hans driftighed havde indbragt ham, i hænderne på sagførerne. Da flodbølgen var borte, lå han lavt og tørt. En måned efter hans fald greb en beværter ham i kraven ved frilunch-bordet, som en hunkat griber en fremmed killing i sin rede, og slyngede ham henad asfalten. Det kan synes lavt nok. Men efter det anskaffede han sig gamacher og skrev beklagende breve til aviserne. Og så sloges han med opsynet i kommunens logishus, der prøvede på at give ham et bad. Første gang, Murray så ham, holdt han en italienerkvinde i hånden. Hun solgte æbler og løg i Essex Street, og han deklamerede for hende af en visebog.

Murrays fald havde været mere Lucifer-ligt, omend mindre opsigtvækkende. Alverdens kønne små korpiger havde engang været hans. Hans onkels hus i en fornem og agtet avenue er en forretning, reklamebrølet tvinger os til at bemærke. Men der

havde været et forfærdeligt vrøvl over et eller andet, og prinsen var blevet eskorteret til dørs af hushovmesteren, der i bemeldte avenue svarer til mere bramfri steders spark bagi. Som en svagelig prins Hal, uden arv eller sværd, drev han til bunds for at møde sin humørforladte Falstaff og samle gadens krummer i fællig med ham.

En aften sad de på en bænk i en lille park i byens nedre del. Kaptajnens store korpus, der syntes at øges ved sulten – og skaffede hans tiggerfærden ironiske bemærkninger i stedet for brød – lå i en formløs masse stablet op mod bænkens ene armlæn. Hans røde ansigt, plettet af ildrøde skjolder og urgammelt skæg, var kronet af en flænset hvid stråhat, og det hele lignede i mørket en af disse indretninger, man kan skimte i et uoplyst vindue på Third Avenue, og som lige så godt kan være det sidste skrig i damehatte som en lagkage med jordbærsyltetøj. Et stramtspændt bælte – sidste rest af embedsmæssig elegance – skar en dyb fure i hans omkreds. Der var ingen knapper i kaptajnens sko. I en gryntende bas bandede han sin uheldige stjerne.

Murray ved siden af ham sad og krøb sammen i sit snavsede og flossede blå sergestøj. Han havde trukket hatten ned i panden og sad stille, lidt utydelig, som en farveløs ånd.

"Jeg er sulten," brummede kaptajnen. "Ved alle bøffer i Himlen, jeg dør af sult. I dette øjeblik kunne jeg opæde en Bowery-restaurant lige til komfuret i køkkenet. Kan De ikke hitte på noget, Murray? De sidder dér og folder skuldrene, som en imitation af Reginald Vanderbilt, når han kører sine heste – hvad nytter den slags manerer Dem nu? Find på et sted, hvor vi kan få noget at æde."

"De glemmer, min bedste kaptajn," sagde Murray uden at flytte på sig, "at ideen til vort sidste forsøg på at få middagsmad kom fra mig."

"Det gjorde den," stønnede kaptajnen, "det ved Gud den gjorde. Har De mere af den tønde – hva'?"

"Jeg indrømmer, at det mislykkedes," sukkede Murray. "Jeg var overbevist om, at Malone ville give os blot én frilunch endnu, så elskværdigt han diskuterede baseball med mig, sidste gang jeg gav noget ud i hans forretning."

"Denne hånd her," sagde kaptajnen og rakte det ulyksalige lem frem, "denne hånd her havde jeg på skaftet til et kalkunlår og to sardin-sandwicher, da de tjenere røg på os."

"Jeg var kun to tommer fra nogle oliven," sagde Murray, "stuvede oliven. Det har jeg ikke smagt i over et år."

"Hvad skal vi gøre?" mukkede kaptajnen. "Vi kan da ikke dø af sult."

"Kan vi ikke?" sagde Murray stilfærdigt. "Det glæder mig at høre det. Jeg var nemlig bange for den mulighed."

"Vent her," sagde kaptajnen og kom tungt og pustende på benene. "Jeg vil gøre endnu et forsøg. Vent her, til jeg kommer tilbage, Murray. Det skal ikke ta' mig over en halv time. Hvis den skær', kommer jeg med det samme."

Han gjorde et par elefantagtige forsøg på at fikse sit udseende op. Den ildrøde moustache blev snoet opefter, han trak et par sortkantede manchetter frem ved håndleddene, spændte bæltet endnu et hul ind og satte sig i bevægelse, værdig som en flodhest i Zoologisk Have, i retning af parkens sydlige udgang.

Da han var ude af syne, forlod Murray også parken og skyndte sig østpå. Han standsede ved en bygning med to grønne lygter uden for indgangen.

"En politikaptajn Maroney," sagde han til den vagthavende overbetjent, "blev afskediget på grund af mislige forhold for tre år siden. Der blev vist ikke afsagt nogen dom. Er den mand nu eftersøgt af politiet?"

"Hvorfor spørger De om det?" spurgte overbetjenten med rynket pande.

"Jeg mente, der måske var udsat en dusør," forklarede Murray uanfægtet. "Jeg kender manden godt. Han holder sig ret godt skjult for tiden. Jeg kan påvise hans opholdssted når som helst. Hvis der er en dusør – –"

"Der er ingen dusør," afbrød overbetjenten brysk. "Den mand er ikke efterlyst. Og det er De heller ikke. Så forsvind hellere. De er ven med ham, og De vil sælge ham. Hurtigt ud af lemmen, eller jeg skal hjælpe Dem."

Murray gloede på politimanden med ophøjet og dydig ro.

"Jeg ville simpelthen gøre min pligt som borger," sagde han med strenghed, "hvis jeg hjalp loven til at få ram på en, der har forbrudt sig imod den."

Murray skyndte sig tilbage til sin bænk i parken. Han lagde armene over kors og skrumpede atter ind til sin åndelignende tilstand.

Ti minutter senere indtraf kaptajnen til mødestedet, blæsende og larmende som hundedagene i Kansas. Hans flip var revet af ham, hans skjorte flænget til bæltestedet, og fra hoved til knæ var han gennemblødt af en eller anden modbydelig og uværdig fedtet væske, der gennemtrængende

forkyndte sin sammensætning af løg og andre køkkeningredienser.

"For Himlens skyld, kaptajn!" snøftede Murray. "Jeg betvivler virkelig, jeg havde ventet på Dem, hvis jeg havde anet, De ville forfalde til skarnkasser. Jeg ..."

"Hold mund," sagde kaptajnen dumpt. "Jeg æder ikke af svinetønden endnu. Det er udvendigt alt sammen. Jeg gik hen i Essex Street og friede til den Catrina, der har frugtbutik en dér. Den forretning kunne slås op. Hun er god nok, for så vidt som en kreolertøs kan være det. Jeg troede sikkert, jeg havde gjort den senorina varm på mig i sidste uge. Men se, hvad hun gjorde ved mig! Jeg blev vel for nærgående. Tja, dér røg en ny tjans i vasken."

"De vil da ikke påstå," sagde Murray med uendelig foragt, "at De ville have giftet Dem med det kvindfolk for at komme ud af Deres beskidte livsvilkår?"

"Jeg?" sagde kaptajnen. "Jeg giftede mig med kejserinden af Kina for en skål kødsuppe. Jeg ville begå mord for en tallerken gullasch. Jeg ville stjæle en kringle fra et spædbarn. Jeg ville være mormon, hvis jeg fik en bøf for det."

"Jeg tror," sagde Murray og hvilede sit ansigt i sine hænder, "at jeg kunne spille Judas for en whisky. For tredive sølvpenge kunne jeg –"

"Næ, hør nu!" udbrød kaptajnen forfærdet. "Det ville De da ikke gøre, Murray? Jeg har altid syntes, at den Ischariot lavede den mest skidne streg, der nogensinde er lavet. En mand, der sælger sin ven, er værre end en rovmorder."

Gennem parken kom en stor mand, der ransagede bænkene, hvor det elektriske lys faldt over dem.

"Er det Dem, Mac?" sagde han og standsede foran de forsumpede. Hans diamantslipsnål lynede. Det samme gjorde hans diamantbesatte urkæde. Han var stor og glat og i god foderstand. "Ja, jeg ser, det er Dem," vedblev han. "De sagde henne hos Mike, at jeg måske kunne finde Dem herovre. Lad mig tale et øjeblik med Dem, Mac."

Kaptajnen kom på benene med et ivrigt grynt. Når Charlie Finnegan ulejligede sig ned i den bundløse afgrund for at få fat i ham, måtte der være noget at lave. Charlie førte ham hen på et sted, hvor lygteskæret ikke nåede.

"De ved vel, Mac," sagde han, "at inspektør Pickering er sat under anklage for underslæb."

"Han var min inspektør," sagde kaptajnen.

"O'Shea vil have stillingen," vedblev Finnegan. "Han skal også have den. Det vil støtte organisationen. Pickering må falde. Deres vidneudsagn kan gøre det. Han var Deres overordnede, da De var i korpset. Hans del af rovet gik gennem Deres hænder. De må møde i retten og vidne imod ham."

"Han var –" begyndte kaptajnen.

"Vent et øjeblik," sagde Finnegan. En dynge gulligt papir kom frem af hans inderlomme. "Der er fem hundrede dollars i det til Dem. To hundrede halvtreds med det samme og resten –"

"Han var min ven, siger jeg," vedblev kaptajnen. "Jeg vil se Dem og banden og byen og partiet i Helvedes ildsluer, før jeg vidner mod Dan Pickering. Jeg er nede, og jeg er blank, men jeg forråder ikke en mand, der har været min ven." Kaptajnens røst hævede sig basunkraftig: "Skrup ud af denne park, Charlie Finnegan, hvor vi tyve og vagabonder og drukkenbolte er engle ved siden af Dem, og tag Deres beskidte penge med Dem."

Finnegan forsvandt ad en anden sti. Kaptajnen vendte tilbage til sin bænk.

"Jeg kunne ikke undgå at høre det," sagde Murray sløvt. "Jeg synes, De er den største kraftidiot, jeg nogensinde har truffet."

"Hvad ville De da have gjort?" spurgte kaptajnen.

"Naglet Pickering til korset," sagde Murray.

"Søn," sagde kaptajnen sløvt, hæst og uden vrede. "Der er forskel på os. New York er delt i to dele – ovenfor 42nd Street og nedenfor 14th. De kommer fra den anden del. Vi handler hver især efter sin forstand."

En oplyst urskive oven over trækronerne meddelte, at den manglede et kvarter i tolv. De to mænd rejste sig fra bænken og gik bort sammen som grebet af den samme tanke. De forlod parken, gik gennem en snæver tværgade og kom ud på Broadway, der i denne time var så skummel, ekkofyldt og affolket som en sidegade i Pompeji.

Mod nord gik de, og politibetjenten, der kiggede på de pjaltede, luskende fremtoninger, tilbageholdt den vågne mistænksomhed, han på enhver anden tid, ethvert andet sted ville have beæret dem med. For i hver eneste gade i den del af byen luskede og ilede andre pjaltede og luskende skikkelser mod det samme punkt – et punkt, der ikke betegnes ved noget andet end den fure i fortovet, der er slidt af titusinder ventende fødder.

Ved 9th Street sprang en høj mand med silkehat af en Broadway-sporvogn og vendte sig mod vest. Men han fik øje på Murray, slog klo i ham og slæbte ham hen under en gadelygte. Kaptajnen luntede som en såret bjørn hen på hjørnet og ventede, stille brummende.

"Jerry!" udbrød manden med silkehat. "Hvor heldigt! Jeg skulle begynde at eftersøge dig i morgen. Den gamle herre har kapituleret. Du skal atter bade dig i hans gunst. Til lykke. Kom hen på kontoret i morgen og få alle de penge, du har brug for. I den retning er jeg bemyndiget til at strække mig meget vidt."

"Og det lille ægteskabelige arrangement?" sagde Murray og så bort.

"Ja – æh – ja, naturligvis. Din onkel går ud fra – venter, at forlovelsen mellem dig og miss Vanderhurst ..."

"Godaften," sagde Murray og ville gå.

"Er du sindssyg!" råbte den anden og greb ham ved armen. "Vil du give afkald på to millioner, blot fordi ..."

"Har du nogensinde set hendes næse, gamle ven?" spurgte Murray højtidsfuldt.

"Men hør dog på fornuft, Jerry. Miss Vanderhurst er arving, og ..."

"Har du nogensinde set den?"

"Ja, jeg indrømmer, at hendes næse egentlig ikke ..."

"Godaften!" sagde Murray. "Min ven venter. Jeg citerer ham, når jeg bemyndiger dig til at melde, "der er ikke noget at gøre". Godaften."

En vrimlende række af ventende mænd strakte sig fra en dør i 10th Street langs fortovets yderkant langt op ad Broadway. Kaptajnen og Murray tog opstilling ved det bævrende tusindbens hale.

"Tyve fod længere end i aftes," sagde Murray og tog mål af deres plads' stilling i forhold til Barmhjertighedskirken.

"En halv time," brummede kaptajnen, "inden vi får vor føde."

Byens ure begyndte at slå 12. "Brødlinjen" bevægede sig langsomt fremad, dens læderfødder gled over stenene med en hvæsende slangelyd, mens de, der havde levet efter hver sin forstand, sluttede op i bagtroppen.

En skærsommer-ridder

Døde er ridderne,
rust deres sværd.
Kun få må endnu rastløst
til ingen nytte
stride.

Kære læser! Det var om sommeren. Solen gloede ned på byen med skånselsløs vildskab. Det er svært for solen at være vild og samtidig vise skånsel. Varmen var – å, skidt med termometret – hvem gider for resten interessere sig for grader? Det var så varmt, at – –

Taghaverne anskaffede så mange ekstratjenere, at man nu kunne gøre sig håb om at få sin gin-is – samtidig med, at alle de andre fik deres. Hospitalerne indrettede ekstrasenge til tilskuere. For når små, uldlodne hunde lader deres tunge hænge ud og siger "vou-vou!" til lopperne, der bider dem, og nervøse gamle sortbomuldsklædte damer hviner: "En gal hund!" og betjentene begynder at skyde, så kan det ikke undgås, at en og anden kommer til skade. Manden fra Pompton, New Jersey, der altid går med overfrakke i juli, havde vist sig på et Broadwayhotel, hvor han drak varm whiskytoddy og nød tilværelsen. Filantroperne indsendte petitioner til den lovgivende magt om at vedtage en lov, der kunne tvinge bygmestre til at lave de i sommertiden glødende brandtrapper mere rummelige, så dog familierne kunne omkomme sammen af heden, i stedet for som nu en person eller to ad gangen. Der var så mange, der fortalte én, hvor mange bade de tog om dagen, at man uvilkårligt spurgte sig selv, hvordan de ville klare

den, når denne udenomsbekvemmeligheds egentlige lejer kom hjem fra sin sommerferie og takkede dem for den hensynsfuldhed, de havde udvist overfor det lejede. Den unge mand, der højrøstet krævede kold roastbeef og øl på restauranten med den motivering, at det var alt for hedt til at spise ristede kyllinger og bourgogne, rødmede, når man så på ham, for man vidste jo, at han den ganske vinter havde indkrævet de samme fødevarer til en billig pris i den samme, ubillige tone. Ja, det var sommer.

En mand stod i 43rd Street og ventede på en sporvogn ind til byen. En mand på fyrre, gråhåret, blegrød af teint, årvågen, nervøs, jævnt klædt, med plagede trækninger om øjnene. Han tørrede sin pande og lo højt, da en fed mand med en rejsefærdig mine standsede og talte med ham.

"Nej, hr.!" råbte han med trods og foragt. "Fri mig for Deres moskitofyldte sumpe og skyskraberbjerge uden elevatorer. Når jeg ønsker at undgå det varme vejr, så kender jeg fremgangsmåden. New York, min herre, er den skønneste sommeridyl i landet. Man holder sig i skyggen, spiser med kritik og vover sig aldrig for langt fra en elektrisk vifte. Ja, snak blot om Adirondacks og Catskill! Der er mere solid hygge i sognet Manhattan end i hele det øvrige land tilsammen. Nej, hr.! Fri mig for at trave op ad lodrette klipper og blive vækket kl. 4 morgen af en million fluer og fortære dåsemad importeret fra byen. Lille gamle New York kan modtage et par bedrestillede sommerpensionærer med hjemlig hygge og alle moderne bekvemmeligheder – sådan ser annoncen ud, som jeg reflekterer på hvert eneste år."

"De trænger til en ferie," sagde den fede mand og så opmærksomt på den anden. "Det er år siden, De har været borte fra byen. Tag nu alligevel hellere med mig en fjorten dages tid. På denne tid springer ørreden i Beaverkill efter hvad som helst, der bare ligner en flue. Harding skriver, at han tog en trepundig i sidste uge."

"Sludder!" udbrød den anden. "Stik af, om De vil, og vad omkring i gummistøvler, til De segner, for at hitte fisk. Når jeg vil ha' fisk, går jeg ind på en kølig restaurant og bestiller den. Jeg ler højt, hver gang jeg tænker på jer andre, der aser rundt i heden ude på landet og tror, I har det rart. Må jeg bede om fader Knickerbockers lille moderniserede bondegård med den store, skyggefulde allé midt igennem."

Den fede mand sukkede over sin ven og gik. Manden, der mente, at New York var den skønneste sommeridyl i landet, sprang på en sporvogn og fo'r surrende ned til sit kontor. Undervejs smed han sin avis og så op på et ujævnt stykke himmel mellem hustoppene.

"Tre pund!" mumlede han åndsfraværende. "Og Harding er ingen løgnhals. Jeg tror, hvis jeg kunne … Men det er umuligt … de må have en månedstid til … en måned til i det mindste."

På kontoret dukkede denne forkæmper for byens midsommerglæder på hovedet i et svømmebassin af forretninger. Adkins, hans kontorist, kom til og bidrog med en douche af breve, notater og telegrammer.

Klokken fem om eftermiddagen lænede den travle mand sig tilbage i sin kontorstol, lagde fødderne på skrivebordet og tænkte højt:

"Gud ved, hvilken slags madding Harding brugte."

Hun var klædt i helt hvidt den dag, og derfor tabte Compton et væddemål med Gaines. Compton havde holdt på, at hun ville være i lyseblåt, for hun vidste, at det var hans yndlingsfarve, og Compton var søn af en millionær, og det var næsten nok til, at man kunne beskylde ham for at vædde på en vished. Men hun valgte hvidt, og Gaines løftede sit hoved med den femogtyveåriges kongelige mine.

Der var livligt besøg på det lille sommerhotel i bjergene det år. Der var et par unge akademikere og et par kunstnere og en ung søofficer på den ene side. På den anden side var der så mange skønheder blandt de unge damer, at korrespondenten til et mondænt blad kunne benævne dem "en have". Men månen blandt alle stjerner var Mary Sewell. Hver eneste af de unge mænd ønskede indtrængende, han kunne arrangere det således, at han betalte hendes modehandlerinderegning og få hende til for tid og evighed at slette Sewell af sit navn. De, der kun kunne blive der en uges tid eller to, drog bort med hentydninger til revolver og bristet hjerte. Men Compton blev der urokkeligt som selve bjergene, for han havde råd til det. Og Gaines blev der, fordi han var en kampnatur og ikke var bange for en millionærsøn og – ja, fordi han tilbad landlivet.

"Hvad mener De, miss Mary," sagde han engang. "Jeg traf engang en størrelse i New York, der påstod, han holdt af den by om sommeren. Han sagde, man kunne få det mere køligt dér end i skovene. Var det ikke fjoget? Jeg tror ikke, jeg kunne få vejret på Broadway efter den 1. juli."

"Mor havde tænkt sig at tage hjem om en fjorten dage," sagde miss Mary med en besnærende fornærmet mine.

"Men når man tænker over det," sagde Gaines, "er der jo en masse rare steder i byen om sommeren. Taghaverne ikke sandt, og ... æh ... taghaverne ..."

Dyb-dybblå var søen den dag – den dag, de legede turnering, og mændene red omkring på kluntede bondeheste i en lysning i skoven og fangede ringe på spidsen af en lanse. Mægtig sjov!

Køligt og tørt som den ædleste vin kom pustet fra skovens skygge. Dalen nedenunder var en åbenbaring set gennem en opaltåge. En hvid em fra skjulte vandfald udviskede den smalle, grønne skovstribe halvvejs nede i kløften. Ungdommen dansede lystigt i rundkreds med den unge sommer. Intet på Broadway kunne måle sig med det.

Landsbyfolkene samlede sig for at se bymenneskene drive deres narrespil. Skovene genlød af latter. Gaines fangede de fleste ringe. Det var hans sejrsløn at krone turneringens dronning. Han var den erobrende ridder – for så vidt ringene angik. Om sin arm bar han et hvidt skærf. Comptons var lyseblåt. Hun havde erklæret, hun syntes bedst om blåt, men den dag bar hun hvidt.

Gaines så sig om efter dronningen for at krone hende. Han hørte hendes muntre latter, som kom den fra skyerne. Hun var smuttet bort og klatret op på Skorstensklippen, en lille granitknold, og stod der som en fe blandt laurbærtræerne, halvtreds fod over deres hoved.

Øjeblikkelig greb han og Compton den underforståede udfordring. Knolden var let at entre bagfra, men foran frembød den kun ringe støtte for hænder og fødder. Hver af de to fik hurtigt valgt sit sted og tog fat på klatringen. En sprække, en busk, et let fremspring, en vinranke, en gren – alt sammen

hjalp det i kapløbet. Det var dårskab – der var ingen indsats, men der var ungdom i det, kære læser, og desforuden noget andet, som miss Clay skriver så indtagende om.

Gaines tog et kraftigt greb i en laurbærrod og hev sig op foran miss Marys fødder. På armen bar han rosenkransen, og mens landsbybørn og sommerpensionærer jublede og råbte Hurra, satte han den på dronningens pande.

"I er en tapper ridder," sagde miss Mary.

"Hvis jeg blot altid kunne få lov at være Deres oprigtige …" begyndte Gaines, men miss Mary lo ham stum, for Compton kom snublende over klippekanten, et minut for sent.

Hvilken skumring, da de kørte tilbage til hotellet! Dalens opal blev langsomt purpur, de dunkle skove indfattede søen som et spejl, den kraftgivende luft trængte ind til selve ens sjæl. De første, blege stjerner kom frem over bjergtoppene, hvor endnu svagt gløder…

"Undskyld, mr. Gaines," sagde Adkins.

Manden, der troede, New York var den skønneste sommeridyl i verden, åbnede øjnene og sparkede fotopasta-krukken ned fra skrivebordet.

"Jeg … jeg sov vist," sagde han.

"Det er heden," sagde Adkins. "Det er forfærdeligt, som byen er …"

"Sludder!" sagde den anden. "Byen slår landet med ti mod én om sommeren. Idioterne går ud og vader i dyndede grøfter og slider sig selv op for at fange små fisk på størrelse med en finger. Bliv i byen og hav det bekvemt – sådan ser jeg på det."

"Der er lige kommet nogle breve," sagde Adkins. "Jeg tænkte, De måske gerne ville se på dem, inden De gik."

Lad os kigge over hans skulder og læse bare et par linjer af et af dem:

> – Min egen, egen mand! Jeg har lige fået dit brev, der fortæller os, at vi skal blive her endnu en måned … Ritas hoste er næsten overstået … Johnny er simpelthen blevet vild, en hel lille indianer … Det vil stramme begge børnene op … arbejder så hårdt, og jeg ved, din forretning dårligt kan overkomme at holde os her så længe … bedste mand, der nogensinde … du foregiver altid, at du holder af byen om sommeren … ørredfiskeri, som du plejede at holde så meget af … og alt, for at vi kan have det rart og dejligt … komme hjem til dig, hvis børnene ikke havde så godt af det … Jeg stod i aftes på Skorstensklippen nøjagtig dér, hvor jeg stod, dengang du satte rosenkransen på mit hoved … gennem hele verden … da du sagde, du ville være min sande ridder … femten år siden, kære, tænk blot! … har du altid været for mig … altid, altid,
>
> *Mary.*

Manden, der sagde, han syntes, New York var den skønneste sommeridyl i landet, gik ind i en café på hjemvejen og fik et glas øl under en elektrisk vifte.

"Gud ved, hvilken slags flue Harding brugte," sagde han til sig selv.

Det sidste blad

I et lille kvarter vest for Washington Square er gaderne blevet tossede og gået i stykker i noget, der kaldes "pladser". Disse "pladser" er underlige kanter og buer. En af gaderne skærer sig selv en gang eller to. En kunstner opdagede engang værdifulde muligheder i denne gade. Hvis nu en inkassator med en regning for farver, pensler og lærred ved at skrå over gaden pludselig mødte sig selv på tilbagevejen uden at have fået en cent på sin regning!

Så kunstnerfolket kom snart til den svære, gamle Greenwich Village, snusende og på jagt efter nordvinduer og 18. årh. gavle og mansard-etager og lav husleje. Så importerede de et par tinkrus og et varmebækken eller to fra Sixth Avenue og blev til en koloni.

Øverst i en undersætsig, treetages kasse havde Sue og Johnsy deres atelier. "Johnsy" var et familiært udtryk for Joanna. De havde truffet hinanden ved table-d'hôte i en "Delmonico" i 8th Street og havde opdaget, at deres smag i kunst, cikoriesalat og flødeskumskræmmerhuse stemte overens i en sådan grad, at de tog fælles atelier.

Det var i maj. I november stavrede en kold, uset fremmed, som lægerne kaldte lungebetændelse, gennem kolonien og berørte en hist, en her med sine isnende fingre. Ovre på østsiden gik denne hærværksmand dristigt frem og slog sine ofre i snesevis, men han listede sig kun langsomt gennem de snævre og mosgroede "pladser"s labyrint.

Hr. Lungebetændelse var ikke, hvad man ville kalde en chevaleresk gammel herre. Et pus af en lille kvinde, hvis blod

var blæst tyndt af Californiens vestenbrise, var næppe værdigt vildt for den rødnævede, stakåndede gamle svend. Men han slog Johnsy, og hun lå dér i sin malede jernseng, rørte sig næppe, så blot gennem det smårudede kvistvindue på det næste hus' tomme murstensflade.

En formiddag inviterede den travle læge Sue med ud i forstuen ved at hæve sit buskede, grå bryn.

"Hun har én chance af ... lad os sige ti," sagde han, idet han bankede kviksølvet i sit lægetermometer på plads. "Og den chance ligger for hende i ønsket om at leve. Den måde, hvorpå folk på forhånd støtter bedemændenes forventninger, får hele farmakopéen til at se idiotisk ud. Deres lille veninde har fået fat i den overbevisning, at hun ikke bliver rask igen. Er der noget, der ligger hende på sinde?"

"Hun ønskede at komme til at male bugten ved Neapel engang," sagde Sue.

"Male? – Sludder! Ligger der hende noget på sinde, der er umagen værd – en mand for eksempel?"

"En mand?" sagde Sue med skarp klang i stemmen. "Er en mand umag... – nej, doktor, der er ikke noget i den retning."

"Nå, så er det svagheden," sagde lægen. "Jeg skal gøre alt, hvad videnskaben, med mig som mellemmand, kan udrette. Men så snart patienten begynder at tælle vognene i sit begravelsesfølge, trækker jeg 50 pct. fra medicinens helbredende kraft. Kan De få hende til at komme med et spørgsmål om de nye vintermoder i kåbeærmer, så lover jeg Dem én mod fem chancer for hende i stedet for én mod ti."

Da lægen var borte, gik Sue ind i sit arbejdsrum og græd en japansk lysedug til en våd klump. Så slentrede hun ind i Johnsys

stue med sit tegnebræt og fløjtede en ragtime.

Hun satte tegnebrættet op og tog fat på en pennetegning, der skulle illustrere en magasinnovelle. Unge kunstnere må bane deres vej til kunsten ved at tegne illustrationer til magasinhistorier, som unge forfattere skriver for at bane sig vej til litteraturen.

Mens Sue skitserede et par elegante ridebukser og en monokel på helten, en Idaho-cowboy, hørte hun en sagte lyd, der gentog sig flere gange. Hun gik hurtigt hen til sengen.

Johnsys øjne var vidt åbne. Hun så ud af vinduet og talte – talte baglæns.

"Tolv," sagde hun, og lidt senere: "elleve", og så "ti", og "ni", og så "otte" og "syv", næsten samtidigt.

Sue så bekymret ud gennem vinduet. Hvad var der at tælle? Der var kun en bar, trist gård at se og den tomme gavlflade af huset ved siden af, tyve skridt borte. En gammel, gammel vildvin, knortet og halvrådden ved rødderne, kravlede halvvejs op ad murfladen. Efterårets kolde ånde havde slået bladene af rankerne, så de skeletagtigt, næsten nøgne, klamrede sig til det smuldrende murværk.

"Hvad er der, kære?" spurgte Sue.

"Seks," sagde Johnsy, næsten hviskende. "De falder hurtigere nu. For tre dage siden var der næsten hundrede. Jeg fik ondt i hovedet af at tælle dem. Men nu er det let. Dér flyver ét til. Der er kun fem tilbage nu."

"Fem hvad for noget, kære du. Sig mig det –"

"Blade. På vildvinen. Når det sidste falder, må jeg også af sted. Jeg har vidst det i tre dage. Sagde lægen det ikke til dig?"

"Næ – værre vrøvl har jeg aldrig hørt," jamrede Sue med dyb og imponerende foragt. "Hvad har gamle vildvinblade med dit helbred at gøre? Og du, som har holdt så meget af den vildvin, uartige tøs! Vær nu ikke så dum. Men lægen sagde jo til mig nu i formiddags, at dine chancer for at blive rigtig rask snart var – lad mig nu huske det nøjagtigt – han sagde, at chancerne var ti mod én! Det er jo næsten fuldt så gode chancer, som man har dem i New York, når man kører med sporvognen eller går forbi en nybygning. Prøv på at spise noget suppe og lad mig komme tilbage til min tegning, så jeg kan sælge den til redaktøren og købe portvin til mit syge barn og svinekoteletter til min egen glubende appetit."

"Du behøver ikke at købe mere vin," sagde Johnsy, der ikke flyttede øjnene fra vinduet. "Dér falder et til. Nej, jeg bryder mig ikke om suppe. Så er der lige fire igen. Jeg vil gerne se det sidste falde, inden det bliver mørkt. Så vil jeg også af sted."

"Kæreste Johnsy," sagde Sue og bøjede sig over hende, "vil du love mig at holde øjnene lukkede og ikke se ud af vinduet, før jeg er færdig med mit arbejde? Jeg må indlevere de tegninger i morgen. Jeg har brug for lyset, ellers ville jeg rulle gardinet ned."

"Kunne du ikke tegne i den anden stue?" spurgte Johnsy koldt.

"Jeg vil hellere være her hos dig," sagde Sue. "Desuden bryder jeg mig ikke om, at du skal blive ved med at se på de tossede vildvinblade."

"Sig mig det, så snart du er færdig," sagde Johnsy. Hun lukkede øjnene og lå, hvid og stille, som en styrtet statue. "Fordi jeg gerne vil se det sidste falde. Jeg er træt af at vente. Jeg er træt

af at tænke. Jeg trænger til at slippe mit tag i alting og sejle ned, ned, ligesom de stakkels, trætte blade."

"Prøv på at sove," sagde Sue. "Jeg må hente Behrman herop, han skal sidde model til den gamle eneboer-minearbejder. Det varer kun et sekund. Du rører dig ikke, mens jeg er borte."

Gamle Behrman var en maler, der boede i stueetagen i samme hus. Han var over tres og havde et skæg som Michelangelos Moses; det bølgede ned fra et satyrhoved over en liden, faunagtig skikkelse. Behrman var en skibbruden i kunsten. I fyrretyve år havde han ført penslen uden at komme så nær, at han kunne berøre sin dronnings kjortelbræm. Han havde altid været ved at male et mesterværk, men var endnu aldrig nogensinde begyndt på det. I adskillige år havde han intet malet ud over en bestilling til en forretningsreklame eller en annonce. Han tjente lidt ved at stå for de unge artister i kolonien, der ikke havde båd til at betale en professionel model. Han drak gin over al måde og talte endnu om sit ufødte mesterværk. For øvrigt var han en indædt lille gamling, der grusomt hånede blødagtighed hos enhver og betragtede sig selv som en opvartende pladshund, hvis specielle opgave var at våge over de to unge kunstnerinder i atelieret ovenpå.

Sue traf Behrman stærkt duftende af enebær i sin svagt belyste hule nedenunder. I et hjørne på et staffeli et tomt lærred, der i femogtyve år havde ventet dér på det første penselstrøg til mesterværket. Hun fortalte ham om Johnsys fikse idé og om sin egen frygt for, at hun virkelig, let og skrøbelig som et blad, ville glide bort, når hendes svage greb på denne verden blev endnu svagere.

Gamle Behrman med de støt rindende øjne udråbte leende hånligt sin foragt for den slags idiotiske ideer.

"Hvad!" udbrød han. "Findes der endnu mennesker i verden, der er så tåbelige, at de dør, fordi bladene falder på en forbandet vildvin? Det har jeg aldrig hørt. Nej, jeg vil ikke sidde model til Deres tossede eneboer-skvadderhoved. Hvorfor finder De Dem i, at hun får den slags skøre ideer? Åh, den stakkels lille frøken Johnsy."

"Hun er meget syg og svag," sagde Sue, "og hun er sygelig og underlig i sin tankegang efter feberen. Meget godt, mr. Behrman, hvis De ikke vil sidde for mig, så lad være. Men jeg synes, De er et forfærdeligt gammelt – gammelt vrøvl. "

"Sådan er kvinderne!" hylede Behrman. "Hvem siger, at jeg ikke vil sidde? Gå. Jeg følger med Dem. I en halv time har jeg prøvet at få et ord indført, blot for at sige, at jeg er parat til at sidde. Gudfader! Det hus her er ikke sådan, at en så god som frøken Johnsy skulle ligge syg her. En dag maler jeg et mesterværk, og så rejser vi alle sammen herfra. Gudfader – ja!"

Johnsy sov, da de kom derop. Sue trak rullegardinet helt ned til vindueskarmen og gjorde tegn til Behrman, at han skulle gå ind i den anden stue. Derindefra så de frygtsomt på vildvinen. Så så de et øjeblik på hinanden uden at sige noget. Der faldt en vedholdende kold regn med enkelte snefnug. Behrman satte sig som eneboer-minearbejderen i sin gamle, blå skjorte på en omvendt gryde, der fungerede som klippeblok.

Da Sue vågnede efter en times søvn den næste morgen, fandt hun Johnsy stirrende med matte, vidtåbne øjne på det nedrullede grønne gardin.

"Rul det op. Jeg vil se," befalede hun hviskende.

Sue adlød træt.

Men se! Efter den trommende regn og de ville vindstød, der havde behersket hele den lange nat, tegnede sig endnu mod murstensfladen et vildvinblad. Det var det sidste på rankerne. Endnu mørkegrønt ved stilken, men gulnet af opløsning og forfald ved de fligede kanter hang det tappert fast ved en ranke, tyve fod over jorden.

"Det er det sidste," sagde Johnsy. "Jeg troede så sikkert, det ville falde i nat. Jeg hørte vinden. Det falder i dag, og jeg dør på samme tid."

"Kæreste – kære!" sagde Sue og bøjede sit forvågede ansigt over puden. "Tænk på mig, når du ikke vil tænke på dig selv. Hvad skulle der blive af mig?"

Men Johnsy svarede ikke. Det ensomste i den hele verden er sjælen, når den gør sig rede til at drage ud på sin gådefulde, lange rejse. Indbildningen syntes at besætte hende stærkere for hvert bånd, der brast – de bånd, der bandt hende til venskab og til jorden.

Dagen sled sig hen, og selv i skumringen kunne de se det ensomme vildvinsblad, der klyngede sig til sin stilk, tæl mod muren. Og så, ved nattens komme, slap nordenvinden på ny løs, mens regnen trommede mod vinduerne og rislede ned gennem tagrenderne.

Da det blev lyst nok, befalede Johnsy, den skånselsløse, at gardinet skulle rulles op.

Vildvinbladet var der endnu.

Johnsy lå længe og så på det. Og så kaldte hun på Sue, der lavede hendes kyllingesuppe over gasapparatet.

"Jeg har været en uartig pige, Sudie," sagde Johnsy. "Noget har fået det blad til at sidde fast for at vise mig, hvor grim jeg har været. Det er en synd at ønske sig død. Du kan give mig lidt suppe nu og lidt mælk med vin i, og – nej, hent mig først et nakkespejl og stop nogle puder om mig; jeg må sidde op og se på, at du laver maden."

En time senere sagde hun:

"Sudie, bare jeg engang kunne komme til at male bugten ved Neapel."

Lægen kom om eftermiddagen; og Sue fulgte ham ud, da han gik.

"Chancerne står lige," sagde lægen og tog Sues smalle, skælvende hånd i sin. "Med god pleje vil De sejre. Og nu må jeg passe en anden patient, jeg har nedenunder. Behrman hedder han – en slags kunstner, tror jeg. Det er også lungebetændelse. Det er en gammel, svag mand, og han er slemt angrebet. Der er intet håb, men han kommer på hospitalet for at få det mere bekvemt."

Næste dag sagde lægen til Sue: "Hun er udenfor fare. De har sejret. God kost og pleje – det er det hele nu."

Og den eftermiddag kom Sue hen til sengen, hvor Johnsy lå, tilfreds strikkende på et meget blåt og meget unyttigt uldsjal, og lagde sin arm om hende.

"Jeg har noget at fortælle dig, lille, hvide mus," sagde hun. "Mr. Behrman døde af lungebetændelse på hospitalet i dag. Han var kun syg to dage. Den første dag fandt viceværten ham om morgenen, han lå på sit værelse, hjælpeløs af smerte. Hans støvler og klæder var gennemblødte og iskolde. De kunne ikke forstå, hvor han havde været henne i det forfærdelige vejr om

natten. Og så fandt de en lygte, der brændte endnu, og en stige, der var slæbt bort fra sin plads, og nogle spredte pensler og en palet med blandede grønne og gule farver, og – se ud ad vinduet, kære du, på det sidste vildvinsblad på muren. Undrede det dig ikke, at det aldrig flagrede eller rørte sig, når vinden blæste? Å, min egen – det er Behrmans mesterværk – han malede det dér den nat, da det sidste blad faldt."

Greven og bryllupsgæsten

En eftermiddag, da Andy Donovan indfandt sig til middag i sit pensionat på Second Avenue, forestillede mrs. Scott ham for en ny pensionær, en ung dame – miss Conway. Miss Conway var lille og uiøjnefaldende. Hun bar en enkel, snustobaksbrun kjole og viede sin tallerken den smule interesserethed, hun var i besiddelse af. Hun hævede sine tøvende øjenlåg og sendte mr. Donovan et eneste, gennemtrængende og vurderende blik, mumlede høfligt hans navn og vendte tilbage til sin fårekotelet. Mr. Donovan hilste med den ynde og det vindende smil, der skaffede ham hastig fremgang i selskabslivet, forretning og politik, og viskede øjeblikkelig den snustobaksbrune kjole ud på sin erindringsliste.

Fjorten dage senere sad Andy på husets gadedørtrappe og nød sin cigar. En svag knitren hørtes bag og over ham, og Andy drejede hovedet – og dér blev det.

Frøken Conway kom netop ud. Hun bar en natsort kjole af crêpe de – crêpe de … å, dette her tynde sorte tøj. Hendes hat var sort, og fra den hang bølgende et ibenholtfarvet slør let som spindelvæv. Hun stod på det øverste trin og tog sorte silkehandsker på. Ikke en hvid plet, ikke en farvetone i hendes påklædning. Hendes svære, gyldne hår var næsten uden en krusning strøget til side og flettet i en glat knude i nakken. Hendes ansigt var mere almindeligt, end det var kønt, men nu oplystes det, så det næsten blev smukt, af hendes store, grå øjne, der stirrede over husene på den anden side af gaden og ind i himlen med et rent ud hjerteskærende vemodigt og melankolsk udtryk.

Glem det ikke, oh, unge piger – helt sort, forstår I, og helt crêpe de – å, crêpe de chine, hedder det. Helt sort og dette vemodige, fjerne blik og håret lysende under det sorte slør – (man må være blondine, selvfølgelig) – og prøv på at se ud, som om De – skønt Deres unge liv er lagt øde, netop da det ville springe jublende over tilværelsens dørtærskel – alligevel ville have godt af en spadseretur i parken, og vær vis på at komme frem i døren netop i det rette øjeblik, og – å, det *slår* hver eneste gang. Men er det ikke modbydeligt, så jeg er blevet kynisk? – at tale sådan om sørgedragten!

Mr. Donovan indførte pludselig miss Conway på sin erindringsliste. Han kastede de resterende én en kvart tomme af sin cigar, der kunne være røget otte minutter endnu, og flyttede hurtigt sit tyngdepunkt til sine udringede sorte lak-promenadesko.

"Det er smukt og klart vejr i aften, miss Conway," sagde han, og havde Meteorologisk Institut hørt den fortrøstning og tillid, hvormed han udtalte sig, havde det hejst det hvide signal med "høj barometerstand" og naglet det fast til signalmasten.

"Det er det – for den, der har sind til at nyde det, mr. Donovan," sagde miss Conway med et suk.

Mr. Donovan bandede i sit hjerte alt skønt vejrlig. Det hjerteløse vejr! Det burde hagle og blæse og sne for at komme i kontakt med miss Conways stemning.

"Jeg håber da ikke, nogen af Deres slægtninge … håber ikke, De har mistet nogen?" dristede mr. Donovan sig til at sige.

"Døden har taget," begyndte miss Conway tøvende – "ikke en slægtning, men en, der … men jeg vil ikke trænge mig på Dem med min sorg, mr. Donovan."

"Trænge Dem på?" protesterede mr. Donovan. "Men miss Conway dog, det ville glæde mig, det vil sige, jeg vil blive bedrøvet – jeg mener, der er sikkert ingen, der mere oprigtigt kunne føle med Dem end jeg."

Miss Conway smilede et lille smil. Oh, det var mere vemodigt end hendes åsyn, når det var alvorligt.

"Le, og verden ler med dig, græd, og den ler også," citerede hun. "Det har jeg lært, mr. Donovan. Jeg har ingen venner eller bekendte i denne by. Men De har været venlig imod mig. Det er jeg Dem så taknemmelig for."

To gange havde han rakt hende peberet ved bordet.

"Det er drøjt at være alene i New York – det er infamt," sagde mr. Donovan. "Men ser De – når blot denne lille gamle by åbner sig og bliver venlig, så kender den ingen grænser. Hvad siger De til en lille tur i parken, miss Conway? – tror De ikke, det kunne fordrive et par af de mørke tanker. Og hvis De vil tillade mig ..."

"Tak, mr. Donovan. Jeg vil med glæde ledsage Dem, hvis De tror, der kan være noget behageligt for Dem ved at følges med en, hvis hjerte er formørket."

De slentrede ind gennem lågen til den gitterindhegnede gamle park i den indre by, hvor de udvalgte i fordums tid trak frisk luft, og dér fandt de en stille bænk.

Der er denne forskel på ungdommens sorg og den gamle alders, at ungdommens byrde lettes ved, at en anden tilbyder at dele den; den gamle kan give og give, hans sorg er lige tung.

"Han var min forlovede," tilstod miss Conway efter en times forløb. "Vi skulle giftes til næste forår. De må ikke tro, jeg vil imponere Dem, mr. Conway, men han var en rigtig greve. Han havde et gods og en borg i Italien. Grev Fernando Mazzini hed

han. Jeg har aldrig set nogen, der kunne hamle op med ham i elegance. Papa satte sig imod det, naturligvis, og en gang flygtede vi, men papa indhentede os og førte os tilbage. Jeg var så vis på, at papa og Fernando ville duellere. Papa har en vognmandsforretning – i P'kipsee, forstår De.

Omsider blev papa god og sagde, at vi kunne gifte os til næste forår. Fernando forelagde ham papirer, der beviste hans rang og formue, og så rejste han til Italien for at indrette borgen til os. Papa er meget stolt, og da Fernando ville give mig mange tusind dollars til mit udstyr, skældte han ham ud på det forfærdeligste. Han ville ikke engang lade mig modtage en ring eller noget andet som gave fra ham, og da Fernando rejste, kom jeg til byen og fik stilling som kassererske i en konfektforretning.

For tre dage siden fik jeg et brev fra Italien, sendt videre fra P'kipsee, hvori der stod, at Fernando var omkommet ved en gondolulykke.

Det er derfor, jeg er sørgeklædt. Mit hjerte, mr. Donovan, vil for evigt hvile i hans grav. Jeg er vist kedeligt selskab, mr. Donovan, men jeg kan ikke interessere mig for nogen. Jeg vil ikke holde Dem fra lystigheden hos Deres venner, hvor De kan smile og more Dem. De vil måske nu helst have lov at gå?"

Ser I, unge piger: hvis I ønsker at se en ung mand fare ud på jagt efter hakke og skovl, så fortæl ham blot, at jeres hjerte er i en anden mandspersons grav. Unge mænd er gravrøvere af naturen. Spørg enhver enke. Der må gøres noget for at gengive grædende engle i crêpe de chine dette manglende organ. Afdøde mænd har det nu også værst, set fra alle sider.

"Det gør mig forfærdelig ondt," sagde mr. Donovan blidt. "Nej, vi går ikke tilbage endnu. Og sig ikke, at De ingen venner har her i byen, miss Conway. Jeg har forfærdelig ondt af Dem, og jeg vil gerne have, De skal tro, jeg er Deres ven, og at jeg har forfærdelig ondt af Dem."

"Jeg har hans billede her i min medaljon," sagde miss Conway, da hun havde tørret sine øjne med lommetørklædet. "Jeg har aldrig vist det til nogen, men Dem vil jeg vise det, mr. Donovan, fordi jeg tror, De er en sand ven."

Mr. Donovan så længe og med megen interesse på fotografiet i den medaljon, miss Conway åbnede. Grev Mazzinis ansigt fortjente også interesse. Det var et glat, intelligent, lyst, næsten smukt ansigt – en stærk og munter mands ansigt, en mand, der sikkert var den ledende blandt sine.

"Jeg har et, der er større, i ramme på mit værelse," sagde miss Conway. "Når vi kommer tilbage, skal jeg vise Dem det. Det er de eneste minder, jeg har om Fernando. Men han vil altid leve i mit hjerte, det er sikkert og vist."

En delikat opgave frembød sig for mr. Donovan – han skulle erstatte den ulykkelige greve i miss Conways hjerte. Det besluttede han sig til ud fra den beundring, han nærede for hende. Men opgavens storhed syntes ikke at tynge på hans humør. Den forstående, men muntre ven, det var den rolle, han forsøgte sig i, og han spillede den så heldigt, at de den næste halve time konverserede tankefyldte over to iskager, skønt miss Conways store, grå øjne ikke derfor blev mindre vemodige.

Inden de skiltes i forhallen den aften, løb hun ovenpå og hentede det indrammede fotografi, ømt indsvøbt i et hvidt

silketørklæde. Mr. Donovan beskuede det med uudgrundelige øjne.

"Han gav mig det den aften, han rejste til Italien," sagde miss Conway. "Jeg fik det i medaljonen lavet efter det."

"En stolt mand at se til," sagde mr. Donovan hjertevarmt. "Hvad siger De så, miss Conway, til at give mig æren af Deres selskab på en tur til Coney på søndag eftermiddag?"

En måned efter deklarerede de deres forlovelse over for mrs. Scott og de andre pensionærer. Miss Conway blev ved med at gå sortklædt.

En uge efter forlovelsen sad de to på den samme bænk i parken i den nedre by, mens de flagrende blade skælvede om dem som et dæmpet filmsinteriør i måneskin. Men Donovan havde hele dagen set åndsfraværende muggen ud. Han var så tavs den aften, at den elskendes læber ikke længere kunne tilbageholde de spørgsmål, der fødtes i den elskendes hjerte.

"Hvad er der i vejen, Andy, du er så højtidelig og sur i aften?"

"Ingenting, Maggie."

"Jo, der er. Skulle ikke jeg kunne mærke det? Du har aldrig før været sådan. Hvad er det?"

"Det er ikke noget videre, Maggie."

"Jo, det er, og jeg vil have det at vide. Jeg tør vædde på, det er en anden pige, du har fået i hovedet. Godt. Hvorfor ta'r du hende så ikke, når du gerne vil ha' hende? Vær så god at tage den arm væk."

"Så skal jeg fortælle dig det," sagde Andy klogeligt, "men jeg tror nu ikke, du rigtig vil forstå mig. Du har hørt om Mike Sullivan, ikke sandt? "Store Mike" Sullivan, som alle kalder ham."

"Nej, jeg har ikke," sagde Maggie, "og jeg bryder mig heller ikke om det, hvis han får dig til at opføre dig sådan. Hvem er han?"

"Han er den største mand i New York," sagde Andy, næsten med ærefrygt. "Han kan gøre alt, hvad han vil med Tammany eller alt det andet i politikken. Han er en mile høj og så bred som East River. Siger du noget om Store Mike, så har du en million mand på halsen to sekunder efter. Ja, han gjorde en tur til det gamle land for nogen tid siden, og kongerne gemte sig i deres musehuller af lutter forskrækkelse.

Ja, Store Mike er min ven. Jeg er ikke en tomme høj i kredsen, hvad indflydelse angår, men Store Mike er lige så god en ven for en lille mand eller en fattig mand, som han er det for de store. Jeg mødte ham i dag på Bowery, og hvad tror du, han gør? Kommer hen og stikker mig på næven. "Andy," siger han, "jeg har holdt øje med dig. Du har slået et par gode slag på din side af gaden, og jeg er stolt af dig. Hvad vil du nyde?" Han ta'r en cigar, og jeg ta'r en sjus. Jeg fortalte ham, at jeg skulle giftes om fjorten dage. "Andy," siger han, "send mig en indbydelse, så jeg ikke glemmer det, så kommer jeg til brylluppet." Det var, hvad Store Mike sagde til mig, og han gør altid, som han siger.

Du forstår det ikke, Maggie, men jeg ville gerne miste min ene hånd for at få Store Mike som gæst til vort bryllup. Det ville blive den stolteste dag i mit liv. Når han går til en mands bryllup, så bliver der den dag viet en mand, der har gjort sin lykke for livet. Det er derfor, jeg ser sur ud i dag."

"Hvorfor inviterer du ham da ikke, når han er sådan en herre?" sagde Maggie ligegyldigt.

"Der er en grund til, at jeg ikke kan," sagde Andy vemodigt. "Der er en grund til, at han ikke må være til stede. Spørg mig ikke, hvad det er, for jeg kan ikke fortælle dig det."

"Å, jeg er ligeglad," sagde Maggie. "Det er selvfølgelig noget med politik. Men det er da ingen undskyldning for, at du ikke kan smile til mig."

"Maggie," sagde Andy med ét, "holder du lige så meget af mig, som du holdt af din – som du holdt af grev Mazzini?"

Han ventede længe, men Maggie svarede ikke. Og så, pludselig, lagde hun sig ind til ham og begyndte at græde – græde og hulke, tæt klamret til ham, og den sorte crêpe de chine blev helt tårevædet.

"Så, så, så!" sagde Andy beroligende og glemte sine egne bekymringer. "Hvad er der dog?"

"Andy," hulkede Maggie. "Jeg har løjet for dig, og du vil aldrig gifte dig med mig eller elske mig mere. Men jeg føler, at jeg *må* fortælle dig det. Andy, der har aldrig været så meget som en lillefinger af en greve. Jeg har aldrig haft en tilbeder i hele mit liv. Men det havde alle de andre pigebørn, og de fortalte om det, og det syntes at gøre de unge mennesker mere interesserede i dem. Og Andy – jeg ser så fornem ud i sort – det ved du, jeg gør. Så gik jeg hen til en fotograf og købte det billede og fik det lille lavet til min medaljon og fandt på hele den historie om greven, og hvordan han omkom, så jeg kunne gå i sort. Og ingen kan bryde sig om en løgnerske, og nu vil du støde mig fra dig, Andy, og jeg dør af skam. Å, jeg har aldrig holdt af nogen anden end dig – det er det hele."

Men i stedet for at blive forstødt opdagede hun, at Andys arm sluttede sig fastere om hende. Hun skottede op og så, at hans

ansigt klarede op i et smil.

"Kunne du – kunne du tilgive mig, Andy?"

"Vist så," sagde Andy. "Den ting er i orden. På kirkegården med greven. Du har gjort alting godt igen, Maggie. Jeg håbede, du ville gøre det før bryllupsdagen. Flink pige!"

"Andy," sagde Maggie med et noget undseligt smil, da han grundigt og varigt havde overbevist hende om, at hun var tilgivet, "troede du hele den historie om greven?"

"Næ – ikke sådan noget videre af den," sagde Andy og tog sit cigarfoderal, "for ser du, det er et fotografi af Store Mike Sullivan, du har i den medaljon."

Landet, der ikke er

Den snedige skribent vil vælge sig et ubestemt emne, for så kan han først aflevere sin teori om, hvad det er, og dernæst, vidtløftigt, sine forestillinger om, hvad det ikke er – og se! han har fået sit papir fyldt. Lader os derfor følge det snoede og aldrig kortlagte spor ind i det omtvistede land bohêmeverdenen.

Grainger, redaktionssekretær ved *Doe's Magazine*, smækkede sin skrivepult i, tog hat på, gik ud i forhallen, trykkede på knappen og ventede på elevatoren.

Grainger havde haft en anstrengende dag. Redaktøren havde mindst et dusin gange prøvet på at ruinere det ved at modarbejde Graingers tanker om en planmæssig drift. En dame, hvis bedstefader havde kæmpet med McClelland, var kommet i egen person, medbringende en dokumentmappe fuld af digte.

Grainger stod for magasinets sensationer. Den dag havde han "hugget" en arktisk opdagelsesrejsende, en novelleforfatter og den berømte afslører af slagteriskandalen. Følgelig var hans hjerne et kaos af isbjerge, Maupassant og trikiner.

Men der var hvile og rekreation at skaffe; der var bohêmernes land. Han ville søge glemsel dér, og – lad os se – han ville se op til Mary Adrian.

En halv time senere vandrede han som en brasiliansk orkidéjæger i palmeskoven ind gennem "Idealia"-pensionatets flisevæggede forhal. Der vil komme en dag, hvor pensionaternes navnefædre og sovevognenes navngivere støder

sammen og udgyder hinandens blod i henhold til loven om firmamærkers indregistrering.

Portneren åndede Graingers navn så sløvt i hustelefonen, at man skulle tro, det ville dratte helt ned i kulkælderen. Men omsider vaklede det op til miss Adrians øre. Selvfølgelig – mr. Grainger skulle komme op med det samme.

En negerpige med et konstant udtryk i ansigtet, der ledte tanken hen på Elizas flugt over flodens hvirvlende isflager, åbnede døren til lejligheden for ham. Grainger gik sidelæns ind gennem den snævre forstue. En masse mørkt ravfarvet hår og et søgrønt blik viste sig i en dørsprække. En lang, hvid, upåklædt arm kom frem og spærrede ham vejen.

"Det var storartet, at De kom, Ricky, og ikke en af de andre," sagde blikket. "Tænd en cigaret og giv mig den. De vil invitere mig på middag? Glimrende. Gå ind i gadeværelset, mens jeg klæder mig på. Men sæt Dem ikke i Deres sædvanlige stol. Der er dej i den – marengs. Kappelman smed det efter Reeves i aftes, da han læste op. Sophy er lige kommet for at gøre i stand. Er den tændt? Tak. Der står whisky på kaminhylden – å, nej, det er chartreuse. – Bed Sophy om at finde noget. Jeg skal straks være der."

Grainger undslap marengsen. Mens han ventede, sank hans humør endnu dybere. Atmosfæren i stuen var så lummer som en vestenvind over en vesuviansk lavastrøm. Efterladenskaber fra et gilde lå spredt omkring i stuen på steder, hvor selv en søgende kat var blevet overrasket ved at finde dem. En vilter klynge dybrøde roser i en marmeladekrukke bøjede deres kalke over tobaksaske og uvaskede glas. På klaveret stod et

varmebækken, et nodeomslag støttede en stabel smørrebrød i en stol.

Mary kom ind, påklædt og strålende. Hendes kjole var af dette lette, tynde sorte silkestof, der er indbegrebet af gallisk trylleri og hede drømme.

Den aften gik de til Café André. Og eftersom folk hviskende betror os, at André er den eneste rigtige bohêmekafé i byen, gør vi vist klogt i at følge dem.

André begyndte indenfor faget som tjener i et ticents spisehus i Bowery. Havde De set ham dér, så havde De kaldt ham sej – ved Dem selv. Ikke højt, for så havde han "ordnet" Dem lige så hurtigt, som han satte tommelfingeren i kaffekopperne. Han lagde penge op og startede et kælder-table d'hôte i 8th (eller 9th) Street. En eftermiddag drak André for megen absint. Han meddelte sin forfærdede familie, at han var den store lama fra Tibet og derfor krævede et tomt tilhørerlokale til at blive tilbedt i. Han flyttede alle restaurantens borde og stole ud i baggården, viklede et rødt bordtæppe om sig og anbragte sig på en køkkenstige, der fungerede som trone. Da middagsgæsterne begyndte at indfinde sig, dækkede madame, bævrende af rædselsblandet fortvivlelse, bord og sendte dem ud i gården. Mellem bordene var anbragt tøjsnore med familiens vask. Et selskab af bohême-jægere hilste denne artistiske genistreg med hyl og henrykt jublen. Den uges vasketøj blev ikke taget ned i to år. Da André genvandt sine sansers brug, lod han menuen trykke på stivede manchetter og serverede isen i små vaskebaljer af træ. Dernæst tog han sit skilt ned og blændede alle husets gadevinduer. Når man gik derhen for at spise til middag, søgte man en

klokkeknap og trykkede på den. Et udkigshul åbnede sig i dørfyldingen, så mistroisk på én og spurgte, om man kendte senator Herodotus Q. McMilligan af Chickasaw-folket. Hvis man gjorde så, blev man sluppet ind og fik lov at spise middag. Hvis ikke, blev man også sluppet ind og fik lov at spise middag. Dér har De et af bohêmeverdenens bærende principper. Da André havde sparet 20.000 dollars sammen, flyttede han op i byen, tæt ved Broadway, i det skarpe lys, der slår ned på de elendige. Dér træffer vi ham og lader ham være, med kunder, der bærer perler og automobilslør og anstrenger sig for at modtage hans fortrinligt afmålte, genkendende nik.

Der er et stort, rundt bord med plads til seks i det nordøstlige hjørne hos André. Til dette bord begav Grainger og Mary Adrian sig. Kappelman og Reeves var der allerede. Og miss Tooker, der tegnede maj-omslaget til *Ladies' Notathome Magazine*. Og mrs. Pothunter, der aldrig drak andet end Black & White-sjusser, fordi hun bar sorg for sin mand, der – å, det har jeg glemt. Men han var i hvert fald død.

Væggene i Café André var dekoreret med malerier af de kunstnere, der gav stedet en væsentlig del af dets kulør og klang. Skønne kvinder var emnet, der havde inspireret de fleste. Når man siger "sirener og sifoner", karakteriserer man ret præcist den egentlige stemning hos André.

Først ønsker jeg, De stifter bekendtskab med min veninde, miss Adrian. Miss Tooker og mrs. Pothunter kender De allerede. Mens hun glatter fingrene i sine tolvknaps handsker, skal De få hendes daguerreotypi. Så svagt og anelsesfuldt skal portrættet blive.

Alder, et steds mellem syvogtyve og højhalset selskabstoilette. God kammerat når som helst. Bopæl hvor som helst fra Seattle til Terra del Fuego. Temperament ukendt – hun lod Reeves klemme hendes hånd, da han havde deklameret et af sine digte, men hun talte de småpenge, hun fik igen, da hun havde sendt ham ned efter et glas grisetæer i pickles. Opførsel: 75, når maksimum er 100. Anstændighed: 100.

Mary var en af bohêmelands prinsesser. For det første var det kongeligt og dristigt at hedde Mary. Der er tyve Fifiner og Heloiser for hver Mary i det land, der ikke er.

Nu sidder handskerne pænt. Miss Tooker har anbragt sig i juni-omslag positur, mrs. Pothunter har bidt sig i læben, for at sminken skal lyse. Reeves har flere gange følt på sig for at overtyde sig om, at hans sidste digt ligger i lommen. (Det blev skrevet pænt på skrivemaskine, men han har bagefter skrevet det af med blyant bag på regninger.) Kappelman skotter stjålent til uret. Det viser ti minutter i ni. Når det slår timeslag, skal det minde ham om en historie. Indhold: En fransk pige siger til sin bejler: Bad De min fader om min hånd klokken ni i morges, som De sagde, De ville? – Det gjorde jeg ikke, svarer han. Klokken ni duellerede jeg på kårder i Boulogneskoven. Kujon! hvæser hun.

Middagen blev bestilt. De ved, hvordan bohêmernes åndsgilde holder trit med retterne. Humor ved østerserne, vid ved suppen, slagfærdighed til hors d'oeuvres, pral til stegen, åndrigheder om Whistler og Kipling til salaten, sange ved kaffen, simpelheder til likørerne.

Mellem miss Adrians øjenbryn sad den fure, der viser, hvor anstrengende det er at føle sig veltilpas i bohêmeland. Hvert

udfald, hver vittighed, hver åndfuld gnist må komme prompte. Hvert sekunds overvejelse koster et point. Hårfin begyndte en linje at sno sig fra hendes næseflige til hendes mund. Ville hun bevare sit terræn, kunne hun ikke lade en eneste chance gå fra sig. Hver sætning, der henvendtes til hende, måtte hun behandle som en klarinet, hvor hvert ord var et lydhul at spille behændigt på. Og altid måtte hun være hurtigere end en micmac-indianer til at padle konversationens lette kano bort fra klipperne i de strømhvirvler, der flyder fra de pieriske kilder. Thi, tungnemme læser, skriften på væggen i bohêmens festsal er "*laisser faire*". Den grå ånd, der sommetider kigger frem gennem røgringene, er den aflivede gamle kong Takt-og-tone. Friheden er den tyran, der holder dem i slaveriet.

Som middagen skred frem, søgte hænderne mere flittigt peberbøssen end karret med det attiske salt. Miss Tooker, der havde det med at være forretningsmand, lænede sig over bordet mod Grainger og kom til at vælte sit vinglas.

"Nu, da De er mæt og i godt humør, vil jeg gerne gøre Dem et forslag til et nyt omslag."

"En god idé," sagde Grainger og tørrede dugen med sin serviet. "Jeg skal tale med tjeneren om det."

Kappelman, maleren, var den friskeste. Som en prøve på delikat athener-vid rejste han sig og valsede ned mellem bordene med en tjener. Denne underordnede, uden tvivl en hæderlig, tykhudet, værdig, skatteydende, kunstforagtende toben, friede sig fra den ulige alliance, bar sit professionelle smil tilbage til køkkenelevatoren og smed det ned i hullet dér til den evige glemsel. Reves tog fat på at få Keats til at vende sig i sin grav. Mrs. Pothunter fortalte historien om manden, der

mødte enken i jernbanekupeen. Miss Adrian nynnede noget, der endnu i Bridgeport kaldes en *chanson*. Grainger redigerede hver enkelts præstationer med sit redaktionssekretærmæssige smil, der betød: "Storartet! Men De må indsende det på den sædvanlige måde. Hvis jeg var redaktør, selvfølgelig – men De ved nok, hvordan det er."

Og snart bukkede overkelneren for dem, dybt nedbøjet over at måtte meddele, at lukketidens klokkeslæt allerede hørte historien til, så de troppede alle ud i den stjernelyse midnat, opfyldende gaden med munter latter, for at forhåbningsfulde droskechauffører kunne gø til dem og en uinspireret verdens kedsommelige beboere glo misundeligt.

Grainger forlod Mary ved elevatoren i "Idealia"s vejløse palmeskov. Da han var gået, kom hun ned igen med en lille håndkuffert, ringede efter en vogn, kørte til Grand Central Station, besteg 12:55, kørte fire timer med sit mørkt ravgyldne hoved mod en bumpende kupésofas røde plysryg og landede i en frisk og stikkende, strålende solopgang på en forladt station på størrelse med en frugtkasse og bærende navnet Crocusville.

Hun vandrede en kvartmil og klirrede med en havelåges jernkrog. En bar og brun villa lå tyve skridt tilbage, en gammel mand med et perlehvidt, calvinistisk ansigt og klæder mere sorte end en ravn i en kulmine, vaskede sine hænder i et blikvandfad på verandaen.

"Goddag, fader, hvordan har du det?" sagde Mary frygtsomt.

"Jeg har det så godt, som Forsynet tillader det, Mary Ann. Du vil træffe din moder i køkkenet."

I køkkenet kyssede en alvorlig, grå kvinde hende isnende på panden og pegede på kartoflerne, der endnu ikke var skrællet til

frokost. Mary satte sig på en træstol og pillede spirer ud med betaget hjerte.

Til frokost blev serveret bordbøn, tørt brød, kartofler, bacon og te.

"Du helliger dig forhåbentlig endnu dit arbejde i byen, som du fra tid til anden i breve har fortalt os om," sagde hendes fader.

"Ja," sagde Mary, "jeg anmelder stadig bøger for det samme dagblad."

Efter frokost hjalp hun til med opvasken, og så satte de sig alle tre i stivryggede stole på det tæppeløse dagligstuegulv.

"Det er min skik," sagde den gamle mand, "på sabbatten at læse højt af det store værk: "Apologi for autoriseret og uforanderlig Form for Gudstjenesten" af den kirkelige filosof og højagtede teolog Jeremy Taylor."

"Jeg ved det," sagde Mary saligt og foldede sine hænder.

I to timer rullede den store Jeremys sider frem som toner af et oratorium spillet på cello. Mary sad og frådsede i den nye følelse af radbrækkende umagelighed, som træstolen gav hende. Måske findes ingen lykke mere fuldkommen end martyrens. Jeremys dur-strenge beroligede hende som musikken fra en tromme. "Hvorfor, å, *hvorfor*," sagde hun til sig selv, "er der ikke en, der har skrevet ord til det?"

Klokken elleve gik de i kirke i Crocusville. Ryggen på den fyrretræs kirkestol havde en bodfærdig luden fremefter, der kunne have fået St. Simeon til i misundelse at stige ned fra sin søjle. Præsten udvalgte hende og tordnede verdens dom ud over hendes forfængelige hoved. Ved hver side holdt en urokkelig forælder hende fast til dommens skranke. En myre kravlede på

hendes hals, men hun vovede ikke at røre sig. Hun slog øjnene ned for menigheden – en hundredøjet Cerberus, der bevogtede de porte, hvorigennem hendes synder hastigt drev hende. Hendes sjæl var opfyldt af en feberagtig, næsten fanatisk fryd. For hun var ude af tyrannen Frihedens kløer. Dogme og tro bandt hende med velgørende grusomhed, som stålskinnerne binder det forkrøblede barns fødder. Hun var indespærret, bundet, under åget, lænket, i spændetrøjen, bragt til tavshed, under kommando. Da de kom udenfor, standsede præsten for at hilse på dem. Mary kunne kun hænge med hovedet og svare "Ja, hr. pastor," og "Nej, hr. pastor," til hans spørgsmål. Da hun så, at de andre kvinder bar deres salmebøger ind til midien med venstre hånd, rødmede hun og bar sin som de deres.

Hun tog med tretoget tilbage til byen. Klokken ni sad hun ved det runde bord til sin middag i Café André. Der var omtrent de samme til stede.

"Hvor har De været i dag?" spurgte mrs. Pothunter. "Jeg ringede til Dem klokken tolv."

"Jeg har været på rejse i bohêmeland," svarede Mary med et gådefuldt smil.

Så! Mary har udleveret det. Hun har ødelagt min pointe. For jeg ville have fortalt, at bohêmeland ikke er andet end et lille land, hvor man ikke lever. Hvis man prøver på at opnå indfødsret dér, pakker hof og forvaltning straks de kongelige arkiver og statskassen sammen og flytter bort hinsides bjergene. Det er en bjergskråning, man ser på fra det gennemgående togs vinduer.

Klokken nøjagtig halv tolv prøvede Kappelman, narret af en ny blidhed og langsomhed i biposten hos Mary Adrian, på at

kysse hende. Øjeblikkelig slog hun ham en lussing med en sådan kraft og kold harme, at han veg tilbage, ædru, med et flammende rødt aftryk af en hånd tværs over sit fordrejede ansigt. Og alle lyde tav, som når skyggen af brede vinger kommer over en flok kvidrende spurve. En havde brudt imiteret bohêmelands strengeste lov – loven "*laisser faire*". Det var ikke det slag, der blev givet, der rystede dem, det var det slag, de havde modtaget. Som leveret af en lærer, der overrumpler sin uartige klasse, kom det slag. Kvinderne trak ærmerne ned over de blottede arme og førte pertentlige hænder til let derangerede frisurer. Mændene så på uret. Der var intet spektakel over det, det var blot den tyste, paniske stemning, der kommer, når flyvende politibetjent Samvittighed med sin økse hamrer på døren til hjertets spillebuler.

Jeg må sige farvel til mit bohêmeselskab, mens de pertentligt hjælper aftenkåber på og overdrevent ivrigt lader, som om de intet har bemærket, mens de stammende udveksler uvant formelle bemærkninger og lader, som om de i munter stemning forlader arenaen. Mary har bestjålet mig for min pointe. Hun kan gå.

Men jeg er ikke overvundet. Et steds findes en mægtig hvælving, mile bred, mile lang – mere rummelig end champagnekældrene i Frankrig. I den hvælving oplagres de anti-pointer, der burde hægtes til hver eneste af de historier, der nogensinde er fortalt. Jeg vil hugge en fra det lager.

Minnie Brown og hendes tante kom fra Crocusville ind til byen for at se, hvad der var at se. Og fordi hun havde ledsaget mig til fiskeløse ørredstrømme og vist mig friserede vandfald og ødelagt mit fotografiapparat, mens jeg tilbragte juli i hendes

landsby, måtte jeg eskortere hende til de kuber, hvor byens kunsthonning oplagres.

Men en aften lykkedes det mig at få hende så længe bort fra tumlen, at jeg kunne nå at læse for hende denne historie, som dengang endte, før hun kom ind i den. Jeg læste den for hende, fordi jeg vidste, at samtlige trykpresser i landet snurrede for at søge at behage hende og enkelte andre. Og jeg spurgte om hendes mening.

"Jeg forstod ikke rigtig toggangen," sagde hun. "Hvor længe var Mary i Crocusville?"

"Ti timer og fem minutter," svarede jeg.

"Nå, så kan historien gå an," sagde Minnie. "Men hvis hun havde været der en uge, havde Kappelman fået sit kys."

Ufuldbyrdelsens færge

På gadehjørnet, så solid som granit i menneskebølgens flodtid, stod manden fra Nome. De arktiske vinde og solstråler havde garvet ham brunligskjoldet. Hans øjne havde endnu gletsjernes azurblå glimren.

Han var hurtig som en ræv, sej som en elsdyrkotelet og bredflabet som Aurora Borealis. Han stod overrislet af et Niagara af lyde – luftbanernes dronen, surrende sporvogne, rumlen af massive hjul uden gummi og vognstyreres og droskekuskes udveksling af edder og forgift. Og sålunde, med sit guldstøv omsat i hundredtusind muntre, blanke dollars, og med Gothams kager og øl hængende bittert i ganen efter en uges forløb, higede manden fra Nome efter atter at sætte sin fod i Chilkoot, efter at drage ud af det land, der består af gadelarm og dødehavsfrugtpostejer.

Op ad Sixth Avenue kom pigen fra Sieber-Mason med den trippende, hastende, pludrende, klarøjede, hjemvandrende strøm. Manden fra Nome *så* og opdagede først, at hun var overmåde skøn efter hans egne begreber om skønhed, og dernæst, at hun bevægede sig med præcis den samme støtte ynde som en hundeslæde over en jævn isflade. Hans tredje fornemmelse var en øjeblikkelig overbevisning om, at han voldsomt ønskede at eje hende. Så hurtigt kommer mænd fra Nome til en beslutning. Desuden skulle han snart tilbage til Nordlandet, så det var ligefrem nødvendigt at handle hurtigt.

Tusinde piger fra stormagasinet Sieber-Mason boblede ned ad fortovet og gjorde navigationen farlig for mænd, hvis materiale til studiet af det kvindelige i tre år hovedsagelig

havde bestået af Siwash- og Chilkoot-squaws. Men manden fra Nome var trofast mod hende, der havde forårsaget hans længe begravede hjertes genopstandelse, han styrtede sig ud i yndighedernes flod og fulgte hende.

Ned ad 23rd Street gled hun hastigt, så hverken til højre eller venstre, mindre koket end bronze-Diana i parken. Hendes kønne brune hår sad smukt, hendes nette bluse og glatte sorte nederdel talte højt om en dobbeltdyd – smag og sparsommelighed. Ti skridt bagefter hende kom den slagne mand fra Nome.

Miss Claribel Colby, pigen fra Sieber-Mason, tilhørte Jersey-færgens lidet misundelsesværdige stamgæster. Hun gik ind i ventesalen og op ad trappen og nåede ved et vidunderligt hastigt lille løb den båd, der netop var ved at afgå. Manden fra Nome indvandt sine ti skridt i tre spring og nåede dækket tæt ved siden af hende.

Miss Colby valgte sig en temmelig ensom bænk indenfor den øvre kahyt. Det var ingen kølig aften, og hun trængte til at være i fred for passagerernes nysgerrige øjne og kedelige stemmer. Desuden var hun uendelig træt og faldefærdig af mangel på søvn. Den foregående aften havde hun deltaget i det årlige bal og østersgilde i den *Selskabelige Klub nr. 2 for Westsides engros Fiskerhandlermedhjælpere*, og det havde levnet hende kun tre timers nattesøvn.

Og dagen havde været ualmindelig besværlig, kunderne usædvanlig irriterende. Chefen i hendes afdeling havde skældt hende hæder og ære fra, fordi hun havde solgt sit lager næsten ud uden at sige til, hendes bedste veninde, Mamie Tuthill,

havde hånet hende ved at gå til frokost med det pigebarn, Dockery.

Pigen fra Sieber-Mason befandt sig i den slappe, bløde sindstilstand, der ofte griber den ensomme kvinde, der lever af sit daglige slid. Det er en sindstilstand, der kan udnyttes af en eventuel frier. For i den føler hun længsel efter en fast plads i et hjem og i et hjerte, blive hygget om, kunne gemme sig bag en stærk arm og hvile, *hvile*. Men miss Claribel Colby var desforuden meget søvnig.

Der kom hen til hende en stærk mand, brunet og skødesløst klædt i det bedste tøj, der kan fås, og med hatten i hånden.

"Dame," sagde manden fra Nome med agtelse. "Undskyld mig, at jeg taler til Dem, men jeg – jeg – jeg så Dem på gaden og – og –"

"Å, puh!" bemærkede pigen fra Sieber-Mason og så op med den mest effektive kølighed. "Er det umuligt at blive fri for jer smiskebæster? Jeg har prøvet alt lige fra at spise hvidløg til lange hattenåle uden beskyttere. Forsvind, Freddie."

"Jeg er ikke en af den slags, dame," sagde manden fra Nome – "så sandt jeg lever, det er jeg ikke. Som jeg siger, jeg så Dem på gaden, og jeg følte sådan en trang til at lære Dem at kende, at jeg ikke kunne lade være med at følge efter Dem. Jeg var bange for, at jeg aldrig mere skulle møde Dem i denne store by, hvis jeg ikke henvendte mig til Dem – så derfor gjorde jeg det."

Miss Colby så hurtigt og erfarent på ham i det dæmpede lys på færgebåden. Nej, han havde ikke den professionelle pigeforfølgers beskidte smil og frække pågåenhed. Oprigtighed, beskedenhed lyste fra hans vejrbidte ansigt. Det

faldt hende ind, at det måske kunne interessere at høre lidt på, hvad han havde at fortælle hende.

"De kan tage plads," sagde hun og holdt hånden for munden for at fremhæve en grundig og velindstuderet gaben. "Og – husk det – bliv ikke fræk, for så kalder jeg på kontrollen."

Manden fra Nome satte sig ved hendes side. Han beundrede hende overmåde. Han mere end beundrede hende. Hun havde netop det udseende, han så længe uden held havde søgt hos en kvinde. Kunne hun nogensinde komme til at holde af ham? Nå, det ville vise sig. Han måtte i hvert fald underbygge sin bejlen med ethvert til rådighed stående middel.

"Mit navn er Blayden," sagde han – "Henry Blayden."

"Er De nu også vis på, at det ikke er Jones?" spurgte pigebarnet og bøjede sig hen imod ham med indtagende og erfaren drilagtighed.

"Jeg er kommet hertil fra Nome," vedblev han ivrigt og alvorligt. "Jeg skrabede ikke så lidt støv sammen dér og tog det med mig herned."

"Næ, hør dog!" kluklo hun, stadig drilagtig og indtagende, "så må De jo være dagrenovationsmand. Jeg syntes nok, jeg havde set Dem før."

"De så mig ikke på gaden i dag, da jeg så Dem."

"Jeg ser aldrig på nogen på gaden."

"Nå, men jeg så på Dem, og jeg har aldrig før set noget, der så halvt så godt ud i mine øjne."

Hun lo.

"Jeg er vel, hvad De vil kalde en jævn mand, men jeg kunne være mægtig god mod én, jeg holdt af. Det går skrapt til

deroppe, men jeg klarede den. Næsten 5000 ounzes støv ragede jeg op, mens jeg var dér."

"Du almægtige!" udbrød miss Colby høfligt medfølende. "Det må være et forfærdelig snavset sted, hvor det så end er."

Og så lukkede hun øjnene. Manden fra Nomes stemme var noget monoton i sin alvorlige klang. Desuden, hvad var det for noget kedsommeligt noget, han snakkede om koste og fejning og støv? Hun lagde sit hoved mod kahytsvæggen.

"Miss," sagde manden fra Nome med dybere og mere monoton alvor, "jeg har aldrig mødt nogen, jeg syntes så godt om som om Dem. Jeg forstår, at De ikke kan se sådan på mig endnu, men kunne De ikke give mig en chance? Vil De ikke lade mig lære Dem at kende og prøve på, om jeg ikke kan lære Dem at holde af mig?"

Pigen fra Sieber-Masons hoved gled blidt sidelæns og havnede på hans skulder. Den søde søvn havde vundet hende, og hun drømte saligt om engros-fiskehandlermedhjælpernes bal.

Herren fra Nome holdt sine arme hos sig selv. Han anede ikke, hun sov, og dog var han klog nok til ikke at se overgivelse i hendes handlemåde. Han var dybt og saligt betaget, men han endte med at betragte hovedets optræden som en opmuntrende indbildning, der blot var ment som et varsel om held, og det kunne han jo ikke benytte sig af.

En lille prik bly var der endnu i hans tilfredsheds guld. Havde han talt for åbent om sin rigdom? Han ville holdes af for sin egen skyld.

"Jeg vil gerne sige Dem, miss, at De kan stole på mig. De kender mig i Klondyke fra Juneau til Circle City og ned langs

med hele Yukon. Mangen en nat har jeg ligget i sneen deroppe, hvor jeg arbejdede som en slave i tre år, og spurgt mig selv, om jeg mon nogensinde fandt nogen, der ville holde af mig. Jeg brød mig ikke om alt det støv blot for min egen skyld. Jeg tænkte, at engang ville jeg vel møde den rette, og det er sket mig i dag. Penge er vældig rare at have nok af, men endnu bedre er det at eje dens kærlighed, som man holder mest af. Hvis De nogensinde skulle gifte Dem med en mand, miss, hvad ville De så helst have, at han var i besiddelse af?"

"Kontant!"

Ordet kom skarpt og højt fra miss Colbys læber og bevidnede, at hun nu i sit drømmeland stod bag sin disk i stormagasinet Sieber-Mason.

Hendes hoved bumpede pludselig til siden. Hun rettede sig, vågnede og gned øjnene. Manden fra Nome var borte.

"Puh! Jeg tror, jeg har sovet," sagde miss Colby. "Gud ved, hvor dagrenovationsmanden blev af!"

En uren tiers historie

Penge taler. Men man skulle ikke tro, en lille, gammel New yorker tidollars' konversation kunne lyde som stort andet end en hvisken. Å, lad gå! Spring denne en tiers sagte mumlede autobiografi over, om De vil. Hvis De er af dem, der foretrækker at lytte til John D. Rockefellers checkbog-brøl, så værs'god. Men glem ikke, at småpenge også kan sige et forstandigt ord nu og da. Næste gang, De stikker Deres urtekræmmerkommis en kvartdollar, for at han skal give Dem overvægt af chefens varer, så læs de fire ord ovenover damens hoved. Hvordan giver De svar på tiltale?

Jeg er en tidollars-seddel af serien 1901. De har vel set den slags hos Deres venner. På min forside, midt på, er et billede af den amerikanske bisontyr, fejlagtigt kaldet en bøffel af tres tusinde amerikanere. Enderne prydes af kaptajn Lewis' og kaptajn Clarks billeder. På min bagside er en yndefuld kvindeskikkelse, det er Friheden eller Ceres eller Maxine Elliot stående midt på scenen på en drivhusplante. Mine referencer er sektion 3.588, reviderede statutter. Ti kolde, hårde dollars – jeg siger ikke noget om, hvorvidt det bliver sølv, guld, bly eller jern – vil onkel Sam betale Dem kontant, hvis De vil hæve mit pålydende.

Jeg beder Dem undskylde, såfremt min konversation skulle lide af visse mangler – mange tak. De har nok alligevel en lille lumsk og venlig respekt over for en tier, ikke sandt? Ser De, en uren seddel har ikke så megen adgang til at forbedre sin udtryksmåde. Jeg har aldrig truffet en virkelig dannet og

kultiveret mand, der havde råd til at beholde en tika'l længere, end det tog at nå nærmeste beværtning eller viktualiehandel.

I betragtning af, at jeg kun er seks år, har jeg haft en livlig og broget omvandring. Jeg tror, jeg har betalt lige så mange gældsposter som den mand, der er ved at dø. Jeg har været ejet af mange forskellige slags folk. Men en lille, gammel, laset, muggen, snavset femdollarsseddel gav mig dog et stød forleden dag. Jeg var ved siden af den i en slagters spækkede, ildelugtende pung.

"Hov, du siddende fyr, mas dig ikke sådan på," siger jeg. "Var det nu for resten ikke snart på tiden, du vendte tilbage til trykkeriet og blev lavet om til en ny? Du er et fælt syn af en 1899'er at være."

"Å, bliv nu ikke så vigtig, bare fordi du er en bøffelseddel," siger femmeren. "Du ville også være slatten, hvis du havde siddet faststoppet i en imiteret silkestrømpe under en elastik hele dagen og det med ikke under 85 grader fahrenheit i butikken."

"Den slags tegnebøger har jeg aldrig hørt om," siger jeg. "Hvem bar dig?"

"En butikspige," siger femka'len.

"Hvad er det?" måtte jeg spørge.

"Det får du aldrig at vide, før tusindårsriget kommer," siger femmeren.

Netop da sagde en todollars-seddel med George Washington til femmeren:

"Å, I er nok morderlig fine! Kan kunstsilke ikke være godt nok til jer? Hvis I havde været under ren bomuld som jeg hele dagen

og halvkvalt af fabriksstøv, så damen med overflødighedshornet nøs en halv snes gange – så havde I grund til at klage."

Det var dagen efter, at jeg var ankommet til New York. Jeg kom i en 500-dollars pakke med tiere til en Brooklyn Bank fra en af dens korrespondenter i Pennsylvanien – og jeg har endnu ikke gjort bekendtskab med nogen af femmerens eller toerens veninders tegnebøger. Der har været silke til mig hver eneste gang.

Jeg var heldige penge. Jeg holdt mig i bevægelse. Undertiden gik jeg fra hånd til hånd tyve gange på én dag. Jeg så det indvendige af hver eneste forretning, jeg kæmpede tappert for hver eneste af min ejermands glæder. Det syntes umuligt for mig at opleve en lørdag uden at blive knaldet i en skænk. Tiere blev altid knaldet i, mens enere og toere blev skubbet hen til kyperen – sammenfoldede. Jeg fik den vane at sørge for mig selv, og jeg suttede lidt ren whisky, lidt martini, lidt Manhattan i mig, når det lod sig gøre. Engang blev jeg viklet ind i en fed og fedtet pengerulle hos en gadesælger. Jeg troede, jeg aldrig skulle komme i omløb mere, for denne vordende ejer af et stormagasin levede på for 8 cents hundemad og løg om dagen. Men denne gadesælger kom i forlegenhed en dag, da han havde sat sin trækvogn for tæt ved et gadekryds, og jeg blev frelst. Jeg vil altid med taknemmelighed tænke på den betjent, der fik fat i mig. Han byttede mig i en cigarforretning tæt ved Bowery, hvor der var hasardbule i bagstuen. Så det var ejeren af etablissementet dér, der alligevel gjorde mig den største tjeneste. Han smed mig ud til vin næste aften på en Broadway-restaurant, og jeg var virkelig fuldt så glad ved at komme

tilbage, som en fempundsnote er det, når den ser lygterne ved Charing Cross.

En uren tier har så vist nok at gøre på Broadway. Det første, jeg overhovedet hørte om urene penge, var en aften, da et godt væsen med et *van* foran sit navn smed mig sammen med nogle andre sedler hen for at købe nogle jetoner.

Omtrent ved midnat kom en stor, stille mand med et fedt munkeansigt og et blik som en vicevært, når han har fået lønforhøjelse, og han tog mig og en masse andre og rullede os ind i det, penge-besmitterne kalder en "pølse".

"Skriv mig for fem hundrede," sagde han til bankøren, "og pas på butikken, Charlie. Jeg ta'r mig en måneskinstur i kløften, inden skæret svinder fra klippens tinder. Hvis nogen synes, loftet er for lavt, så ligger der 60.000 dollars indsvøbt i et humoristisk tillæg øverst til venstre i pengeskabet. Vær fræk, vær altid fræk, men bliv ikke slået ud. Godnat."

Jeg befandt mig mellem to tyvedollars-sedler. Den ene siger til mig:

"Nå, gamle Korthorn, du har held med dig i nat. Du får lidt af livet at se. Gamle Jack skal ud og male byen rød formedelst en retursending."

"Forklar Dem," siger jeg. "Jeg kender ikke de nyeste udtryk."

"Undskyld," sagde tyveren. "Gamle Jack er indehaver af dette spillehus. Han skal ud på svir i nat, fordi han tilbød en kirke 50.000 dollars og fik afslag med den motivering, at hans penge var urene."

"Hvad er en kirke?" spurgte jeg.

"Å, jeg glemte, jeg talte med en tier," sagde tyveren. "Det ved du naturligvis ikke. Du er for meget at putte i kirkebøssen og

for lidt at købe noget for på en basar. En kirke er – en stor bygning, hvor penneviskere og blæksugere bliver solgt for 20 dollars stykket."

Jeg sætter ikke pris på at komme for meget i det med tyverne. Der er en stribe gult i det guld, de kan indløses for. Det er ikke guld, alt det, der glimrer.

Gamle Jack var helt sikkert en forgyldt svend. Når han slog sig løs, bad han aldrig tilskadekomne stole og opvartere om at henvende sig i en ulykkesforsikring.

Efterhånden blev det bekendt, at han tampede klipperne i ørkenen, og langs hele Broadway kom væsener med kolde næser og varme tarme på sporet efter os. Den tredje Junglebog ventede der på én, der kunne lave omslaget. Gamle Jacks penge var måske urene, men alligevel var der nok, der ville have dem til at købe for sig. Først flokkedes hans venner om ham og så de personer, som hans venner kendte af udseende, og så begravede et par af hans fjender krigsøksen, og endelig kom det dertil, at han købte erindringer til samtlige neapolitanske fiskerpiger og natsommerfugle, så overkelneren måtte telefonere byen over efter nye forsyninger.

Omsider sejlede vi ind på en café i den øvre by, som jeg kendte udenad. Da Ølslavernes Fagforening i smoking og forklæde så os, råbte overslaven: "Seks – elleve – rødt – toogfyrre – nitten – sort – tolv", og de holdt sig enstemmigt for næsen. Men gamle Jack ville ikke skaffe glasværkerne og møbelfabrikanterne ny bestillinger, så han satte sig ganske stille ned og sang *"Mellem brødre kaldt den lille"* i en lidt modløs toneart. Man havde såret hans følelser, fortalte tyveren mig, og det havde kirken besørget, da den sagde Nej Tak til hans gave.

Men drukforestillingen spillede videre efter de næstbedste mønstre. Gamle Jack betalte tyveren ved siden af mig for en omgang, så jeg kom til at ligge i yderst i pakken. Han lagde pakken på bordet og sendte bud efter etablissementets indehaver.

"Mike," sagde han, "her er penge, som de pæne mennesker har sagt Nej til. Kan de købe nogle af dine varer i Djævelens navn? De siger, at de er urene."

"Det kan de," siger Mike, "og jeg vil lægge dem i skuffen ved siden af de sedler, som præstens datter fik ind for kys på kirkebazaren, der blev afholdt, for at der kunne bygges en ny præstegård til at bo i for præstens datter."

Og klokken ét, da ølslaverne gjorde i stand til at sætte skodderne for det udvendige og holde det indvendige åbent, smutter en kvinde ind ad døren og kommer hen til gamle Jacks bord. De kender typen – sort sjal, slangeagtigt hår, pjaltet nederdel, hvidt ansigt og et par øjne, der virker som en mellemting mellem ærkeenglen Gabriels og en syg killings – den type kvinder, der altid passer på automobilerne eller på betjenten, hvis specialitet er at hapse tiggere – og hun står der uden et ord og ser på pengene.

Gamle Jack rejser sig, skræller mig af rullen og overrækker hende mig med et buk.

"Frue," siger han, ligesom skuespillere siger det, "her er en uren seddel. Jeg er spillevært. Denne seddel fik jeg i aften af en bedre mands søn. Hvor han har fået den fra, ved jeg ikke. Hvis De vil gøre mig den tjeneste at tage imod den, er den Deres."

Kvinden tog mig med skælvende hånd.

"Min herre," sagde hun, "jeg har talt tusinder af denne serie op i pakker, da de kom friske fra trykkeriet. Jeg var ansat i Finansministeriet. Dér var en embedsmand, som jeg skyldte min stilling. De siger, de er urene nu. Hvis De kun vidste – men jeg vil ikke sige mere. Jeg takker Dem af mit hele hjerte – tak – tak – –"

hvor tror De, den kvinde bragte mig hen, næsten i løb? Til et bageri. Væk fra gamle Jack og hans muntre selskab til et bageri. Og jeg blev vekslet, og hun får en pakke med et dusin bundstykker og et stykke smørkage på størrelse med et møllehjul. Dér tabte jeg hende naturligvis af syne, for jeg blev sneet inde i bageriet og spurgte mig selv, om jeg mon nu skulle veksles på apoteket næste dag ved en alunhandel eller udbetales til cementfabrikkerne.

En uge senere stødte jeg på en af de endollar-sedler, bageren havde givet kvinden i bytte.

"Hov, E-35039669," siger jeg, "blev du ikke givet igen på mig i et bageri i lørdags aftes?"

"Jo!" siger den enøjede på sin friske og lette måde.

"Hvordan handlede hun videre?" spurgte jeg.

"Hun smed E–17051431 ud til mælk og bøfkarbonade," siger eneren. "Mig beholdt hun, til manden kom efter huslejen. Det var et kvisthummer med en syg unge i. Men du skulle have set ham kaste sig over brødet og hostesaften. Han var vel halvdød af sult, tænker jeg. Så bad hun lidt. Rynk ikke på næsen, tier. Vi enøjer hører ti bønner, når du hører én. Hun sagde noget om "den, der giver til de fattige". Å, lad os for resten holde inde med det slumvrøvl. Det publikum, der har mig, begynder at kede

mig. Bare jeg var stor nok til at bevæge mig i selskabslivet med jer urene sedler."

"Hold mund," sagde jeg, "sådan noget eksisterer ikke. Jeg kender resten. Der er et "annammer Herrens miskundhed" i det. Se nu på min ryg og læs, hvad der står dér."

"Denne seddel er lovligt betalingsmiddel til sin angivne værdi for alle offentlige og private gældsposter."

"Det trætter mig, det vrøvl om urene penge," sagde jeg.

Elsie i New York

Nej, indbildske læser, denne historie er ikke en fortsættelse af Elsie-serien. Men havde Deres Elsie levet herovre i vor store by, var der måske i hendes historie blevet indført et kapitel, der lignede dette en del.

I særdeleshed for ungdommens usikre fødder er Manhattans gader opfyldte af "faldgruber og brændevin". Men de unges borgerlige bevogtere har gjort sig bekendt med den Ondes snarer, og de fleste farlige veje afpatruljeres af deres agenter, der søger at lede de vildfarende bort fra den fare, der truer dem. Og denne beretning vil fortælle Dem, hvorledes de ledte Elsie sikkert gennem al fare til det mål, hun stræbte efter.

Elsies far havde været tilskærer hos Ræv & Odder, kåber og pelsværk på Lower Broadway. Han var en gammel mand med en langsom og haltende gang, så en blodtørstig chauffør, der nylig havde fået kørekort, kørte ham ned en dag, da det var sparsomt med mere livligt vildt. De bragte den gamle mand hjem, hvor han lå i sin seng et år og så døde, efterladende sig 2 dollars og 50 cents i kontanter og et brev fra mr. Odder, hvori denne lovede at gøre alt, hvad han kunne, for at hjælpe sin trofaste gamle arbejder. Den gamle tilskærer betragtede dette brev som en værdifuld arv for datteren, og med stolthed lagde han det i hendes hånd, da den frygtede Store Renser og Reparatør skar hans livstråd over i ét klip.

Det var værtens stikord, øjeblikkelig kom han frem på arenaen og spillede sin rolle i den store udsmidelsesscene. Der var ingen snestorm ved hånden, som Elsie kunne smutte ud i med det tynde, røde uldsjal trukket tæt om skuldrene, men hun

gik ud, uden hensyn til disse dramatiske enheder. Og det røde sjal – det er en fortidseffekt. Elsies skindfrakke var billig, men den var elegant og velsyet som Ræv & Odders bedste, og hendes lykkestjerne havde givet hende et smukt ydre og øjne så blå og uskyldige som den farve brevpapir, der nu er moderne, og hun havde en dollar igen af de 2,50. og det brev fra mr. Odder. – Glem ikke det brev. Det er sporet. Jeg ønsker, at alt skal ligge tydeligt og klart for læseren. Der er så rigeligt med kriminalfortællinger nu, at de ikke er til at sælge.

Og således finder vi Elsie udrustet til at tage ud i verden og gøre sin lykke. Det eneste forkerte ved mr. Odders brev var, at det ikke havde firmaets nye adresse; det var flyttet en måneds tid før. Men Elsie tænkte nok, hun kunne finde det. Hun havde hørt, at politibetjente, når man henvendte sig til dem i en høflig tone, eller fik sat klemmen på af et oplysningsudvalg, var rede til at meddele oplysninger og adresser. Så hun sprang på en sporvogn ved 177th Street og kørte ned til 42nd, som hun fortrøstningsfuldt antog for at være det sydligste i byen. Dér stod hun ubeslutsom mod en mur, for byens brag og fart var noget nyt for hende. Dér, hvor hun havde boet, var det landlige New York, så langt ude var det, at mælkemanden vækkede folk om morgenen ved at knirke med posten i gården i stedet for at klirre med sine spande.

En elskværdigt udseende, solbrændt ung mand med blød filthat gik forbi Elsie ind på Grand Central Station. Det var Hank Boss fra Solsikke-ranchen i Idaho på vej hjem fra et besøg i Østen. Hanks hjerte var tungt, fordi Solsikke-ranchen var et ensomt sted, der savnede en kvindes indflydelse. Han havde håbet på sit besøg at finde en, der kærligt ville dele velstand og

hjem med ham, men Gothams piger havde ikke virket stimulerende på ham. Men nu, da han gik indenfor, opdagede han med hjertebanken Elsies søde, uskyldige ansigt og hendes tvivlrådige, ensomme holdning. Med sand og ærlig vestlandsk impulsiv sikkerhed sagde han til sig selv, at her var hans mage. Han kunne elske hende, det vidste han, og han ville omgive hende med så megen hygge og fortælle hende så inderligt, at hun ville blive lykkelig og få to solsikker til at gro på ranchen, dér, hvor der nu kun groede én.

Hank vendte sig og gik tilbage til hende. Med sin aldrig før betvivlede reelle hensigt nærmede han sig den unge pige og tog sin bløde hat af. Elsie havde lige netop tid til at få et indtryk af hans kønne, åbne ansigt i et eneste undseligt beundrende blik, da en kraftig politibetjent kastede sig over ranchmanden, greb ham ved kraven og satte ham op mod væggen. To huse derfra kom en indbrudstyv ud af en lejlighed med en sæk sølvtøj på nakken, men det kommer naturligvis ingen ved.

"Ska' De drive Deres beskidte trafik her lige for øjnene af mig, hva'?" råbte betjenten. "Jeg skal lære Dem at tiltale damer, De ikke kender. Nå, kom De bare med mig."

Elsie vendte sig derfra med et suk, da ranchmanden blev slæbt bort. Hun havde syntes så godt om de lyseblå øjne i det solbrændte ansigt. Hun gik mod syd i den formening, at hun nu allerede var i det kvarter, hvor hendes far i sin tid arbejdede, og håbede at finde nogen, der kunne vise hende vej til firmaet Ræv & Odder.

Men ønskede hun egentlig at træffe mr. Odder? Hun havde arvet ikke så lidt af den gamle tilskærers uafhængighedstrang.

Hvor langt bedre ville det ikke være, hvis hun kunne finde arbejde og klare sig selv uden andres hjælp!

Elsie så et skilt med "Engageringskontor" og gik derind. Der sad mange unge piger på stole langs med væggene, adskillige velklædte damer så dem an. En hvidhåret, venligt udseende gammel dame i raslende sort silke kom hurtigt hen til Elsie.

"Kære De," sagde hun med blød og blid røst, "søger De en stilling? Jeg synes så godt om Deres ansigt. Jeg søger en ung kvinde, der vil være både pige og selskabsdame hos mig. De får et godt hjem, og jeg kan give Dem 30 dollars om måneden."

Inden Elsie kunne fremstamme sit taknemmelige Ja, greb en ung kvinde med guldindfattede lorgnetter på en benet næse og hænderne i jaketlommerne hende ved armen og trak hende afsides.

"Jeg er miss Ticklebaum," sagde hun, "fra *Foreningen til Forhindring af Tvang overfor Fabrikspiger, der søger Arbejde*. Vi forhindrede i sidste uge syvogfyrre piger i at få arbejde. Jeg er der for at beskytte Dem. Pas på enhver, der tilbyder Dem arbejde. Hvor kan De vide, om denne kvinde ikke vil tvinge Dem til at arbejde som brækkerdreng i en kulmine eller myrde Dem for at få fat i Deres tænder? Hvis De modtager arbejde af nogen art uden vor forenings tilladelse, bliver De arresteret af en af vore agenter."

"Men hvad skal jeg gøre?" spurgte Elsie. "Jeg har hverken hjem eller penge. Jeg må gøre noget. Hvorfor skal jeg ikke modtage denne venlige dames tilbud?"

"Det ved jeg ikke," sagde miss Ticklebaum. "Det sorterer under vort *Udvalg til Arbejdsgiveres Udryddelse*. Det er blot min pligt at sørge for, at De ikke får arbejde. De må give mig Deres

navn og adresse og melde Dem hos vor sekretær hver torsdag. Vi har 600 unge piger på listen, der, når tid kommer, vil få tilladelse til at modtage stillinger, når der bliver noget ledigt hos vore anerkendte arbejdsgivere, der nu omfatter syvogtyve personer. Der er bøn, musik og lemonade i vort kapel den tredje søndag i hver måned."

Elsie skyndte sig bort efter at have takket miss Ticklebaum for hendes betimelige advarsel og råd. Det lod alligevel til, at hun helst måtte se at finde mr. Odder.

Men da hun var kommet lidt ned ad gaden, så hun i vinduet til en sukkervareforretning et skilt: "Kassererske Antages". Hun gik derind og søgte pladsen, efter hurtigt at have forvisset sig om, at den emsige miss Ticklebaum ikke havde forfulgt hende.

Indehaveren af sukkervareforretningen var en velvillig gammel mand, duftende af pebermynte. Han spurgte Elsie meget nøje ud og kom sluttelig til det resultat, at hun var netop den, han havde brug for. Hun var tilsagt med kortest mulig varsel, så Elsie lagde med taknemmeligt hjerte overtøjet og beredte sig til at tage plads på kassererske-stolen.

Men inden hun kom så langt, stod en mager dame med stålbriller og sorte muffediser foran hende, pegende med en lang finger og udbrydende: "Unge kvinde – betænk Dem!"

Elsie betænkte sig.

"Ved De," sagde damen i stål og sort, "at ved at modtage denne stilling kan De på denne dag forårsage tabet af hundrede menneskeliv, der forgår i dødelig pinsel, og sende lige så mange sjæle i fortabelsen?"

"Men nej!" sagde Elsie angst. "Hvordan dog det?"

"Rom," sagde damen – "den dæmoniske rom. Ved De, hvorfor så mange mennesker omkommer, når der går ild i et teater? Cognacskugler. Den dæmoniske rom lurer i cognacskugler. Vore damer af det gode selskab sidder, stærkt berusede af disse bolsjer, der er fyldte med cognac, i teatrene. Når ilddjævelen suser ned over dem, er de ude af stand til at flygte. Sukkerforretningerne er djævlenes brændevinsbrænderier. Hvis De hjælper til ved udbredelsen af disse snigende bolsjer, så hjælper De også til med at ruinere Deres medmennesker på legeme og sjæl, med at fylde vore fængsler, sindssygeanstalter og fattiggårde. Tænk over det, unge pige, inden De rører de penge, for hvilke cognacskugler sælges."

"Men kære," sagde Elsie. "Jeg vidste ikke, der var rom i cognacskugler. Men jeg må da leve. Hvad skal jeg gøre?"

"Afstå fra at modtage den stilling," sagde damen, "og kom med mig. Jeg skal sige Dem, hvad De skal gøre."

Da Elsie havde fortalt sukkervarefabrikanten, at hun havde skiftet sind med hensyn til kassererskeposten, tog hun sin frakke på og fulgte damen ud på gaden, hvor en elegant landauer ventede.

"Søg noget andet arbejde," sagde damen i sort og stål, "og hjælp til med at knuse det hundredhovedede uhyre, rommen." Og hun gik i landaueren og kørte bort.

"Nu må jeg vist igen tænke på mr. Odder," sagde Elsie mismodigt og gik ned ad gaden. "Og det er jeg ked af, for jeg ville meget hellere klare mig selv uden hjælp."

Tæt ved 14th Street så Elsie en plakat slået op ved siden af en port. Der stod: "50 syersker, dygtige og propre, ønskes straks til teaterkostumer. God løn."

Hun skulle til at gå ind, da en højtidsfuld mand, klædt helt i sort, lagde sin hånd på hendes arm.

"Min kære unge pige," sagde han. "Indstændigt anmoder jeg Dem om ikke at træde indenfor i dette Satans eget påklædningsværelse."

"Du gode Gud!" udbrød Elsie lidt utålmodigt. "Det lader til, at Djævelen er kompagnon i hver eneste forretning i New York. Hvad er der i vejen her?"

"Det er her," sagde den højtidsfulde mand, "at Satans udstyr – med andre ord: de klædestykker, der bæres på scener – bliver tilvirkede. Scenen er vejen til ruin og ødelæggelse. Vil De bringe Deres sjæl i fare ved at støtte den? Ved De, min kære unge pige, hvad teatret fører til. Ved De, hvor skuespillere og skuespillerinder går hen, når de sidste gang har set teatrets tæppe falde?"

"Vist så," sagde Elsie. "De går til kabaretten. Men synes De, det ville være slet af mig at tjene lidt penge ved at sy? Jeg må have noget at bestille i en fart."

"Oh! Ægyptens kødgryder!" udbrød den velærværdige herre og hævede sine hænder mod himlen. "Jeg bønfalder Dem, mit barn, vend Dem fra dette syndens og dårligdommens arnested."

"Men hvad skal jeg da leve af?" spurgte Elsie. "Jeg bryder mig ikke om at sy for dette operettevæsen, hvis det er så ormstukkent, som De påstår, men jeg må da have noget at bestille."

"Derfor vil Herren sørge," sagde den højtidsfulde mand. "Der er gratis bibelskole hver søndag eftermiddag i kælderen under

cigarforretningen ved siden af kirken. Fred være med Dem. Amen. Farvel."

Elsie gik videre. Hun var snart i den nedre by, hvor fabrikkernes tal er uendeligt. På en stor murstensbygning var et skilt med guldbogstaver. "Posey og Trimmer. Kunstige blomster". Nedenunder det hang et nyt lærredsskilt med denne inskription: "Fem hundrede unge piger antages som elever. God løn med det samme. Henvendelse 1. sal."

Elsie begav sig mod døren, hvor en tredive unge piger stod forsamlede i småklynger. Et stort pigebarn med en sort stråhat hevet ned over det ene øje stillede sig foran hende.

"Hør, du dér," sagde pigebarnet, "skal du derind for at få arbejde?"

"Ja," sagde Elsie, "jeg må have noget at bestille."

"Lad hellere være med det," sagde pigebarnet. "Jeg er formand for skruebrækkervagten. Yi er 400, der er lockoutede, bare fordi vi forlangte 50 cents mere i ugeløn og isvand, og at formanden skulle barbere sit overskæg af. Du ser alt for pæn ud til at være skruebrækker. Vil du ikke hjælpe os ved at søge dig arbejde andet sted, eller foretrækker du et par knaldende øretæver?"

"Jeg vil prøve et andet sted," sagde Elsie.

Hun gik i tanker østpå mod Broadway, og dér hoppede hendes hjerte ved synet af et skilt "Ræv & Odder", der strakte sig over hele facaden af en stor bygning. Det var, som om en usynlig ledestjerne havde ført hende did gennem hendes frugtesløse arbejdssøgens krinkelkroge.

Hun hastede ind i butikken og sendte en ekspedient op til mr. Odder med hendes navn og det brev, han havde skrevet til

hendes far. Hun blev med det samme vist ind på hans privatkontor.

Mr. Odder rejste sig fra sit skrivebord, da Elsie kom ind, og greb begge hendes hænder med et hjerteligt velkomstsmil. Han var lidt førladen, nærmest midaldrende, lidt skaldet, med guldbriller, høflig, velklædt, strålende.

"Se, se, så det er Beattys lille datter! Deres fader var en af mine dygtigste og mest pålidelige folk. Han efterlod sig intet. Nå, ja. Jeg håber, vi ikke har glemt hans fortjenester. Der må sikkert være en plads ledig blandt vore mannequiner. Å, det er let arbejde – uhyre let."

Mr. Odder ringede på en klokke. En langnæset kontorist kom delvis indenfor.

"Send miss Hawkins herind," sagde mr. Odder. Miss Hawkins kom.

"Miss Hawkins," sagde mr. Odder, "vil De hente en af de kåber af russisk zobel, så miss Beatty kan prøve den, og – lad mig se – en af de ny, sorte tyllshatte med hvid bræm."

Elsie stod foran det legemsstore spejl med rødmende kinder og bølgende barm. Hendes øjne lyste som svage stjerner. Hun var smuk. Ak! Hun var smuk.

Gid jeg dog kunne slutte historien her. Fanden ta' mig. Jeg gør det! Nej – den må være færdig først. Jeg *laver* den jo ikke. Jeg fortæller den.

Jeg ville så gerne kaste buketter til den kloge politibetjent og damen, der frelser unge piger fra arbejde, og forbudsfanatikeren, der vil knuse cognacsbolsjer, og himmellodsen, der misbilliger dragter til scenebørn, og alle de tusinder andre gode mennesker, der arbejder for at beskytte

ungdommen mod den store bys faldgruber, og dernæst slutte med at påpege, hvordan de frelste Elsie og sendte hende til hendes faders velgører og hendes egen gode ven og redningsmand fra nød og fattigdom. Det ville lave det til en skøn Elsie-historie af den gamle model. Jeg ville så gerne gøre det, men der er et par småting, der må siges.

Medens Elsie beundrede sig selv i spejlet, gik mr. Odder ind i telefonboksen og forlangte et nummer. Spørg mig ikke hvilket.

"Oscar," sagde han, "vil De reservere mig det samme bord i aften … Hvad? Men selvfølgelig det i den mauriske stue til venstre for køkkenet … Ja, to … Ja, det sædvanlige mærke, og 1885 Johannisbergeren til stegen. Har den ikke den rigtige temperatur, så knækker jeg halsen på Dem … Nej, ikke hende … Nej, det er skam sandt … En ny, Oscar – en lille ferskenkind, Oscar, en lille skyldfri ferskenkind!"

Trætte og trættende læser, jeg vil slutte, om De behager, med en version af nogle ord, som De vil huske blev skrevet af ham – af ham fra Gad's Hill [Note 1)], foran hvem De, om ikke De blotter Deres hoved, skal stå med et tildækket græskar – ja, min herre, et græskar.

Fortabt, Deres Excellence. Fortabt, foreninger og samfund. Fortabt, rigtige velærværdige og forkerte velærværdige af enhver sekt. Fortabt, reformatorer og lovgivere, fødte med himmelsk medlidenhed i jeres hjerter, men med ærefrygten for penge i jeres sjæle. Og sålunde fortabt omkring os hver dag i året.

En kommunal beretning

Byernes stolthed er stor,
én højt fra bjergets rand
råber udfordrende ord,
én fra sin lave strand.

R. Kipling.
af To the City of Bombay.

Kan man tænke sig en roman om Chicago eller Buffalo eller, lad os sige Nashville, Tennessee! Der er akkurat tre byer i De forenede Stater, der er "romanbyer" – New York selvfølgelig, New Orleans og så den bedste af dem alle sammen, San Francisco. –

Frank Norris.
Af novellen *The House with the Blinds*.

Østen er østen, og vesten er San Francisco, efter hvad californiere påstår. Californierne er en folkerace; de er ikke simpelthen indbyggere i en stat. De er vestens sydboere. Chicagoboerne er selvfølgelig ikke mindre loyale mod deres by, men hvis man spørger dem om grunden, så stammer de og snakker om flodfisk og den ny Odd Fellow-bygning. Men californiere går i detaljer.

Selvfølgelig har de i klimaet et argument, der er godt nok i en halv time, medens man tænker på sin kulregning og sit normalundertøj. Men så snart de misforstår ens tavshed og tror, at de har overbevist én, så gribes de af vanvid og beskriver byen med den gyldne port, som var den den nye verdens Bagdad. Og for så vidt er det ikke nødvendigt at gendrive deres påstand. Men mine kære fætre (dvs. alle nedstammende fra Adam og Eva), det er en dristig mand, der tør sætte fingeren på landkortet og sige: "I denne by kan romantikken ikke trives –

hvad kan der vel ske her?" Ja, det er en halsløs og dumdristig gerning i en eneste sætning at udfordre historien, romantikken og Rand & McNally:

> **NASHVILLE** – Købstad, havnestad, hovedstad i staten Tennessee, beliggende ved Cumberlandfloden og N.C. & St. L. og L. & N. Jernbanerne. Byen anses for det vigtigste undervisningscentrum i syden.

Jeg steg ud af toget klokken 8 eftm. Efter forgæves at have gennemsøgt ordbogen for at finde adjektiver, må jeg tage min tilflugt til sammenligning i form af en opskrift.

Tag 30 dele London-tåge, 10 dele malaria, 20 dele udstrømmende gas, 25 dele dugdråber samlet i et teglværk ved solopgang, 15 dele kaprifolieduft. Bland det godt.

Denne blanding vil give Dem en tilnærmelsesvis forestilling om støvregn i Nashville. Den er ikke så vellugtende som de poser, man lægger ned i skufferne som beskyttelse mod møl, og den er heller ikke så tyk som gule ærter. Men det er tilstrækkeligt! – Beskrivelsen går an.

Jeg kørte til hotellet i en kærre. Jeg måtte anvende al min selvbeherskelse for ikke at kravle op ovenpå den og give rollen som Sidney Carton [Note 2)]. Køretøjet blev trukket af nogle dyr fra en forhistorisk periode og kørtes af et mørkt og sjældent væsen.

Jeg var søvnig og træt, og da jeg nåede hotellet, betalte jeg hastigt til det – væsenet – de halvtreds cents, som det forlangte (med passende drikkepenge, forsikrer jeg Dem). Jeg kendte dets vaner, og jeg ønskede ikke at høre det sludre op om dets gamle Massa eller om, hvad der var sket "før krigen".

Hotellet var af den art, der kaldes "med moderne bekvemmeligheder", hvilket vil sige det samme som for 20.000

dollars marmorsøjler, flisegulv, elektrisk lys og messingspyttebakker i forhallen og en ny køreplan for L. & N.-jernbanen og et litografi af Udsigtsbjerget i hvert af de store værelser ovenpå. Ledelsen var upåklagelig, man blev behandlet med den mest udsøgte sydstatshøflighed, betjeningen var så langsom som en snegls vandring og så elskværdig som selveste Rip van Winkle [Note 3)]. Maden var det nok værd at rejse et tusinde mil for at smage. Der er ikke noget andet hotel i verden, hvor man får sådan en kyllingelever *en brochette*.

Ved middagen spurgte jeg en negertjener, om der foregik noget i byen. Han tænkte sig alvorligt om et minut og svarede så: "Nej, herre, jeg tror egentlig ikke, at der foregår noget efter solnedgang."

Solnedgangen havde fundet sted; den var blevet druknet i støvregnen for længe siden. Så det skuespil kunne jeg ikke blive vidne til. Men jeg gik ud på gaderne i støvregnen for at se, hvordan der så ud.

> Den er bygget på bakket terræn, og gaderne oplyses ved elektricitet, hvilket koster byen 32.470 dollars om året.

Da jeg forlod hotellet, var der væddeløb og opløb i gaden. Ned imod mig styrtede en bande frigivne slaver eller arabere eller zuluer, bevæbnede med – nej, jeg så til min lettelse, at det ikke var rifler, men kørepiske. Og jeg skimtede svagt en karavane af sorte, klodsede køretøjer, og da jeg hørte de beroligende råb: "Kører Dem til et hvilket som helst sted i byen, herre, for halvtreds cents", så sluttede jeg, at de ikke havde udset mig til deres offer, men blot tilbød at køre for mig.

Jeg spadserede gennem lange gader, der alle gik op ad bakke. Jeg spekulerede på, hvordan de gader nogensinde kom ned

igen. De kom måske heller aldrig ned igen. På nogle af hovedgaderne så jeg lys hist og her i butikkerne; jeg så sporvogne, der kørte forbi og befordrede værdige borgere, jeg så mennesker fordybede i samtale, og jeg hørte et forholdsvis livligt latterudbrud fra et lokale, hvor der serveredes sodavand og iskager. De gader, der ikke kaldtes hovedgader, syntes langs deres fortove udelukkende at have opstillet huse, der var helligede fred og huslig hygge. I mange af dem skinnede der lys bag diskret sammentrukne gardiner, og i nogle enkelte klimpredes der pæn og ulastelig musik på pianoerne. Der "foregik" i sandhed ikke meget. Jeg ønskede, at jeg var kommet før solnedgang. Så vendte jeg tilbage til mit hotel.

> I november 1864 drog konføderationshæren under general Hood, frem mod Nashville, hvor han indesluttede unionshæren under general Thomas. Sidstnævnte gjorde derpå et udfald og slog de konfødererede i et blodigt slag.

Hele mit liv har jeg hørt om og beundret og været vidne til den sjældne færdighed i at sigte og ramme, som sydboere er i besiddelse af, når de udkæmper deres fredelige kampe i skråtobakstyggende regioner. Men i hotellet ventede en overraskelse mig. Der var tolv blanke, nye, pragtfulde, rummelige messingspyttebakker i den store forhal, de var høje nok til at kunne kaldes urner og havde en åbning så stor, at mesterspillersken på et dame-baseball-hold kunne have kastet bolden ned i den på fem skridts afstand. Men skønt der havde raset et frygteligt slag, og skønt det rasede endnu, havde fjenderne ikke lidt noget. Dér stod de, blanke, nye, iøjnespringende, rummelige, uberørte. Men oh, du store Jefferson Bricks ånd! Flisegulvet – det skønne flisegulv! Jeg

kunne ikke lade være at tænke på slaget ved Nashville og at forsøge, sådan som jeg fjols har for skik, at drage nogle slutninger med hensyn til arvelig skydefærdighed.

Her så jeg for første gang major (en titel, som han ikke fortjente) Wentworth Caswell. I det øjeblik, mine øjne faldt på ham, så jeg, at han var en *type*. En rotte har ikke noget geografisk hjemsted. Min gamle ven, A. Tennyson, sagde, som han har sagt så meget andet godt:

> Profet, forband den sladrende læbe
> og forband det britiske skadedyr, rotten.

Lad os gå ud fra, at ordet "britisk" kan ombyttes med et andet efter behag. En rotte er en rotte.

Denne mand snusede om i hotellets forhal ligesom en forsulten hund, der har glemt, hvor den har begravet et kødben. Han havde et ansigt af stort omfang, rødt, kødfuldt og med et søvnigt udtryk, der gav det nogen lighed med et Buddha-ansigt. Han besad et eneste fortrin – han var meget fint barberet. Man kan aldrig rigtig se på en mand, at han er et bæst, før han går omkring med skægstubbe i ansigtet. Jeg tror nok, at hvis han ikke havde brugt sin barberkniv den dag, ville jeg have afvist hans tilnærmelser, og verdens liste over forbrydelser ville have været et mord fattigere.

Jeg stod tilfældigvis mindre end fem fod fra en spyttebakke, da majoren åbnede ilden mod den. Jeg havde været vågen nok til at lægge mærke til, at angrebshæren anvendte kuglesprøjter og ikke haglbøsser; derfor trådte jeg så hastigt til side, at majoren benyttede lejligheden til at gøre mig en undskyldning i min egenskab af noncombattant. Han havde "den sladrende

læbe". I løbet af fire minutter havde han sluttet venskab med mig og trukket mig hen til baren.

Jeg ønsker her at indskyde, at jeg er sydbo, men ikke af profession. Jeg går af vejen for smalle slips, bredskyggede hatte, Prins Albert-frakker, det antal bomuldsballer, der blev ødelagt af Sherman, samt skråtobak. Når orkestret spiller *Dixie*, råber jeg ikke hurra. Jeg lader mig glide lidt længere ned i den læderbetrukne sofa, og, nå ja, jeg bestiller mig en würzburger til og ønsker, at Longstreet havde – men det er nu lige meget.

Major Caswell knaldede næven i baren, og vi hørte genlyden af den første kanon på Fort Sumter. Da han affyrede den sidste ved Appomatox, begyndte jeg at fatte håb. Men så tog han fat på stamtræet og påviste, at Adam kun var et næst-næst-søskendebarn til en sidelinje af familien Caswell. Og da han var færdig med genealogien, tog han, til min forfærdelse, fat på private familieaffærer. Han talte om sin hustru, førte hendes stamtræ tilbage til Eva og erklærede med en ed, at rygtet løj, når det fortalte, hun havde slægtninge i Nikkeland.

På dette tidspunkt begyndte jeg at fatte mistanke om, at han gjorde så meget spektakel for at udslette det faktum, at det var ham, der havde bestilt drikkevarer, og at han regnede med at kunne narre mig til at betale dem. Men da de kom, smældede han en sølvdollar ned i baren. Så var jeg selvfølgelig nødt til at give en omgang. Og da jeg havde betalt for den, tog jeg kort afsked med ham, for jeg havde fået nok af ham. Men før det lykkedes mig at slippe fri, havde han lydeligt pralet af sin hustrus indtægter og fremvist en håndfuld sølvpenge.

Da jeg hentede min nøgle ved pulten, sagde kontoristen høfligt til mig: "Hvis denne Caswell har generet Dem, og hvis

De ønsker at klage over ham, vil vi lade ham vise ud. Han er en generende person, en dagdriver, og man ved ikke, hvor han har sine indtægter fra, skønt det lader til, at han for det meste har penge. Men vi har ikke kunnet finde noget middel til at få ham kastet ud på lovlig vis."

"Nå-e, nej," sagde jeg efter at have tænkt mig om, "jeg kan ikke se, at jeg har nogen ret til at klage over ham. Men jeg er villig til at afgive en erklæring om, at jeg ikke sætter pris på hans selskab. Deres by," fortsatte jeg, "lader til at være meget rolig. Hvad har De at byde en fremmed på i retning af underholdning eller oplevelser?"

"Jo," sagde kontoristen, "her skal være en udstilling på næste torsdag. Det er – jeg skal se efter og sende programmet op på Deres værelse sammen med isvandet. God nat."

Så gik jeg op på mit værelse og så ud ad vinduet. Klokken var cirka 10, men jeg så ud over en sovende by. Støvregnen blev ved, gennem den skimtedes nogle tågede lys, så langt fra hinanden som korenderne i de plumkager, der sælges ved damebasarer.

"Et fredeligt sted," sagde jeg til mig selv, idet den første af mine sko ramte loftet til værelset underneden mit. "Her er ikke noget af det liv, der sætter kulør på byerne i østen og vesten. Det er bare en skikkelig, almindelig, dagligdags forretningsby."

> Nashville indtager en fremskudt plads blandt landets fabriksbyer. Den har den femtestørste skotøjsfabrikation og den største fabrikation af biscuits og sukkervarer i Syden, og den gør store en gros forretninger i manufaktur-, urtekram- og medicinalvarer.

Jeg må fortælle, hvordan det gik til, at jeg var i Nashville, og jeg forsikrer Dem, at denne afstikker er lige så kedsommelig for mig som for Dem. Jeg var på vej et andet sted hen i private

forretninger, men jeg havde af et litterært magasin i Norden fået det hverv at gøre et ophold her for at etablere en personlig forbindelse mellem forlaget og en af dets bidragydere, Azalea Adair.

Adair (jeg havde ingen anden nøgle til vedkommendes personlighed end håndskriften) havde indsendt nogle essays og digte, der fik redaktørerne til at bande bifaldende over deres frokost klokken ét. Altså havde de overdraget mig det hverv at indfange bemeldte Adair og kontraktmæssigt sikre dem hans eller hendes produktion til en pris af to cents pr. ord, før en anden forlægger kom og tilbød hende ti eller tyve.

Klokken ni næste morgen efter min kyllingelever *en brochette* (De må prøve den, hvis De kan finde hotellet) begav jeg mig ud i støvregnen, der ikke gjorde mine til at ville holde op. Ved det første gadehjørne stødte jeg på Onkel Cæsar. Det var en drabelig neger, ældre end pyramiderne, med gråt uldhår og et ansigt, der først mindede mig om Brutus og et øjeblik efter om afdøde kong Cettiwayo. Han var iført den mest mærkværdige frakke, jeg nogensinde har set og nogensinde venter at få at se. Den nåede ham til anklerne og havde engang været en forbundssoldats grå uniformsfrakke. Men regn og sol og ælde havde forvandlet den, så at Josefs kjortel ved siden af den ville blegne og se fuldkommen ensfarvet ud. Jeg må opholde mig lidt ved denne frakke, for den har noget at gøre med historien – den historie, der er så længe om at komme, fordi man ikke kan vente, at der skal ske noget i Nashville.

Den måtte engang have været en officers uniformsfrakke. Dens slag var forsvundet, men hele vejen ned foran havde den været pragtfuld overbroderet med snore og kvaster. Nu var både

snore og kvaster borte. Men i stedet for disse var den omhyggeligt oversyet med nye snore, lavet af almindeligt snoet hampegarn (et tålmodighedsarbejde, som jeg formodede var udført af en eller anden sort "mutter"). Disse snore var trevlede og forslidte. De måtte være syet på som erstatning for den forsvundne herlighed; det var smagløst, men omhyggelig gjort, for de fulgte nøje de længst forsvundne snores mønster. Og for at fuldende dette klædningsstykkes komiske og rørende udseende var alle dets knapper forsvundet på nær én. Kun den næstøverste knap var tilbage. Frakken blev holdt sammen af sejlgarn, der var trukket gennem knaphullerne og andre huller, der var stukket i frakkens anden side. Aldrig så man et så sælsomt klædningsstykke, så fantastisk udstyret og af så mange forskellige farver. Den ensomme knap var på størrelse med en halvdollar, den var af gult horn og var syet på med grov tråd.

Denne neger stod ved siden af en vogn, der var så gammel, at Noahs søn Kam godt kunne have startet en vognmandsforretning med den og de to dyr, der var spændt for den, dengang han gik ud af arken. Da jeg nærmede mig, slog negeren døren op, trak en fjerkost frem, svang den uden at bruge den og sagde med dyb, rungende røst:

"Gå bare ind, herre; der er ikke et støvgran i den, herre – lige kommet hjem fra en begravelse, herre."

Jeg sluttede heraf, at vognene ved en sådan festlig lejlighed blev underkastet en ekstra rengøring. Jeg så op og ned ad gaden og opdagede, at der ikke var meget at vælge imellem blandt de køretøjer, der holdt langs fortovet. Jeg så i min notesbog for at finde Azalea Adairs adresse.

"Jeg skulle gerne til Jessamine Street nummer 861," sagde jeg og skulle lige til at stige ind i drosken. Men pludselig standsedes jeg af den gamle negers tykke, lange, gorillalignende arm. På hans store, dystre ansigt glimtede et pludseligt mistænksomt og fjendtligt udtryk frem. Så fattede han sig og spurgte i en indsmigrende tone: "Hvad skal De dér, herre?"

"Kommer det Dem ved?" spurgte jeg lidt skarpt.

"Nej, herre, nej, det gør det heller ikke. Det er bare en ensom del af byen, og der er ikke mange, der har noget at gøre dér. Kom bare ind. Sædet er rent – lige kommet hjem fra en begravelse, herre."

Der må have været to-tre kilometer til vor rejses mål. Jeg kunne ikke høre nogen anden lyd end den frygtelige skramlen af vognens hjul mod den ujævne brolægning, jeg kunne ikke lugte andet end støvregnen, der nu var blevet tilsat en duft af kulstøv og af noget, der mindede om en blanding af tjære og oleanderblomster. Alt, hvad jeg kunne se gennem de regnslørede ruder, var to tågede husrækker.

> Byen har en udstrækning af ti kvadratmil, dens gader udgør til sammen en strækning på 181 mil, hvoraf 137 mil er brolagt. Den ejer et vandforsyningsanlæg, der har kostet 2 millioner dollars, og ledningerne udgør 77 mil.

Nummer 861 i Jessamine Street var et forfaldent hus. Det lå tyve meter fra gaden i en prægtig lund, bestående af træer og vildtvoksende buske. En række buksbombuske skjulte næsten stakittet. Lågen holdtes lukket ved hjælp af en tovløkke, der omsluttede stolpen og den første af lågens tremmer. Men når man kom indenfor, så man, at nummer 861 var en tom skal, en

skygge af fordums pragt og herlighed. Men i historien er jeg ikke kommet indenfor endnu.

Da køretøjet holdt op med at skramle, og den trætte firføddede var faldet til ro, rakte jeg min Jehu hans halvtreds cents og femogtyve cents i drikkepenge og følte, idet jeg gjorde det, at jeg var meget rundhåndet. Han nægtede at tage imod pengene.

"Det er to dollars, herre," sagde han.

"Hvordan går det til?" sagde jeg. "Jeg hørte tydeligt henne ved hotellet, at De råbte: *Halvtreds cents til en hvilken som helst del af byen*."

"Det er to dollars, herre," gentog han stædigt. "Det er en lang vej fra hotellet."

"Det er absolut indenfor byens grænser," indvendte jeg. "Tror De, det er en grønskolling af en yankee, De har fået fat på. Kan De se de høje dér ovre?" fortsatte jeg og pegede mod øst (jeg kunne ikke selv se dem for støvregnen), "nå ja, jeg er født og opdraget på den anden side af dem. Din gamle idiot af en nigger, kan du ikke kende forskel på folk?"

Kong Cettiwayos barske ansigt formildedes. "Er De fra syden, herre? Jeg tror nok, det var de sko, De har på, der narrede mig. De er lidt skarpe i snuden for en sydstatsmand at gå med."

"Så er taksten vel halvtreds cents, formoder jeg?" sagde jeg ubønhørligt.

Det tidligere udtryk i hans ansigt, en blanding af griskhed og fjendtlighed, vendte tilbage, holdt sig i ti sekunder og forsvandt så.

"Go'e herre," sagde han, "det er rigtigt med de halvtreds cents, men jeg behøver to dollars, herre, jeg er nødt til at have to

dollars. Jeg forlanger dem ikke nu, herre, nu, da jeg har hørt, hvor De er fra. Jeg siger bare, at jeg må have to dollars til i aften, og det går vældig sløjt med forretningen."

Et udtryk af fred og tillidsfuldhed bredte sig over hans mørke træk. Han havde været heldigere, end han havde turdet håbe. I stedet for at finde en grønskolling, der var uvidende om taksterne, havde han fundet en landsmand.

"Din forbandede gamle slyngel," sagde jeg og tog til lommen, "du fortjente, at jeg meldte dig til politiet."

For første gang så jeg ham smile. Han var med. *Han var med. HAN VAR MED!*

Jeg gav ham to dollarsedler. Idet jeg rakte ham dem, lagde jeg mærke til, at den ene havde set onde tider. Dens øverste hjørne til højre var borte, og den havde været revet over på midten, men var blevet sat sammen igen. En strimmel blåt silkepapir, der var klistret over revnen, tjente til at bevare dens brugbarhed.

Og nu ikke mere om den afrikanske bandit denne gang. Han var lykkelig, da jeg forlod ham; jeg løftede løkken af og åbnede den knirkende låge.

Huset var, som jeg sagde, en tom skal. Del havde ikke været i berøring med en malerpensel i de sidste tyve år. Jeg kunne ikke forstå, hvorfor det aldrig var blevet væltet af et stærkt vindstød ligesom et korthus, før jeg opdagede, at træerne holdt det fast – de træer, der havde set slaget ved Nashville og endnu svøbte deres beskyttende grene om det for at værne det mod storm og fjender og kulde.

Azalea Adair, en halvhundredårig dame, hvidhåret, en ætling af de engelske *cavaliers*, lige så tynd og skrøbelig som det hus,

hun beboede, klædt i den tarveligste og reneste dragt, jeg nogensinde har set, og med en mine så elskelig som en dronnings, tog imod mig.

Modtagelsesværelset syntes at være en kvadratmil stort, fordi der ikke fandtes andet derinde end et par rækker bøger, der stod på umalede hylder af hvidgran, et bord med en knækket marmorplade, et kludetæppe, en skaldet hestehårs sofa og et par stole. Jo, der var også et billede på væggen, en koloreret blyantstegning, som forestillede en buket stedmoderblomster. Jeg så mig om efter portrættet af Andrew Jackson og kurven af fyrrekogler, men de var der ikke.

Azalea Adair og jeg førte en samtale, og noget af denne skal jeg gentage for Dem. Hun var et produkt af det gamle Syden, af dets stille afsondrede tilværelse. Hendes viden var ikke meget omfattende, men dyb og i al sin begrænsning herlig original. Hun var blevet undervist i hjemmet, og det kendskab, hun havde til verden, skyldtes andenhåndsviden og inspiration. Af den slags personligheder består essayisternes lille fornemme kreds. Medens hun talte med mig, måtte jeg hele tiden gnide mine fingre, jeg forsøgte uvilkårligt at befri dem for støvet af de med skindryg prydede udgaver af Lamb, Chaucer, Hazlitt, Marcus Aurelius, Montaigne og Hood. Hun var vidunderlig, hun var en værdifuld opdagelse. Næsten alle nu om stunder ved for meget – åh, alt for meget – om det virkelige liv.

Jeg kunne tydeligt se, at Azalea Adair var meget fattig. Et hus og en kjole havde hun, men jeg troede ikke, hun havde ret meget mere. Vaklende mellem min pligt overfor magasinet og min loyalitet mod de poeter og essayister, der kæmpede med Thomas i Cumberland-dalen, lyttede jeg til hendes stemme, der

var sprød som spinettoner, og det gik op for mig, at jeg ikke kunne tale om kontrakter. I nærværelse af de ni muser og de tre gratier kvier man sig ved at berøre et emne som to cents pr. ord. Jeg måtte tale med hende endnu engang, når jeg havde genvundet min forretningssans. Men jeg omtalte min mission, og det blev bestemt, at vi klokken tre næste dags eftermiddag skulle forhandle om forretningssager.

"Deres by," sagde jeg, da jeg gjorde mig rede til at tage afsked (det tidspunkt egner sig bedst til almindelige bemærkninger), "lader til at være et roligt, fredeligt sted. En rigtig hjemlig by, hvor der ikke sker meget ud over det dagligdags."

> Den gør udstrakte forretninger i ovne, gryder og kedler med vest- og sydstaterne, og dens melmøller er i stand til daglig at producere mere end 2000 tønder.

Azalea Adair lod til at tænke sig om.

"Jeg har aldrig tænkt det på den måde," sagde hun med den oprigtige inderlighed, der var hende egen. "Er det ikke på de stille, rolige steder, at der virkeligt sker noget? Jeg tænker mig, at da Gud begyndte at skabe verden den første mandag morgen, var det så stille, at man, når man lænede sig ud af vinduet, kunne have hørt mudderet dryppe fra hans murske, mens han byggede de evige høje. Og hvad blev der til sidst af det mest støjende projekt i verden – jeg mener bygningen af Babelstårnet? Halvanden side esperanto i *North American Review*."

"Selvfølgelig," sagde jeg og følte selv, at det var en flov bemærkning, "er den menneskelige natur ens over alt, men der er mere farve – æh – mere dramatisk spænding og bevægelse og – æh romantik i nogle byer end i andre."

"På overfladen," sagde Azalea Adair. "Jeg har mange gange gjort en rejse rundt om jorden i et gyldent luftskib, svævende på to vinger – tryksværte og drømme. Jeg har (på en af mine indbildte ture) set sultanen af Tyrkiet med egen hånd strangulere en af sine hustruer, som havde gået med utildækket ansigt på åben gade. Jeg har set en mand i Nashville rive sin teaterbillet i stykker, fordi hans hustru gik ud med sit ansigt tildækket – med rispudder. I San Franciscos kinaby så jeg dem dyppe slavepigen Sing Ye langsomt, tomme for tomme, i kogende mandelolie, for at få hende til at sværge på, at hun aldrig mere ville se sin amerikanske elsker. Hun gav efter, da den kogende olie nåede hende tre tommer over knæet. Ved et parti ecarté i Nashville forleden aften så jeg Kitty Morgan blive henrettet af syv af hendes skolekammerater og veninder for livet, fordi hun havde giftet sig med en plankeværksmaler. Den kogende olie sydede helt oppe under hendes hjerte, men jeg ville ønske, De kunne have set det smukke, lille smil, hvormed hun gik fra bord til bord. Jo, vist er det en kedsommelig by. Det er jo ikke andet end nogle mil røde stenhuse og mudder og butikker og lossepladser."

Der blev banket hult på husets bagdør. Azalea Adair henåndede en undskyldning og gik ud for at se, hvad lyden betød. Hun kom tilbage efter tre minutters forløb; hendes øjne var klarere, der var en svag rødme på hendes kinder, og hun så ti år yngre ud.

"De må have en kop te, før De går," sagde hun.

Hun tog en lille jernklokke og ringede med den. Ind sjokkede en lille negerpige på cirka tolv år, barbenet og ikke videre

proper; hun stirrede på mig med tommelfingeren i munden og opspilede øjne.

Azalea Adair åbnede en lille, slidt portemonnæ og fremtog en dollarseddel – en dollarseddel, som manglede det øverste hjørne til højre, som var revet midt over og klistret sammen igen med en strimmel blåt silkepapir. Det var en af de sedler, jeg havde givet den røver af en neger – det var der ingen tvivl om.

"Gå hen i mr. Bakers forretning på hjørnet, Impy," sagde hun og rakte pigebarnet dollarsedlen, "og få et kvart pund te – af den slags, han plejer at sende mig – og for to cents sukkerkager. Skynd dig. Vi har tilfældigvis ingen te i huset i øjeblikket," sagde hun forklarende til mig.

Impy gik ud af bagdøren. Endnu før lyden af hendes hårde, nøgne fødder mod fliserne var døet hen – hørtes der et vildt skrig – jeg var sikker på, at det kom fra hende – det gav genlyd i det tomme hus. Så lød en dyb barsk, vred mandfolkestemme, der blandede sig med pigebarnets fortsatte skrig og uforståelige ord.

Azalea Adair rejste sig uden forbavselse og uden tegn til bevægelse og forsvandt. I to minutter hørte jeg mandfolkestemmens hæse brummen, derpå noget, der lignede en ed og skraben med fødder, så kom hun rolig tilbage og tog plads i sin stol.

"Det er et rummeligt hus," sagde hun, "og jeg lejer en del af det ud. Det gør mig ondt, at jeg må tage min indbydelse til te tilbage. Det var umuligt at få den sort, jeg altid bruger, i butikken. Men måske mr. Baker vil kunne skaffe mig den i morgen."

Jeg var sikker på, at Impy ikke havde haft tid til at forlade huset. Jeg spurgte om vej til sporvognen og tog afsked. Da jeg var kommet et godt stykke bort, kom jeg i tanker om, at jeg ikke havde fået Azalea Adairs virkelige navn at vide. Men det kunne jo nås i morgen.

Samme dag tog jeg det første skridt på den forbryderbane, som denne begivenhedsløse by tvang mig ind på. – Jeg var kun i byen to dage, men i den tid nåede jeg at lyve frækt pr. telegraf og at blive medskyldig – efter udøvelsen, hvis det er det korrekte juridiske udtryk – i et mord.

Da jeg drejede om det gadehjørne, der var nærmest ved mit hotel, kom den djævel af en kusk med den mangefarvede, uforlignelige frakke, greb fat i mig, åbnede døren til sin peripatetiske sarkofag, svang sin fjerkost og begyndte på sit ritual: "Træd blot ind, herre, vognen er ren – lige kommet hjem fra en begravelse. Halvtreds cents til et hvilket –"

Så genkendte han mig og grinede bredt. "Undskyld, hr. Det er jo den herre, der kørte med mig i formiddags. Mange tak, hr."

"Jeg skal til nummer 861 igen i morgen eftermiddag," sagde jeg, "og hvis De er her, skal De få lov at køre for mig. De kender altså miss Adair," sluttede jeg og tænkte på min dollarseddel.

"Jeg har tilhørt hendes fader, dommer Adair," svarede han.

"Jeg formoder, at hun er temmelig fattig," sagde jeg. "Hun har ikke så mange penge, at det er værd at tale om, vel?"

Et øjeblik så jeg igen ind i kong Cettiwayos barske ansigt, så forvandledes han atter til en grisk, gammel negerkusk.

"Hun kommer ikke til at sulte, herre," sagde han langsomt. "Hun har midler, herre. Hun har midler."

"Jeg agter at betale Dem halvtreds cents for turen," sagde jeg.

"Det er fuldkommen korrekt, herre," sagde han ydmygt. "Men jeg skulle have de to dollars i formiddags, go'e herre."

Jeg gik op på hotellet og løj ved elektricitet. Jeg telegraferede til magasinet: "A. Adair forlanger otte cents pr. ord."

Svaret lød: "Skynd Dem at byde hende det, De idiot."

Lige før middag styrede "major" Wentworth Caswell ned imod mig og hilste mig, som var jeg hans længe savnede ven. Jeg har kun truffet få mennesker, som jeg så hurtigt har fattet had til, og som det var så svært at slippe af med. Jeg stod ved baren, da han overfaldt mig, derfor kunne jeg ikke undskylde mig med, at jeg ikke drak spiritus. Jeg ville have betalt for den første omgang, da jeg på den måde håbede at slippe for en til, men han var en af disse modbydelige, støjende, fremtrædende solderister, der ikke kan give en cent ud på deres laster uden at bekendtgøre det med piber og trommer og festfyrværkeri.

Med en mine, som var det millioner, han kom med, trak han to dollarsedler op af lommen og smed en af dem på skænken. Og jeg så endnu en gang min dollarseddel, som manglede det øverste hjørne til højre, og som var revet midt over og lappet med en strimmel blåt silkepapir. Det var min dollarseddel igen. Det kunne ikke være nogen anden.

Jeg gik op på mit værelse. Støvregnen og ensformigheden i den triste, begivenhedsløse sydstatsby havde gjort mig træt og sløv. Jeg kan huske, at jeg, lige før jeg gik i seng, løste dollarsedlens mysterium (i San Francisco kunne den være blevet nøglen til en forfærdelig fin detektivhistorie) ved søvnigt at sige til mig selv: "Det lader til, at der er masser af mennesker her,

der har aktier i droskekuskenes trust. Og den udbetaler nok dividende prompte. Jeg gad vide om –" Så faldt jeg i søvn.

Kong Cettiwayo var på sin post næste dag og rystede mine knogler over stenbroen ud til nummer 861. Han skulle vente og ryste mig tilbage igen, når jeg var færdig.

Azalea Adair så endnu blegere og skrøbeligere og renere ud end dagen i forvejen. Da hun havde underskrevet kontrakt om otte cents pr. ord, blev hun endnu blegere og begyndte at glide ned fra sin stol. Uden stort besvær lykkedes det mig at få lagt hende på den forhistoriske hestehårssofa, hvorefter jeg løb ud på fortovet og skreg til den kaffebrune røver, at han skulle hente en læge. Med en visdom, som jeg ikke havde troet ham i besiddelse af, lod han sit hestespand stå og stak af til fods op ad gaden. Han var åbenbart klar over, at det gjaldt om at skynde sig. Ti minutter efter kom han tilbage med en alvorlig, gråhåret og tillidvækkende læge. I få ord (der ikke var otte cents værd stykket) forklarede jeg ham min nærværelse i det tomme, hemmelighedsfulde hus. Han bukkede værdigt og forstående og vendte sig til den gamle neger.

"Onkel Cæsar," sagde han roligt, "løb hjem til mig og bed miss Lucy om at give dig en flødekande fuld af sødmælk og et halvt glas portvin. Og skynd dig tilbage. Du skal ikke køre – løb. Du skulle jo helst se at komme tilbage en gang i denne uge."

Jeg forstod, at dr. Merriman også nærede mistro til gangernes evne til at løbe. Efter at Onkel Cæsar i klodset, men hurtigt løb var forsvundet op ad gaden, underkastede doktoren mig en yderst høflig undersøgelse og overvejede nøje mine kvalifikationer, indtil han kom til det resultat, at jeg kunne gå an.

"Det er simpelthen et tilfælde af underernæring," sagde han. "Med andre ord, resultatet af fattigdom, stolthed og sult. Mrs. Caswell har mange hengivne venner, som med glæde vil hjælpe hende, men hun vil ikke modtage noget undtagen af denne gamle neger, som engang ejedes af hendes familie."

"Mrs. Caswell!" sagde jeg forbavset. Og derpå så jeg på kontrakten og opdagede, at hun havde underskrevet sig Azalea Adair Caswell.

"Jeg troede, den dame hed miss Adair," sagde jeg.

"Hun er gift med en fordrukken, luddoven vagabond," sagde doktoren. "Man siger, at han endog frarøver hende de småsummer, som den gamle neger bidrager til hendes underhold med."

Da mælken og vinen kom, fik doktoren hurtigt kaldt Azalea Adair til bevidsthed. Hun satte sig op og gav sig til at tale om efterårsløvets skønhed og dets stærke farver. Hun hentydede svagt til besvimelsesanfaldet og sagde, at det skyldtes en gammel hjertefejl. Impy viftede hende, medens hun lå på sofaen. Doktoren ventedes et andet sted, og jeg fulgte ham til døren. Jeg fortalte ham, at jeg var i stand til og havde til hensigt at give Azalea Adair et rimeligt forskud på fremtidige bidrag til magasinet, og det syntes at glæde ham.

"Det er sandt," sagde han, "måske det kunne more Dem at høre, at De har haft en kongelig person til kusk. Gamle Cæsars bedstefader var konge i Congo. Cæsar selv har, som De måske har bemærket, kongelige manerer."

Idet doktoren gik, hørte jeg Onkel Cæsars stemme inde i huset: "Tog han begge de to dollars fra Dem, miss 'Zalea?"

"Ja, Cæsar," hørte jeg Azalea Adair svare med svag stemme. Og så gik jeg ind og gjorde forretning med vor bidragyder. Jeg gav hende på eget ansvar et forskud på halvtreds dollars, og det lykkedes mig at overbevise hende om, at det var en nødvendig formalitet. Og så kørte Onkel Cæsar mig tilbage til hotellet.

Her ender historien, så vidt jeg kan gøre fyldest som vidne. Resten er blot konstatering af fakta.

Da klokken var henved seks, gik jeg mig en tur. Onkel Cæsar holdt på sit hjørne. Han åbnede vogndøren, svang sin støvekost og tog fat på sin skrækindjagende formular: "Gå blot ind, herre. Halvtreds cents til et hvilket som helst sted i byen – vognen fuldstændig ren, herre – lige kommet hjem fra en begravelse –"

Og så genkendte han mig. Jeg tror, hans syn var ved at blive noget svagt. Hans frakke havde antaget endnu et par nye, blege farver. Hampetrådene var endnu mere flossede og lasede, den sidste knap – den gule hornknap – var forsvundet.

Cirka to timer senere så jeg en ophidset menneskemængde belejre et apotek. I en ørken, hvor intet sker, var dette som en regn af manna, så jeg banede mig vej ind. På et interimistisk leje af tomme kasser og stole lå major Wentworth Caswells jordiske hylster. Doktoren var i færd med at undersøge ham.

Majoren var blevet fundet død i en mørk gade og var af nysgerrige og nyhedstørstende borgere blevet bragt til apoteket. Den afdøde havde været i slagsmål – det var tydeligt nok. Skønt han havde været en sjover og vagabond, havde han også været kriger. Men han havde tabt slaget. Hans hænder var endnu så fast knyttede, at man ikke kunne vriste dem op. De pæne borgere, som havde kendt ham, stod omkring ham og ransagede deres ordforråd for om muligt at finde nogle pæne

ord, som kunne siges om ham. En mand med et rart ansigt sagde efter at have tænkt sig længe om: "Dengang Cas var sådan noget som fjorten år, var han en af de flinkeste i skolen."

Medens han stod dér, så jeg, at den dødes hånd, der hang ned langs siden af en hvid fyrrekasse, åbnede sig, og at en genstand faldt ned for mine fødder. Jeg satte hurtigt min ene fod ovenpå, og lidt efter tog jeg den op og stak den i lommen. Jeg formodede, at han i sin sidste kamp uden at vide det havde grebet fat i denne genstand og havde holdt fast ved den i døden.

I hotellet var det vigtigste samtaleemne, bortset fra politik og forbudssagen, major Caswells dødelige afgang. Jeg hørte en mand sige til en flok tilhørere:

"Det er min mening, mine herrer, at Caswell er blevet myrdet af en af disse skidt' negere, som ville have fat i hans penge. I eftermiddag havde han halvtreds dollars, som han viste til forskellige mennesker her i hotellet. Og da han blev fundet, havde han ikke pengene på sig."

Jeg forlod byen næste morgen klokken ni, og da toget passerede broen over Cumberlandfloden, tog jeg op af min lomme en gul hornknap på størrelse med et halvtredscentstykke, ved hvilken der hang nogle flossede ender grov tråd, og kastede den ud ad vinduet ned i det langsomt flydende, mudrede vand.

Jeg gad nok vide, om der sker noget i Buffalo!

Den højeste nydelse

Natten havde sænket sig over den store og skønne by, der er kendt under navnet Bagdad-on-the-Subway. Og sammen med natten indfandt sig det trylleskær, der alene tilhører Arabien. Gaderne, basarerne og husene i Occidentens eventyrstad er fyldt med samme slags mennesker – om end i andre kostumer – som dem, vor interessante gamle ven, afdøde mr. H. A. Raschid, interesserede sig så levende for. De gik med klæder, der var den nuværende mode elleve hundrede år nærmere end dem, H. A. så i det gamle Bagdad, men underneden klæderne var de noget nær de samme mennesker. Med troens blik ville man med lethed være i stand til at se den lille pukkelryg, sømanden Sindbad, den smukke perser, de enøjede calendere; Ali Baba og de fyrretyve røvere findes i hvert eneste huskompleks og ligeledes barberen og hans seks brødre og hele den gamle, arabiske bande.

Men nok om det.

Gamle Tom Crowley var kalif. Han ejede 42 millioner dollars i præferenceaktier og obligationer med ægte guldkanter. For at blive kalif i vore dage må man have penge. Den gammeldags måde at drive kalif-forretning på, som H. Rashid anvendte, duer ikke mere. Hvis man i vore dage standser en mand i en basar eller et tyrkisk bad eller en sidegade og forhører ham om hans private og personlige affærer, så kommer man på politistationen.

Gamle Tom var træt af klubber, teatre, middage, venner, musik, penge og alt andet. Det er det, der skaber en kalif – man

må foragte alt det, som penge kan købe, og så gå ud og se at få fat på noget, som man ikke kan købe for penge.

"Jeg vil gå en lille tur i byen på egen hånd," tænkte gamle Tom, "og se, om jeg kan hitte noget nyt. Lad os se – jeg synes, jeg bar læst noget om en konge eller en Cardiff-kæmpe eller noget i den retning i gamle dage, som havde for skik at trave om med falsk skæg i ansigtet og træffe aftaler med folk, som han ikke var præsenteret for. Det lyder ikke så galt endda. Jeg har såmænd en hel balle kedsomhed og ugidelighed til de folk, som jeg er blevet præsenteret for. Denne her gamle Cardiff-mand plejede at tage sig af de ulykkelige, som han løb på, og give dem guld – sequiner var det vist – og få dem gift eller give dem bedre statsembeder. Sådan noget kunne jeg lide at være med til. Mine penge er lige så gode som hans, selv om magasinerne hver måned spørger mig, hvor jeg har fået dem fra. Jeg tror, jeg vil slå mig på Cardiff-forretningen i aften og se, hvordan det spænder af."

Klædt i en tarvelig dragt forlod gamle Tom Crowley sit palads på Madison Square og vandrede mod vest og derpå mod syd. Da han trådte ind på fortovet, trak skæbnen, som i sin hånd holder trådene til alle centralkontorerne i de fortryllede byer, i en af disse tråde, og en ung mand tyve gader derfra så på et vægur og trak sin frakke på.

James Turner arbejdede i et af de små hatterensnings-etablissementer på Sixth Avenue – disse butikker, hvor brandalarmklokken ringer, når man skubber døren op, og hvor man kan få sin hat renset, mens man venter – to dage. James stod hele dagen ved en elektrisk maskine, der fik hattene til at snurre rundt hurtigere, end de bedste champagnemærker

kunne have fået dem til det. Jeg vil ikke tage hensyn til, at De er ubeskeden nok til at nære nogen nysgerrighed med hensyn til denne fremmede persons udseende, men give Dem en modificeret beskrivelse af ham. Vægt 118 pund, teint lys, hår lyst, hjerne let, højde fem fod og seks, alder cirka treogtyve, klædt i et sæt grønligblåt serges-tøj til ti dollars; i lommerne to nøgler og treogtres cents i småpenge.

Men nu må De ikke af denne beskrivelse, der lyder ligesom en efterlysning, slutte, at James enten var forsvundet eller død.

Allons.

James stod hele dagen ved sit arbejde. Hans fødder var ømme og overordentlig ømfindtlige for alt, hvad der kom i berøring med dem både ovenpå og underneden. Hele dagen igennem sved og brændte de og voldte ham megen lidelse og ubehag. Han tjente tolv dollars om ugen, og mindre kunne det ikke godt være.

James Turner havde sin egen idé om, hvad lykke var, ligesom De og jeg har vor. Deres yndlingsfornøjelse er at fare om i verden i kuttere og automobiler og kaste gulddukater i grams. Min er at sidde ved aftenstid og ryge en pibe tobak og se en grævling, en klapperslange og en ugle vandre til deres fælles præriehjem én efter én.

James Turners forestilling om den højeste nydelse var en anden. Han gik lige hjem til sit pensionat, når dagens arbejde var forbi. Efter aftensmaden, der bestod af hakkebøf, bessemer-kartofler, æblekompot og cikorievand, steg han op til sit bagværelse på femte sal. Så tog han sine sko og sokker af, anbragte sine brændende fodsåler mod jernsengens kolde tremmer og læste Clark Russells sømandskrøniker. Den

lindring, det kolde metal bragte hans svidende fodsåler, var hans fryd hver aften. Hans yndlingsromaner mistede aldrig deres tiltrækning for ham: havet og dets sønners eventyr var hans eneste åndelige lidenskab. Ingen millionær har nogensinde været lykkeligere end James Turner, når han hvilede sig.

Da James forlod hatterensningsbutikken, gjorde han på hjemvejen en afstikker for at se på en antikvarboghandel. I dens udstillingsskab havde han mere end én gang fundet et hæftet eksemplar af en Clark Russell-roman til halv pris.

Medens han med en lærds duknakkede holdning bøjede sig over den brogede blanding af udskudslitteratur til nedsat pris, slentrede kaliffen gamle Tom forbi. Hans skarpe blik, der var blevet yderligere skærpet ved tyve års erfaring i at sælge vaskesæbe (gem indpakningspapiret), genkendte straks den fattige, men skarpsindige lærde, et værdigt offer for hans kalif-tilbøjeligheder. Han steg ned ad de to lave stentrin, der førte fra fortovet ned i butikken, og henvendte sig uden tøven til objektet for sin projekterede gavmildhed. Hans første ord var blot en hilsen og et forsøg på at sondere terrænet.

James Turner så koldt på ham med *Sartor Besartus* i den ene hånd og *Et vanvittigt Ægteskab* i den anden.

"Forsvind," sagde han, "jeg skal ikke købe klædebøjler eller byggegrunde i Hankipoo, New Jersey. Gå hjem og vug."

"Unge mand," sagde kaliffen og ignorerede hatterenserens kådmundethed. "Jeg ser, at De har interesse for studier. Lærdom er en af de skønneste ting i verden. Jeg har aldrig selv haft så meget af den, så det er værd at tale om, men jeg beundrer den hos andre. Jeg kommer fra Vesten, hvor vi holder

os til virkeligheden. Det kan gerne være, jeg ikke kunne forstå poesien og allusionerne i de dér bøger, som De roder i, men jeg kan godt lide at se, at der er andre, der ved, hvad de betyder. Nu vil jeg gerne gøre Dem et forslag. Jeg er god for 42 millioner dollars, og jeg bliver rigere for hver dag, der går. Jeg lavede de fleste af stakaterne ved at fabrikere *Tante Pattys Sølvsæbe*. Jeg opfandt den kunst at lave den. Jeg eksperimenterede i tre år, før jeg fandt netop det rette kvantum klornatriumsopløsning og potaskeblanding, der løb sammen på den rigtige måde. Og da jeg havde lavet omkring ni millioner på sæbeforretningen, lavede jeg resten på majs og hvedespekulationer. Men De synes nu at have tilbøjelighed for litteratur og lærdom; og nu skal jeg sige Dem, hvad jeg vil gøre. Jeg vil betale Deres uddannelse ved verdens fineste universitet. Jeg vil betale, hvad det koster at lade Dem rumstere om i Europa og på kunstsamlingerne, og til sidst vil jeg anbringe Dem i en god forretning. Det behøver ikke at være sæbe, hvis De har noget imod det. Jeg kan se på Deres klæder og Deres frynsede slips, at De er meget fattig, så De har ikke råd til at afslå tilbuddet. Nå, hvornår vil De begynde?"

Hatterenseren sendte Tom det blik, der hører storbyen til, et blik, der udtrykte kølig og berettiget mistænksomhed, alle mulige forbehold, selvopholdelsesdrift, trods, nysgerrighed, kynisme og – hvad De måske finder besynderligt – den barnlige længsel efter sympati og venskab, der ligger skjult hos enhver, som vandrer om blandt fremmede. For i Ny Bagdad må man, hvis man skal klare sig, mistænke enhver, der sidder, bor, drikker, rider, går eller taler i nærmeste stol, hus, loge, vej eller værelse.

"Hør nu, gamle," sagde James Turner, "hvad gør De egentlig i – snørebånd? Jeg køber ikke noget. Rejs længere ud ad landet til med den. De kan ikke prakke mig noget på, hverken fyldepenne eller guldbriller, De har fundet på gaden, eller byggegrunde. Ser jeg måske ud, som om jeg var kommet klatrende ned af en af de brandstiger, der ikke findes på Helicon Hall? Hvad er De bidt af, hva'?"

"Min søn," sagde kaliffen i sin mest Harunske tone, "som jeg sagde Dem, jeg er god for 42 millioner dollars. Og jeg ønsker ikke at få dem alle sammen med i kisten, når jeg dør. Jeg ønsker at gøre noget godt med dem. Jeg så, at De stod og så på disse her bind litteratur, og så tænkte jeg, at jeg ville understøtte Dem. Jeg har skænket to millioner til missionsselskaberne, men hvad fik jeg ud af det? Ikke andet end en kvittering fra sekretæren. Men De er netop en ung mand af den slags, jeg kunne lide at gøre noget for, for at se, hvad penge kan få ud af ham."

Det var vanskeligt at finde noget af Clark Russell i bogladen den aften. Og James Turners ømme og værkende fødder skulle ikke gøre hans humør bedre. Skønt hatterenseren var en beskeden mand, var han så modig som nogen kalif.

"Hør nu, De gamle plattenslager," sagde han, "skrub nu af. Jeg ved ikke, hvad De er ude efter, med mindre De vil have Deres falske 42 millioner dollars-seddel vekslet. Men jeg har nu ikke så meget hos mig. Men jeg har en meget god næve på venstre arm, som kan give Dem en på snuden, hvis De ikke forsvinder."

"De er en forbandet fræk lille gadedreng," sagde kaliffen.

Så tog James' omtalte næve affære: Gamle Tom greb ham i kraven og sparkede ham to gange; hatterenseren slog igen og

tog brydertag; to bogstativer væltede, og bøgerne fløj om i luften. En panser kom til, slog en klo i dem begge to og trak dem hen på den nærmeste politistation. "Slagsmål og gadeuorden," sagde panseren til den vagthavende.

"Tre hundrede dollars i kaution," sagde den vagthavende i en spørgende tone.

"Treogtres cents," sagde James med en bitter latter.

Kaliffen søgte i sine lommer og fandt sedler og småpenge til en værdi af fire dollars.

"Jeg har 42 millioner," sagde han, "men –"

"Sæt dem i brummen," befalede den vagthavende.

Da James Turner kom ind i sin celle, lagde han sig på sengen og spekulerede. "Måske han virkelig har pengene og måske ikke. Men enten han nu har dem eller ikke har dem, hvorfor skal han så gå og stikke sin næse i andre folks sager? Når man ved, hvad man vil have, og er i stand til at få det, så er det jo lige så godt som 42 millioner dollars."

Så fik han en idé, og hans ansigt klarede op.

Han trak sine sokker af, slæbte sengen hen til døren, strakte sig mageligt på den og anbragte sine værkende fødder mod celledørens kølige tremmer. Der lå noget hårdt og tykt under tæpperne i sengen og generede hans ene skulder. Han stak hånden derind og fremdrog et hæftet eksemplar af en bog af Clark Russell, der hed *En Sømands Kæreste*. Han udstødte et dybt, tilfreds suk.

Lidt efter kom fangevogteren hen til hans celle og sagde:

"Hør du, Stoffer, den gamle hornugle, der blev hugget sammen med dig, fordi I havde lavet brand i gaden, har nok alligevel stakaterne. Han har telefoneret til sine venner, og nu

står han ude ved pulten med en rulle sedler så tyk som puderne i en pullman-jernbanevogn. Han vil gerne kautionere for dig; du skal komme ud til ham."

"Sig, at jeg ikke er hjemme," sagde James Turner.

Hjerter og kors

Baldy Woods rakte hånden ud efter flasken og fik den. Når Baldy behagede at række hånden ud efter noget, så plejede han i reglen … Men dette er ikke Baldys historie. Han skænkede sig en tredje drink, der var en fingersbred højere end den første og anden. Baldy deltog i en rådslagning, og en rådgiver er vel sin løn værd.

"Jeg ville være konge, hvis jeg var dig," sagde Baldy med så stor bestemthed, at hans pistolhylstre knirkede, og hans sporer klirrede. Webb Yeager skød sin bredskyggede stetsonhat tilbage og bragte endnu mere uorden i sit høhår. Men da denne hårkur syntes uden virkning, fulgte han den mere praktiske Baldys eksempel med hensyn til de våde varer.

"Selv om en mand gifter sig med en dronning, behøver han vel ikke at blive nogen ren klør to," erklærede Webb, der fremførte sine klagepunkter i forkortet udtog.

"Nej, selvfølgelig," sagde Baldy deltagende og stadig tørstig og oprigtig interesseret i kortenes relative værdi. "Du har ret til at være konge. Hvis jeg var dig, ville jeg have kortene givet om. Du er blevet snydt – skal jeg sige dig, hvad du er, Webb Yeager?"

"Hvad er jeg da?" spurgte Webb med et forhåbningsfuldt blik i sine lyseblå øjne.

"Du er prinsgemal."

"Hold op med den," sagde Webb. "Jeg har vel aldrig fornærmet dig."

"Det er en titel," forklarede Baldy, "som bruges oppe mellem billedkortene, den er reel nok. Jeg skal sige dig, Webb, det er sådan et stempel, de mærker visse dyr i Europa med. Sæt, at dig

eller mig eller en af disse her tyske hertuger gifter os ind i en kongelig familie. Nå, og så efterhånden bliver vores kone dronning. Er vi så konge? Ikke i hundrede år. Ved kroningsfestlighederne marcherer vi mellem lille Kasino og hofjunker nummer ni. Vi gør ingen anden nytte end at vise os på fotografier og overtage ansvaret for tronarvingen. Og det er ikke ærligt spil. Ja vel, Webb, du er prinsgemal, og hvis jeg var dig, så ville jeg begynde på et interregnum eller en *habeas corpus* eller noget i den retning, og jeg ville være konge selv, om jeg så skulle kravle op lige fra bunden af kortbunken."

Baldy tømte sit glas som stadfæstelse af sin Warwick-rolle.

"Baldy," sagde Webb højtideligt. "Mig og dig har vogtet køer på samme gård i mange år. Vi har redet på de samme marker og ad de samme veje, siden vi var drenge. Jeg ville ikke snakke om mine familiesager til andre end dig. Du var patruljerytter på Nopalito-gården, dengang jeg blev gift med Santa McAllister. Jeg var formand dengang, men hvad er jeg nu? Jeg bliver ikke regnet for så meget som en knude på en lasso."

"Dengang gamle McAllister var kvægkonge i Vesttexas," fortsatte Baldy med satanisk blidhed, "da var du karl for din hat. Du havde lige så meget at sige på gården som han selv."

"Det havde jeg," indrømmede Bob, "lige til han kom under vejr med, at jeg var ved at prøve på at indfange Santa med min lasso. Så anbragte han mig ude i markerne så langt fra gården som muligt. Da den gamle døde, begyndte de at kalde Santa for "Kvægdronningen". Jeg er kvægrøgter, det er det hele, hun har alle pengesager i sine hænder. Jeg kan ikke så meget som sælge en okse til et landliggerselskab på egen hånd. Santa er dronningen, og jeg er mr. Nul og Niks."

"Jeg ville nu være konge, hvis jeg var dig," gentog Baldy Woods, denne store royalist. "Når en mand gifter sig med en dronning, så burde han rykke op i hendes rangklasse. Der er masser af mennesker, Webb, som synes, det er underligt, at du ikke har noget at skulle have sagt på Nopalito-gården. Jeg siger ikke noget ondt om mrs. Yeager – hun er den prægtigste lille kvinde mellem Rio Grande og næste juleaften – men en mand bør nu være herre i sit hus."

Yeagers glatragede brune ansigt blev længere og længere og antog et udtryk af dyb melankoli. Som han sad dér med dette udtryk i ansigtet, med det uordentlige gule hår og de blå, uskyldige øjne, lignede han næsten en skoledreng, der er blevet fortrængt fra sin førerstilling af en anden knægt, der er stærkere end han. Men hans kraftige og muskuløse 72 tommers-krop og revolverne i hans bælte forbød én at drage denne sammenligning.

"Hvad var det, du kaldte mig, Baldy?" spurgte han, "hvad var det for en slags kamel?"

"En *gemal*," rettede Baldy ham, "en prinsgemal! Det er sådan et slags øgenavn for en af styrvolterne."

Webb Yeager sukkede og tog remmen til sit riffelhylster op fra gulvet.

"Jeg rider tilbage til gården i dag," sagde han modfaldent. "Jeg skal have en drift okser af sted til San Antonio i morgen tidlig."

"Vi kan følges ad til Dry Lake," erklærede Baldy. "Jeg og mine folk ligger i lejr ved San Marcos for at mærke toåringer."

De to *compañeros* besteg deres ponyer og travede ud af den lille stationsby, hvor de havde slået sig ned i den tørstige morgen.

Ved Dry Lake, hvor deres veje skiltes, holdt de hestene an for at få en afskedscigaret. De havde redet flere mil i tavshed uden at høre nogen anden lyd end den bløde klappen af ponyernes hove mod det tottede mesquite-græs og egeløvets raslen mod deres træstigbøjler. Men i Texas er samtaler sjældent videre sammenhængende. Man kan stikke et smil, et måltid mad eller et mord ind mellem sætningerne, uden at det går ud over meningen. Derfor kom Webb også uden nogen undskyldning med en tilføjelse til den konversation, som de havde påbegyndt ti mil borte.

"Du kan nok selv huske, Baldy, at der var en tid, da Santa ikke var slet så selvsikker. Kan du huske den gang, da gamle McAllister holdt os borte fra hinanden – hvordan hun sendte mig tegn, der skulle sige, at hun længtes efter at se mig? Gamle fatter Mac lovede at lave mig lige så gennemhullet som et dørslag, hvis jeg kom i nærheden af gården. Kan du huske det tegn, hun plejede at sende, Baldy – hjertet med et kors indeni?"

"Mig?" udbrød Baldy skælmsk. "Din gamle tyveknægt af en køter! Tror du ikke, jeg kan huske det. Jo, din fordømte gamle idiot af en forelsket turteldue, alle drengene i lejren var med på de hieroglyffer. "Kråse og dødningeben" plejede vi at kalde dem. Vi så dem på gods, der blev sendt ud fra gården. De var malet med trækul på melsækkene og med blyant på aviserne. Ja, jeg har engang set dem skrevet med kridt på ryggen af en ny kok, som gamle McAllister sendte os fra gården – tag mig fanden, om jeg ikke har."

"Santas fader," forklarede Webb mildt, "fik hende til at love, at hun ikke ville skrive til mig eller sende bud til mig med nogen. Det var hende, der fandt på det med hjertet og korset. Hver

gang hun havde noget særligt at snakke med mig om, listede hun sig til at anbringe det tegn på et eller andet, som hun vidste, jeg ville få at se. Og hver evige eneste gang jeg så det, så var det rigtignok med at flyve hjem til gården om natten. Jeg plejede at træffe hende i lunden bag ved den lille hestefold."

"Det vidste vi godt," sang Baldy ud, "men vi sladrede aldrig. Vi holdt med dig. Vi vidste nok, hvorfor du altid beholdt den hurtige, blakkede pony hjemme ved lejren. Og når vi så disse hersens kråser og dødningeben på varerne fra gården, så vidste vi, at gamle Pinto kom til at æde mile den nat i stedet for græs. Kan du huske Scurry – den belæste hestedoktor, vi havde – denne her studenterfyr, som spiritussen havde drevet ud til gården? Hver gang Scurry så dette her stævnemøde-stempel på noget, der kom fra gården, så plejede han at slå ud med hånden – sådan – og sige: "Vor ven Lee Andrews vil atter i nat svømme om Helvedpynten"."

"Sidste gang, Santa sendte mig det tegn," sagde Webb, "det var engang, da hun var syg. Jeg så det, så snart jeg kom hjem til lejren, og jeg lod Pinto galopere fyrretyve mil den nat. Hun var ikke i lunden. Jeg gik op til huset, og gamle McAllister mødte mig i døren. "Hvis du kommer her for at blive slået ihjel," sagde han, "så må jeg for en gangs skyld berede dig en skuffelse. Jeg har lige sendt en mexicaner ud for at hente dig. Santa vil tale med dig. Gå ind til hende i det værelse dér. Og kom så herud og tal med mig."

Santa lå i sengen og var temmelig dårlig. Men hun forsøger da med et slags smil, og vi tager hinanden i hånden, og jeg sætter mig ned ved sengen – med mudder og sporer og læderbukser og det hele. "Jeg har hørt dig ride hen over græsset

i flere timer, Webb," siger hun. "Jeg var sikker på, at du ville komme. Du så vel tegnet?" hvisker hun. "Lige i selv samme øjeblik, jeg kom ind i lejren," siger jeg, "det stod på en sæk med kartofler og løg." – "De to ting hører altid sammen," siger hun blidt – "de hører altid sammen i livet." – "De passer meget godt sammen," siger jeg, "især i labskovs." – "Jeg mener hjerter og kors," siger Santa. "Vort tegn – at elske og lide – det er det, de betyder."

Og dér sad gamle doktor Musgrove og legede med en whisky og en palmebladsvifte. Og efterhånden så falder Santa i søvn, og doktoren føler på hendes pande, og så siger han til mig: "Du er slet ikke så dårlig som feberstillende middel. Men nu må du hellere smutte ud, for der står ikke noget om i recepten, at hun skal nyde dig i regelmæssige dosiser. Den lille miss vil være rask, når hun vågner."

Jeg traf gamle McAllister udenfor. "Hun sover," siger jeg, "og nu kan I jo tage fat på at lave dørslag af mig. I kan godt give jer tid, for jeg lod min bøsse hænge på sadelknappen."

Gamle Mac griner, og så siger han til mig: "Det forekommer mig ikke at være nogen god forretning at pumpe den bedste formand i Vesttexas fuld af bly. Jeg ved ikke, hvor jeg skulle få så god en mand fra igen. Det er bare denne hersens svigersøn-plan, der giver mig lyst til at bruge dig som skydeskive. Jeg sætter ikke pris på dig som medlem af familien. Men jeg har brug for dig på Nopalito, hvis du vil holde dig uden for en vis radius med gården i midten. Gå nu ovenpå og læg dig på en seng, og når du har fået lidt søvn, kan vi snakke nærmere om det.""

Baldy Woods trak sin hat ned i panden og tog benet ned fra saddelknappen. Webb strammede tøjlerne, og hans pony dansede, ivrig efter at komme af sted. De to mænd trykkede hinandens hænder, som Vestens ceremoniel krævede det.

"Adios, Baldy," sagde Webb. "Jeg er glad over, at jeg traf dig og fik talt med dig."

Med et mægtigt sus, der lød, som når en sværm vagtler flyver op, fo'r de to ryttere af sted mod forskellige verdenshjørner. Hundrede meter borte holdt Baldy sin hest an på toppen af en nøgen bakke og udstødte et hyl. Han svajede frem og tilbage på hesten; havde han været til fods, ville jorden have rejst sig og kastet ham omkuld; men i sadlen var han en mester i at bevare ligevægten, dér lo han ad whisky og lod hånt om tyngdeloven.

Webb vendte sig i sadlen, da han hørte signalet.

"Hvis jeg var dig," lød Baldys skingrende stemme, "så ville jeg være konge."

Klokken otte næsten morgen rullede Bud Turner af sadlen foran Nopalito-gården og spankede med klirrende sporer hen imod verandaen. Bud var fører for den drift okser, som den morgen skulle drives af sted til San Antonio. Mrs. Yeager stod på altanen og vandede nogle hyacinter, der voksede i en rød lerskål.

Kong McAllister havde efterladt sin datter mange af sine mest fremtrædende karakteregenskaber – sin beslutsomhed, sit overlegne mod, sin trodsige selvtillid og sin stolthed over at være regerende konge over hove og horn. McAllisters tempo og tone havde været allegro og fortissimo. De levede endnu i Santa – blot omsat i en mere kvindelig tonart. I sit ydre var hun et billede af den moder, som var blevet kaldt bort for at vandre på

andre eviggrønne græsgange, længe før de voksende kvæghjorder havde gjort familien til et kongehus. Hun havde sin moders stærke, slanke skikkelse og blide, alvorlige skønhed, og dette kastede et mildnende skær over den strenge herskermine og det barske blik, som var hendes arv fra McAllister.

Webb stod i den ene ende af verandaen og uddelte ordrer til nogle underforvaltere fra forskellige lejre, der var kommet ridende til gården for at få deres instrukser.

"G'morgen," sagde Bud kort. "Hvor skal de okser hen, når de kommer til byen – til Barbers som sædvanlig?"

Nu havde det altid været dronningens forrettighed at besvare den slags spørgsmål. Alle forretningens tråde – køb og salg og bankforretninger – samledes i hendes dygtige hænder. Men hun havde givet sin mand fuldstændig eneret over kvæget. I kong McAllisters dage havde Santa været hans sekretær og medhjælper, og hun havde fortsat sit arbejde med klogskab og udbytte. Men før hun kunne svare, sagde prinsgemalen roligt, men bestemt:

"Du kan drive den flok til Zimmerman & Nesbits folde. Jeg talte med Zimmerman om det for nogen tid siden."

Bud drejede sig om på sine høje støvlehæle.

"Vent lidt," sagde Santa hastigt. Hun så på sin mand med et forbavset udtryk i sine rolige grå øjne.

"Hvad i alverden er meningen, Webb?" spurgte hun, og der viste sig en lille rynke mellem hendes bryn. "Jeg gør aldrig forretninger med Zimmerman & Nesbit. Barber har haft hvert eneste høved fra denne gård på det marked i fem år. Og jeg har ikke i sinde at tage den forretning fra ham." Hun vendte sig

mod Bud Turner. "Levér de okser til Barber," sluttede hun i en afgørende tone.

Bud stirrede ligegyldigt på vandkrukken, der hang på verandaen, flyttede sin vægt over på det andet ben og tyggede på et mesquite-blad.

"Jeg ønsker, at denne drift okser skal leveres til Zimmerman & Nesbit," sagde Webb med et koldt glimt i sine blå øjne.

"Vrøvl," sagde Santa utålmodigt. "Du må hellere se at komme af sted, Bud, så kan du være ved vandingsstedet ved Little Elm ved middagstid. Sig til Barber, at vi skal have en ny sending udsøgte høveder parat om cirka en måned."

Bud tillod sig at sende Webb et tøvende blik. Det forekom Webb, at hans øjne bad om undskyldning, han troede også at læse medynk i dem. "Du har at aflevere de høveder," sagde han skarpt, "til –"

"Barber," fuldendte Santa sætningen i en hård tone. "Lad det nu være nok. Er der ellers noget, du venter på, Bud?"

"Nej, frue," sagde Bud. Men før han gik, tøvede han så lang tid, som en ko bruger for at slå tre gange med halen, for manden er mandens forbundsfælle, og selv filistrene må have rødmet over sig selv, da de behandlede Samson, som de gjorde.

"Du hører nok, hvem der er herre i huset!" udbrød Webb bittert. Han tog sin hat af og bukkede så dybt, at den rørte ved gulvet foran hans hustru.

"Webb," sagde Santa bebrejdende, "du opfører dig forfærdelig fjollet i dag."

"Som en hofnar, Deres Majestæt," sagde Webb med sin langsomme stemme, som havde fået en ny klang. "Hvad andet kan du vente? Skal jeg sige dig noget? Før jeg giftede mig med

en kvægdronning, var jeg en mand. Hvad er jeg nu? Jeg er til grin for alle lejrene. Jeg vil være en mand igen."

Santa så forskende på ham.

"Vær nu ikke urimelig, Webb," sagde hun langsomt. "Du har ingen grund til at føle dig tilsidesat. Blander jeg mig nogensinde i din forvaltning af kvæghjorderne? Men jeg kender den forretningsmæssige side af livet her på gården meget bedre end du. Jeg har lært det af papa. Vær nu fornuftig."

"Kongedømmer og dronningedømmer," sagde Webb, "bryder jeg mig ikke om, når jeg ikke selv er med ved hoffet. Jeg passer kvæget, og du bærer kronen. Det er meget godt. Men jeg vil hellere være ministerpræsident i en kvæglejr end nummer nederst i en håndfuld trumfer. Det er din gård, og Barber får okserne."

Webbs hest stod bundet til stakittet. Han gik ind i huset og kom ud igen med den rulle tæpper, som han aldrig tog med sig undtagen på lange rideture, og sin oliefrakke og sin længste lasso, der var af flettede ugarvede læderremme. Alt dette begyndte han ganske roligt at binde fast på sadlen. Santa fulgte efter ham, en smule bleg.

Webb svang sig i sadlen. Der var intet udtryk i hans rolige, glatte ansigt, bortset fra det stædige glimt, der ulmede i hans blik.

"Der er en hjord af køer og kalve," sagde han, "i nærheden af Hondo-vandingsstedet ved Frio, de burde flyttes væk fra skovlandet. Ulvene har taget tre af kalvene. Jeg har glemt at give besked om det. Du skulle bede Simms om at sørge for det."

Santa lagde hånden på hestens bidsel og så sin mand ind i øjnene.

"Har du i sinde at forlade mig, Webb?" spurgte hun stille.

"Jeg har i sinde at prøve på at blive en mand igen," svarede han.

"Jeg ønsker dig held med dit prisværdige forehavende," sagde hun med pludselig kulde. Så vendte hun sig fra ham og gik lige ind i huset.

Webb Yeager red imod øst i en så lige linje, som jordbundsforholdene i Vesttexas tillod det. Og da han nåede horisonten, kunne han for den sags skyld lige så godt være redet ud i det blå himmelrum, for på Nopalito-gården hørte man ikke mere til ham. Og dagene stillede sig med søndagene i spidsen op i de rækker, der kaldes uger, og ugerne lod sig lede af fuldmånen og samlede sig i de kompagnier, der kaldes måneder, og på hvis flyvende faner der står "Tempus fugit", og månederne marcherede afsted imod årenes vidtstrakte lejrpladser, men Webb Yeager viste sig ikke mere på sin dronnings enemærker.

En dag hændte det, at en mand ved navn Bartholomew – en fåreopdrætter, og derfor en person af underordnet betydning – kom ridende fra egnen om den nedre del af Rio Grande, han fik Nopalito-gården i sigte og følte sig plaget af sult. Ifølge landets skik sad han snart bænket ved det gæstfri kongeriges middagsbord. Snakken fossede ud af ham ligesom vand, man skulle tro, han var blevet ramt af Arons stav. Sådan er den stille hyrde, når han står overfor en tilhører, hvis øren ikke er overgroede med uld.

"Mrs. Yeager," snakkede han løs, "jeg så en mand forleden dag på Seco-gården nede i Hidalgo-landet, der hed ligesom De – Webb Yeager hed han. Han var lige blevet antaget som forvalter.

Det var en høj, lyshåret mand, der ikke sagde ret meget. Tror De, det var noget af Deres familie?"

"Ja, det er min mand," sagde Santa elskværdigt. "Seco har gjort en god forretning dér. Yeager er en af de bedste kvægopdrættere i Vesttexas."

Det er sjældent, at en prinsgemals forsvinden bringer et kongerige til at gå af lave. Dronning Santa havde ansat en tro undersåt, Ramsay, der havde været en af hendes faders trofaste undersåtter, som majordomus på gården. Og der var næppe nok en smule bølgegang at spore på ejendommen, undtagen når brisen ude fra havbugten bragte oprør i græsset på dens vidtstrakte marker.

I adskillige år havde Nopalito-gården eksperimenteret med en engelsk kvægrace, der med aristokratisk foragt så ned på det langhornede Texas-kvæg. Eksperimenterne faldt heldigt ud. Aristokraterne havde fået anvist en privat græsgang, og deres by var nået lige så langt ud i egekrattets og kaktussens land, som mænd kan ride. Andre gårde vågnede op, gned sig i øjnene og så med misfornøjelse på de langhornede.

Som følge heraf hændte det en dag, at en solbrændt, energisk, med silkehalstørklæde smykket yngling, rigt behængt med revolvere og fulgt af tre mexicanske vaqueros steg af ved Nopalito-gården og overrakte gårdens dronning følgende forretningsbrev:

> Mrs. Yeager, Nopalito-gården!
> Ifølge ordre fra ejeren af Seco-gården anmoder jeg Dem om at sælge os 100 tre à fire år gamle høveder af den Sussex-race, som De er i besiddelse af. Hvis De er i stand til at udføre bestillingen, bedes De

levere kvæget til overbringeren; en check skal omgående blive Dem tilsendt.

Med megen agtelse

Webb Yeager,
forvalter på Seco-gården.

Forretning er forretning, selv – jeg var lige på nippet til at skrive "især" – i et kongerige.

Samme aften blev hundrede høveder drevet op fra græsgangen og spærret inde i en fold i nærheden af gården for at kunne afleveres om morgenen.

Da natten faldt på, og der var stille i huset, kastede Santa Yeager sig da ned, trykkede den forretningsmæssige epistel til sit bryst og græd og udråbte et navn, som stolthed (af den ene eller den anden slags) havde holdt borte fra hendes læber mangen en dag? Eller satte hun forretningsmæssigt brevet ind i en brevordner og opretholdt sin kongelige sindsligevægt og styrke?

Spekulér selv over det, om De vil, men kongedømmet er helligt, og der er noget, der hedder et slør. Men så meget skal De vide:

Ved midnatstid smuttede Santa lydløst ud af gården, iført et mørkt og enkelt klædningsstykke. Hun blev stående et øjeblik under egetræerne. Prærien lå i halvlys, månen udsendte et blegt, orangegult skær, isprængt flygtige tågepartikler. Men spottefuglen fløjtede på hver en gren, oceaner af blomster fyldte luften med vellugt, og en hel børnehave af små kaniner sprang omkring og legede på en åben plads i nærheden. Santa vendte sit ansigt mod sydøst og sendte tre kys i den retning; der var ikke et menneske at se.

Så ilede hun lydløst hen til smedjen, der lå halvtreds meter borte, og hvad hun foretog sig dér, kan man kun have en svag anelse om. Men ilden flammede i essen, og der lød en svag hamren som den, man kan tænke sig, at Amor frembringer, når han smeder sine pilespidser.

Senere på natten kom hun frem, bærende på en underlig formel tingest med håndtag på samt en transportabel smedeesse, af den slags, som man ser i de lejre, hvor kvæget bliver mærket. Og i månelyset skyndte hun sig med disse ting ind i den fold, hvor Sussex-kvæget var indespærret.

Hun åbnede leddet og smuttede ind i folden. Sussex-køerne var næsten alle mørkerøde. Men i denne flok var der en eneste, som var mælkehvid og som stak stærkt af mod de andre.

Og nu tog Santa fra sin skulder noget, som vi ikke havde set før – nemlig en lasso. Hun gjorde løkken fri, rullede rebet sammen i venstre hånd og styrtede sig ind i kvægflokken.

Det var den hvide ko, hun var efter. Hun kastede lassoen, som faldt om koens ene horn og gled af igen. Det næste kast fangede dens forben, og dyret faldt tungt til jorden. Santa styrtede sig over den lig en panter, men den rejste sig og skubbede til hende, væltede hende, som hun kunne have været et græsstrå.

Hun gjorde et nyt kast, medens de opskræmte kreaturer stormede af sted langs foldens fire sider i en forvirret masse. Dette kast var godt, og den hvide ko faldt til jorden igen, og før den kunne rejse sig, havde Santa gjort lassoen fast om en af foldens stolper med en hastigt bundet knude og var sprunget løs på koen igen med læderløkkerne til at holde dens ben med.

I løbet af et minut var dyrets ben bundet (Santa satte ingen rekord ved denne bedrift), og hun stod for et øjeblik lænet op mod indhegningen, stønnende og udmattet.

Så løb hun hastigt hen til ildbækkenet ved indgangen og kom tilbage med det mærkeligt formede stempeljern, der var hvidglødende.

Det brøl, den krænkede hvide ko udstødte, da jernet rørte den, burde have øvet virkning på Nopalito-undersåtternes slumrende hørenerver og samvittigheder, men det gjorde det ikke, og gennem den dybeste nattestilhed løb Santa lig en vibe tilbage til gården, hvor hun faldt om på en seng og hulkede – hulkede, som om dronninger havde hjerter akkurat ligesom simple bondekoner, og som om hun gladeligt ville gøre alle prinsgemaler til virkelige konger, hvis de ville komme ridende hjem fra det fjerne.

Næste morgen begav den energiske revolverbehængte yngling og hans *vaqueros* sig af sted og drev Sussex-køerne tværs over prærien til Seco-gården. Det var halvfems miles, en seks dages rejse, da de måtte lade køerne græsse og drikke på vejen.

Dyrene ankom til Seco-gården en aften i mørkningen og blev modtaget og talt af formanden på gården.

Næste morgen klokken otte dukkede en rytter frem af buskadset ved Nopalito-gården. Han steg med stive bevægelser af hesten og skred med klirrende sporer op mod huset. Hans hest udstødte et dybt suk og stod skumbedækket og svajede frem og tilbage med hængende hoved og lukkede øjne.

Men De bør ikke spilde Deres medlidenhed på Belshazzar, den af lopper plagede fuks. Den lever den dag i dag og går i

Nopalitos græsgange – forkælet, højt elsket, indehaver af rekorden for distanceridt.

Rytteren tumlede ind i huset. To arme blev slynget om hans hals, og en stemme, der tilhørte både en kvinde og en dronning, udbrød: "Webb – åh, Webb!"

"Jeg har været en skurk," sagde Webb Yeager.

"Ssss," sagde Santa, "så du det?"

"Ja, jeg så det," sagde Webb.

Hvad de mente, må Gud vide, men De vil også erfare det, hvis De på rette måde læser begivenhedernes katekismus.

"Bliv ved at være kvægdronning," sagde Webb, "og prøv på at glemme det. Jeg har været en skabet tyveknægt af en køter."

"Ssss," sagde Santa igen og lagde fingeren på hans mund. "Der er ikke nogen dronning her. Ved du, hvem jeg er? Jeg er Santa Yeager, første hofdame. Kom her."

Hun trak ham fra verandaen ind i et værelse til højre. Dér stod en vugge med et barn i – en rød lille gris af en pludrende, dejlig unge, der klukkede ad livet på den mest ubegribelige måde.

"Der er ingen dronning på denne gård," sagde Santa igen. "Se på kongen. Han har dine øjne, Webb. På knæ med dig og se på Hans kongelige Højhed."

Men der lød sporeklirren ude fra verandaen, og Bud Turner skred atter derind med det samme spørgsmål, som han for cirka et år siden havde fremført.

"G'morgen. Kreaturerne er lige drevet af sted. Skal jeg drive dem til Barber eller –"

Han fik øje på Webb og blev stående med åben mund.

"Ba-ba-ba-ba-ba-ba!" skreg kongen i sin vugge og slog i luften med de knyttede hænder.

"Du hører nok, hvem der er herre i huset, Bud," sagde Webb Yeager med et bredt grin – akkurat som han havde sagt for et år siden.

Og det er det hele – blot én ting endnu: Da gamle fatter Quinn, ejeren af Seco-gården, gik ud for at se på den hjord Sussex-kvæg, han havde købt fra Nopalito-gården, spurgte han sin nye forvalter:

"Hvad er Nopalito-gårdens mærke, Wilson?"

"X streg Y," sagde Wilson.

"Det syntes jeg jo nok," sagde Quinn. "Men se på den hvide kvie dér; hun har jo et andet mærke – et hjerte med et kors indeni. Hvad er det for et mærke?"

Da Mack blev løskøbt

Mig og gamle Mack Lonsbury, vi trak os ud af denne her guldmineaffære i Hide-and-Seek med cirka 40.000 dollars pr. mand. Jeg siger "gamle" Mack, men han var egentlig ikke gammel. Omkring enogfyrre, tænker jeg, men han gjorde altid indtryk af at være gammel.

"Andy," siger han til mig, "jeg er træt af at have så travlt altid. Dig og mig, vi har arbejdet hårdt begge to i tre år. Hvad mener du, om vi tog ferie en tid og brugte nogle af disse her dumme penge, som har fundet vej til vores lommer?"

"Denne hersens idé, den er lige noget for mig," siger jeg. "Lad os spille nabob'er for en tid og se, hvordan det er. Hvad skal vi foretage os, tage på skovtur til Niagara eller spille imod banken i faraospil?"

"I mange år," siger Mack, "har jeg tænkt mig, at når jeg engang fik penge tilovers, så ville jeg leje mig en lille to værelsers hytte et eller andet sted, fæste en kineserkok og sidde i strømpesokker og læse Buckle's *Civilisationens Historie*."

"Det lyder jo forfærdeligt hyggeligt og net uden at være pralende," siger jeg. "Og jeg kan ikke se, at penge kan anbringes på nogen bedre måde. Lad mig få et kukker-ur og Sep Winner's: *Hvordan man kan lære sig selv at spille banjo*, så er jeg med på den."

Otte dage efter ankommer mig og Mack til den lille by Piña, omkring tredive mil fra Denver, og finder et elegant to værelsers hus, der akkurat passer for os. Vi anbragte en pæn slump penge i Piña-banken og stak alle byens 340 indbyggere på næven. Vi havde kineseren og kukkeruret og Buckle og

banjo-lærebogen med os fra Denver, og de fik straks huset til at se helt hjemligt ud.

Tro aldrig på det, når nogen siger, at rigdom ikke bringer lykke. Hvis De kunne have set gamle Mack sidde i sin gyngestol med sine blå strømpefødder oppe i vindueskarmen og suge denne hersens Buckles visdom ind gennem sine briller, så ville De have set et billede af tilfredshed, der kunne have gjort Rockefeller skinsyg. Og jeg var ved at lære et klimpre *Old Zip Coon* på banjoen, og kukkeren kom med sine bemærkninger præcis på slaget, og Ah Sing fyldte atmosfæren med sådan en dejlig luft af skinke og spejlæg, så det kunne sige sparto til alverdens kaprifolier. Og når det blev så mørkt, at vi ikke kunne se Buckles vrøvl og noderne i banjobogen, så plejede Mack og mig at tænde vores piber og snakke om videnskab og perlefiskeri og iskias og Ægypten og retskrivning og fisk og passatvinde og læder og taknemmelighed og ørne og en hel masse emner, som vi aldrig havde fået tid til at tale ud om før.

En aften lukkede Mack gabet op og spurgte, om jeg var nogenlunde vel bevandret i fruentimmernes livsvaner og måde at opføre sig på.

"Ih ja," siger jeg. "Jeg kender dem lige fra Alfred til Omaha. Den kvindelige natur og beskaffenhed," siger jeg, "står lige så tydeligt for mit blik, som Rocky Mountains står for et blåøjet æsel. Jeg er med på alle deres små afstikkere og stadig tilbagevendende selvmodsigelser."

"Jeg skal sige dig, Andy," siger Mack med et slags suk, "jeg har aldrig haft de mindste berøringspunkter med deres tilbøjeligheder. Det kan godt være, at jeg ville have anlæg for at bevæge mig i deres nærhed, men jeg har aldrig givet mig tid til

det. Jeg har forsørget mig selv, lige siden jeg var fjorten år, og jeg tror ikke, min sjæl nogensinde har været udstyret med de følelser, man sædvanligvis nærer for det andet køn. Jeg ønsker sommetider, det havde været anderledes," siger gamle Mack.

"De er en underlig race," siger jeg, "og kan studeres fra forskellige sider. Og de varierer stærkt, både som race og som enkeltvæsener betragtet."

"Det er vel sagtens sådan," fortsætter Mack, "at man helst skulle give sig af med racen og lade sig inspirere af den, mens man er ung og har betingelser for det. Jeg har ladet min chance gå mig forbi, og nu er jeg vel sagtens for gammel til at gå ind i den skole."

"Det ved jeg såmænd ikke," siger jeg til ham. "Du er måske nok bedre tjent med at sidde med en tønde penge og så være fri for alt det ubehagelige, der følger med. Alligevel fortryder jeg ikke, at jeg har kendt dem," siger jeg. "Det er den mand, der forstår sig på kvindfolkenes symptomer og narrestreger, der klarer sig bedst i denne verden."

Vi blev boende i Piña, fordi vi syntes om stedet. Andre mennesker kunne gerne give deres penge ud med spektakel og henrykkelse og iltogsfart, men mig og Mack, vi havde fået nok af hurlumhej og hotel-håndklæder. Folkene i byen var rare, Ah Sing havde fået færten af, hvad slags mad vi kunne lide; Mack og Buckle var så fine venner som et par ligrøvere, og jeg var i stand til at frembringe noget, der lignede *Mød mig i nat i drømme* på banjoen.

En dag fik jeg et telegram fra Speight, den mand, der drev den mine, jeg havde penge stående i ude i New Mexico. Jeg var

nødt til at rejse derud, og jeg var borte i to måneder. Jeg længtes efter at komme tilbage til Piña og nyde livet.

Da jeg nåede huset, var jeg lige på nippet til at besvime. Mack stod i døren, og hvis det er sandt, at englene nogensinde græder, så var der sandelig ingen grund til, at de skulle smile i det øjeblik.

Den mand var et syn for guder. Ja, han var noget meget værre – han var et syn både for ærkeengle og de store og små profeter. Han havde frakke på og blanke sko og hvid vest og høj silkehat, og en geranium på størrelse med en portion spinat var spigret fast foran på frakken. Og han smiskede og fortrak ansigtet ligesom en fordømt diskenspringer eller en unge, der har mavepine.

"Hallo, Andrew," siger Mack med munden. "Glæder mig at se dig igen. Der er sket store ting, siden du rejste."

"Ja, det ved jeg," siger jeg. "Og et gudsbespotteligt syn er det. Gud har aldrig skabt dig således, Mack Lonsbury. Hvorfor vansirer du hans værk med disse anmassende forfærdeligheder?"

"Ih jo, Andy," siger han. "De har gjort mig til fredsdommer, mens du har været borte."

Jeg så opmærksomt på Mack. Han var urolig og inspireret. Og en fredsdommer bør være sørgmodig og ligevægtig.

I det samme gik en ung dame forbi på fortovet, og jeg så, at Mack halvvejs smiskede og rødmede, og så lettede han på hatten og smilede og bukkede, og hun smilede og nikkede og gik videre.

"Der er ikke noget håb for dig," siger jeg, "hvis du har fået fruentimmersyge i din alder. Jeg troede, du skulle slippe for

den. Og laksko! Og alt dette på to små måneder."

"Jeg skal have bryllup i aften, og den lykkelige er den unge dame, som lige gik forbi," siger Mack og ser noget nervøs ud.

"Jeg har glemt noget på posthuset," siger jeg og skynder mig af sted.

Jeg indhentede den unge dame omtrent hundrede meter borte. Jeg lettede på hatten og sagde hende mit navn. Hun var cirka nitten år og ung af sin alder. Hun rødmede og så derefter koldt på mig, som om jeg kunne have været snedekorationen fra *De to Forældreløse*.

"Jeg hører, at De skal have bryllup i aften," sagde jeg.

"Fuldkommen rigtigt," siger hun. "Har De noget imod det?"

"Hør nu her, søster," begynder jeg.

"Mit navn er miss Rebosa Redd," siger hun i en stram tone.

"Det ved jeg," siger jeg. "Hør nu, Rebosa, jeg er gammel nok til, at jeg kunne have skyldt Deres fader penge. Og den gamle, pralende, udstafferede, forkludrede, søsyge nikkedukke, der valser rundt med laksko på og ligner en uhelbredelig kalkunsk hane, det er min bedste ven. Hvorfor har De nu fået ham trukket ind i denne her giftermålshistorie?"

"Men han var jo min eneste chance," svarede miss Rebosa.

"Næ," siger jeg og sender et beundrende blik til hendes teint og ansigtstræk, "med Deres skønhed kan De skam få en hvilken som helst mand. Hør nu her, Rebosa. Gamle Mack er ikke den slags mand, De har brug for. Han var toogtyve, den gang De blev "født Redd", som der står i aviserne. Og denne pludselige blomstring vil ikke vare ved. Han er helt gennemtrukket med alderdom og retskaffenhed og forfald. Gamle Mack har fået et anfald af en anden ungdom. Han sprang disse hersens sager

over, den gang han var ung, og nu anlægger han sag mod naturen for at få renter af den veksel, han fik af Amor i stedet for kontanter. Rebosa, er det Dem meget om at gøre, at dette her bryllup bliver til noget?"

"Ih ja, selvfølgelig er det det," siger hun og ryster stedmoderblomsterne på hatten. "Og der er vel også andre, det er meget om at gøre."

"Hvornår skal vielsen finde sted?" spørger jeg.

"Klokken seks," siger hun.

Jeg besluttede straks, hvad jeg ville gøre. Jeg ville redde gamle Mack, hvis det var muligt. At se en god, moden mand blive forvandlet til en hanekylling bare af hensyn til et pigebarn, der knap nok var færdig med at gnave tavlegrifler og blive knappet i ryggen, det var mere, end jeg roligt kunne se på.

"Rebosa," siger jeg alvorligt og trækker veksler på mit foregivne kendskab til det kvindelige sjæleliv – "er der ikke en ung mand her i Piña – en flink ung mand, som De tænker meget på?"

"Jo," siger Rebosa og nikker med stedmodersblomsterne – "vel er der det. Hvad bilder De Dem ind. Hvad er meningen?"

"Kan han godt lide Dem?" spørger jeg. "Hvordan stiller han sig til spørgsmålet?"

"Han er helt bims," siger Rebosa. "Mama er nødt til at vande trappetrinene, for at han ikke skal sætte sig på dem. Men når vi får i aften overstået, så er det vel forbi," slutter hun med et suk.

"Rebosa," siger jeg. "De føler jo i virkeligheden ikke noget af den slags beundring, man kalder for kærlighed, for gamle Mack, gør De vel?"

"Du godeste Gud, nej," siger pigebarnet og ryster på hovedet. "Han er vist lige så tør som en lavamark. Det var da også en idé."

"Hvem er den unge mand, som De holder af, Rebosa?" spørger jeg.

"Det er Eddie Bayles," siger hun. "Han er kommis i Crosbys urtekramforretning. Men han tjener ikke mere end femogtredive om måneden. Ella Noakes var skrupforelsket i ham engang."

"Gamle Mack har fortalt mig," siger jeg, "at han skal have bryllup med Dem klokken seks i aften."

"Ja, det er rigtigt nok," siger hun. "Det skal stå hjemme hos os."

"Rebosa," siger jeg. "Hør nu, hvad jeg siger. Hvis Eddie Bayles ejede et tusinde dollars kontant – husk på, at han for tusinde dollars kunne købe sig sin egen butik – hvis De og Eddie havde så meget som én undskyldning for jeres bryllup, ville De så gå ind på at gifte Dem med ham i aften klokken fem?"

Pigebarnet ser på mig et øjeblik; og jeg kan se de tavse overvejelser, som hun foretager indvendig, sådan som kvinder har for skik.

"Tusinde dollars," siger hun. "Ja, naturligvis ville jeg det."

"Kom her," siger jeg, "lad os gå op og tale med Eddie."

Vi gik op til Crosbys butik og kaldte Eddie udenfor. Han så ud til at være en hæderlig og fregnet ung mand, og han fik kuldegysninger og feber, da jeg kom frem med mit forslag.

"Klokken fem," siger han, "for tusinde dollars? De må endelig ikke vække mig. Nåda, De er nok den rige onkel, der har trukket sig tilbage fra krydderiforretningen i Indien. Jeg ville købe gamle Crosby ud og overtage forretningen selv."

Vi gik indenfor og trak gamle Crosby til side og forklarede ham det. Jeg skrev en check på tusinde dollars og rakte ham den. Hvis Eddie og Rebosa holdt bryllup klokken fem, var han forpligtet til at overrække dem pengene.

Og så gav jeg dem min velsignelse og gik ud for at vandre i de vilde skove for en tid. Jeg sad på en træstamme og hensank i betragtninger over livet og alderdommen og dyrekredsen og det kvindelige sjæleliv og alt den hurlumhej, der kan findes i et menneskeliv. Jeg lykønskede mig selv, fordi jeg efter al sandsynlighed havde frelst gamle Mack fra hans anfald af anden ungdom. Jeg vidste, at når han var kommet over det og var sluppet af med sin forelskelse og sine laksko, så ville han være mig taknemmelig. "At kunne holde gamle Mack klar af den slags tilbagefald," tænker jeg, "det er mere end tusinde dollars værd." Og jeg var allermest glad for, at jeg havde studeret kvinderne og derfor ikke lod mig narre af nogle af deres bedrageriske kneb.

Klokken har vel været halv seks, da jeg kom hjem igen. Jeg gik ind, og dér sad gamle Mack på den nederste del af ryggen i sit gamle tøj og med sine blå strømpefødder oppe i vinduet og *Civilisationens Historie* stablet op på sine knæ.

"Det ser ellers ikke ud til, at du skal være færdig til bryllup klokken seks," siger jeg for at lade uskyldig.

"Åh," siger Mack og rækker efter tobakken, "det blev rykket tilbage til klokken fem. De sendte bud til mig, at tiden var blevet forandret. Det er overstået. Hvorfor blev du så længe borte, Andy?"

"Hørte du noget om vielsen?" spørger jeg.

"Det var jo mig, der viede dem," siger han. "Jeg sagde dig jo, at jeg var blevet fredsdommer. Præsten er ovre østpå for at besøge sin familie, og så er jeg den eneste i byen, der kan udføre vielsesceremonien. Jeg lovede Eddie og Rebosa for en måned siden, at jeg ville vie dem. Han er en flink fyr, han får nok en skønne dag sin egen butik."

"Det gør han nok," siger jeg.

"Der var en masse fruentimmer til brylluppet," siger Mack og damper løs. "Men jeg synes ikke, der var nogen af dem, der gjorde indtryk på mig. Jeg ville ønske, jeg havde lige så megen forstand på dem, som du sagde, at du havde."

"Ja, det var for to måneder siden," siger jeg og rækker hånden ud efter banjoen.

Om "Purpurkjolen"

Forfatter: O. Henry (1862-1910).
Originaludgaver:

Purpurkjolen: The purple dress. (*New York Sunday World*, 05. november 1905).

Kompagni 99's udenrigspolitik: The Foreign Policy of Company 99. (*New York Sunday World*, 31. juli 1904).

Den tabte cocktail: The Lost Blend. (*New York Sunday World*, 30.juli 1905).

Den ideale ægtemand: A Harlem Tragedy. (*New York Sunday World*, 01. maj 1904).

Den skyldige: The Guilty Party. (*New York Sunday World*, 01. oktober 1905).

Hver efter sin forstand: According to Our Lights. (*New York Sunday World*, 11. juni 1905).

En skærsommer-ridder: A Midsummer Knight's Dream. (*New York Sunday World*, 23. juli 1905).

Det sidste blad: The Last Leaf. (*New York Sunday World*, 15.oktober 1905).

Greven og bryllupsgæsten: The Count and the Wedding Guest. (*New York Sunday World*, 08.10.1905).

Landet, der ikke er: The Country of Elusion. (*Everybody's*, oktober 1906).

Ufuldbyrdelsens færge: The Ferry of Unfulfilment (*New York Sunday World*, 27. december 1903).

En uren tiers historie: A Tale of a Tainted Tenner. (*New York Sunday World*, 12. november 1905).

Elsie i New York: Elsie in New York. (*New York Sunday World*, 22. oktober 1905).

En kommunal beretning: A Municipal Report. (*Hampton's*, november 1909).

Den højeste nydelse: "What You Want". (1. afsnit af *"New Manhattan Nights"*, i *American Magazine,*, september 1908).

Hjerter og kors: Hearts and Crosses. *(Everybody's Magazine*, december 1904).

Da Mack blev løskøbt: The Ransom of Mack. (*McClure's Magazine*, december 1904).

Denne udgave efter: O. Henry: *Purpurkjolen*. Autoriseret oversættelse for Norge og Danmark. Martins Forlag, København og Kristiania 1920. Oversætteren er ikke oplyst i bogforlægget.

Redigeret af: Kim N. Jensen.

Forside: Efter tegning af Charles Dana Gibson (1867-1944).

ISBN 978-87-7628-312-4

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-540-2 (Ølstykke 2017).

© 2026 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk

Note 1:

Ham fra Gad's Hill: Charles Dickens. *Udg. anm.*

Note 2:

Rollen som Sidney Carton: En af personerne i Dickens' "A Tale of Two Cities". Han bliver guillotineret under den franske revolution, idet han ofrer sig selv for at redde bogens hovedperson Evremond. *Overs. anm.*

Note 3:

Rip van Winkle: Helten i en novelle af Washington Irving. *Overs. anm.*